

පසු අස්වනු හානි අවම කර ගනිමු

ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවිතැන ලාබදායී නොවන බව පසුගිය කාලය පුරාම පවතින ප්‍රධාන මැසිවිල්ලක්. මේ තත්ත්වය හමුවේ සිදුවන්නේ ගොවීන් වගා කටයුතුවලින් ක්‍රමිකව ඉවත් වීමයි. මේ තත්ත්වය ගොවීන්ට පුද්ගලිකවත් ජාතිකයක් වශයෙන් පොදුවෙන් හානිකර තත්ත්වයක්. එනිසා ගොවිතැන ලාභදායී මට්ටමට පත් කිරීමට හැකි ක්‍රමවේදයන් ගැන අප වඩ වඩාත් සැලකිලිමත් විය යුතුයි.

මේ අතර පාරිභෝගිකයින් වෙතින් ද නොනවතින මැසිවිල්ලක් නැගෙනවා. ඒ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනවල මිල ගණන් තමන්ට දරාගත නොහැකි තරම් ඉහළ අගයක් ගන්නා බවටයි. මේ කරුණත් පහසුවෙන් බැහැර කළ නොහැකියි.

ගොවියා සහ පාරිභෝගිකයා යන පාර්ශ්ව දෙකම එකවර තෘප්තිමත් කළ හැකි ප්‍රවේශයක් සෙවීම අසීරු විය හැකියි. එහෙත් එය එසේ නොකළහොත් මෙම දෙපාර්ශ්වයම පත්වන අතෘප්තිකර තත්ත්වය රටට හානියක් විය හැකියි.

මේ තත්ත්වය තුළ බොහෝ දෙනෙකු අමතක කරන කරුණක් වන්නේ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනවල මිල ගණන් ඉහළ යාමට 'පසු අස්වනු හානි' කොතරම් දුරට බලපෑමක් කරනවාද යන්නයි. මේ ගැන වගා බිමට, වෙළෙඳපොළට ගොස් කරන ක්ෂණික නිරීක්ෂණයකදී වුවත් පැහැදිලි වන්නේ පසු අස්වනු හානි සැලකිය යුතු තරම් ඉහළ අගයක් ගන්නා බවයි.

මේ තත්ත්වය හේතුවෙන් ගොවියාට තම නිෂ්පාදන සඳහා සාධාරණ මිලක් නොලැබෙන අතර

පාරිභෝගිකයාට තමා මිලදී ගන්නා කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සඳහා අමතර වැයක් දැරීමට සිදු වෙනවා. ඒ වගේම වෙළෙඳුන් ද දැඩි අසීරුතාවට පත් වෙනවා.

මේ තත්ත්වය පහසුවෙන් මග හරවා ගැනීම පසු අස්වනු හානි ගැන ගොවීන් මෙන්ම ව්‍යාපාරිකයින් ද මනාව දැනුවත් විය යුතුයි. ඒ ගැන නිවැරදි හා විද්‍යාත්මක දැනුමක් ඔවුන් සතු විය යුතුයි. 'ගොවිජනතා' සඟරාව මෙවර කවරයේ කතාව වශයෙන් පසු අස්වනු හානි අවම කර ගැනීම ගැන සාකච්ඡා කරන්නේ ඒ සඳහා වේදිකාවක් නිර්මාණය කිරීම වෙනුවෙනුයි.

මෙහිදී අප ආයතන විසින් සතිපතා සිංහල, ඉංග්‍රීසි හා දමිළ භාෂා මාධ්‍ය ත්‍රිත්වයෙන්ම ප්‍රකාශයට පත් කරන 'සතිපතා ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව' සුවිශේෂ භූමිකාවක් ඉටුකරන බව කිව යුතුයි. අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය මිල ගණන් සහ එහි උච්චාවචනයන් පිළිබඳ දීප ව්‍යාප්ත විශ්ලේෂණයක් හා දත්ත සමූහයක් මේ සතිපතා ප්‍රකාශනය තුළ අන්තර්ගතයි. එය භාවිතය තුළින් ගොවීන්ට මෙන්ම ව්‍යාපාරිකයින්ටත්, පාරිභෝගිකයින්ටත් සුවිශේෂ වාසි රැසක් අත්පත් කරගත හැකියි. (මේ ගැන විශේෂ ලිපියක් සඟරාව තුළ පළ වෙනවා)

අප මෙහිදී අවධාරණය කරන්නේ නිසි දැනුවත් වීමක් මගින් පසු අස්වනු හානිය අවම කර ගෙන වඩාත් ඵලදායී ආදායමක් ලබා ගැනීමට ගොවීන් ඇතුළු සියලු පාර්ශ්ව විධිමත් පරිදි දැනුවත් කිරීමක් සිදුවිය යුතු බවයි. ඒ සඳහා සහාය වීමට අප ආයතනයට හැකියාව ඇති බවයි.

ගොවිජනතා

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය,
අංක 114, විජේරාම මාවත
කොළඹ 07.

ප්‍රධාන සංස්කාරක

හතුවනු ලබන ධර්මසේන

අධ්‍යක්ෂ/ ප්‍රධාන විධායක
හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

සංස්කාරක

තුෂාල විතානගේ

නියෝජ්‍ය සංස්කාරක

විසන්ති රාජපක්ෂ

ප්‍රවෘත්ති හා ප්‍රකාශන නිලධාරී.

සංස්කරණ සහාය

නොරිකා ගොඩවත්ත

පර්යේෂණ නිලධාරී

ඉන්ද්‍රවර් දිසානායක

ප්‍රවෘත්ති හා ප්‍රකාශන නිලධාරී

පිටු සැලසුම

උදේති කරුණාරත්න

මුද්‍රණය

රජයේ මුද්‍රණාලය

ප්‍රකාශනය හා බෙදාහැරීම

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය,
අංක 114, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 07.

දුරකථන අංක
0112 696981
0112 696437

ෆැක්ස්
0112 692423

පටුන

අපේ කුඹුරු ඉඩම් ආරක්ෂා කළ යුත්තේ ඇයි ?

03-07

ගොවිතැනට මිතුරු තුරු

08-10

චීන වැසියන්ගේ වී සහ

මත්ස්‍ය සංස්කෘතිය

11-13

චීන සිතියම

14- 16

පසු අස්වනු හානි

අවම කර ගනිමු

17-20

ඔලන් මිල අඩු වුණේ

කාගේ වරදින්ද ?

21-23

පාරම්පරික වී වගාව:

ප්‍රවණතා සහ අභියෝග

24-28

ණය බරින් මිරිකෙන මොනරාගල ඔබ ඉරිඟු ගොවියාගේ

වත්මන් තත්ත්වය

29-33

පරිසරයට මිලක්

34-40

හරිත විප්ලවය නිසා

අපේ ගොවිතැන මං මුලා වුණා

41-45

රෝස වගාකර අතමිට

සරු කර ගනිමුද ?

46-48

රස ගුණ සතිරි 'පෙර'

49-50

කටුගෙට ගිය අපේ කෘෂිකාර්මික

මෙවලම්

51-54

ගොවි අත්පොත :

ඔබට සරුකාර කුඹුරක් අවශ්‍ය ද ?

55-62

අපේ ගොවීන්ට ඇති

ප්‍රශ්න 10 ක්

63

බිම්මල් වගා කර අතමිට

සරු කර ගනිමුද ?

64-65

අපි ගොවියා, ව්‍යාපාරිකයා වශේම

පාරිභෝගිකයාත් ආරක්ෂා කරනවා

66- 68

ගොවිපොළ සතුන් ඇති කිරීමේ

වාසි සහ අවාසි හඳුනා ගනිමු

69-72

“අපට කුඹුරෙන් ලැබෙන්නේ වි පමණක් ද ?” මෙය බොහෝ දෙනකු තුළ තිබිය හැකි ප්‍රශ්නයක්. ඊට හේතුව වන්නේ අපි බොහෝ විට දකින්නේ කුඹුරෙන් ගන්නේ වි පමණක් වීම නිසයි. ඊට එහා ගිහින් කුඹුරෙන් තවත් ආර්ථික වටිනාකමක් ගැනීමක් ලංකාවේ බොහෝ විට දකින්න ලැබෙන්නේ නැහැ.

එහෙත් ජපානය, චීනය වාගේ රටවල් වල මේ තත්ත්වය වෙනස්. ඒ රටවල ජනතාව වගේම ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් ද කුඹුර කියන්නේ බත සපයනවාට වඩා වැඩි දෙයක් ලබාදෙන සුවිශේෂ පරිසර පද්ධතියක් බව වටහා ගෙන තිබෙනවා. අද චීනය, ජපානය ආදී වි වගා කරන දැවැන්ත සංවර්ධිත රටවල් තේරුම් ගෙන තිබෙන සත්‍යයක් තමයි වි වගාව මගින් මිල

කළ නොහැකි දැවැන්ත පරිසර වාසියක් ද අත්පත් කර ගත හැකි බව. මේ නිසා මේ රටවල් වර්තමානය වන විට කුඹුරු ඉඩම් සංරක්ෂිත ඉඩම් ලෙස නම් කිරීමටත්, නාගරික පරිසරය තුළ පවා හැකි සෑම ස්ථානයකම කුඹුරු ස්ථාපිත කිරීමටත් වගේම වි වගාව සඳහා තමන්ගේ ජනතාව උනන්දු කිරීමටත් දැවැන්ත වැඩපිළිවෙළක් සකස් කර තිබෙනවා.

අපේ රටේ කුඹුරු ඉඩම් ගොඩකරලා ගෙවල් දොරවල් හඳුන, ව්‍යාපාර පවත්වා ගෙන යන අවස්ථා දකින කොට කුඹුරු යායවල් වලින් අපි හිතනවාට වඩා දැවැන්ත වටිනාකමක් පරිසරයට එක් කරන බව ජනතාවට වටහා දීම ඉතා වැදගත් කියලා හිතෙනවා.

අපි අපේ කුඹුරු ඉඩම් ආරක්ෂා කළ යුත්තේ ඇයි ?

කුඹුරු වලින් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ මොනවාද ?

මීට ඉහතින් සඳහන් කළ ආකාරයට නම් කුඹුරු වලින් අපට ලැබෙන ප්‍රධාන හා සෘජු ප්‍රතිලාභය වන්නේ රටට අවශ්‍ය බත සැපයීම කියලා කියන්න පුළුවන්. ශ්‍රී ලාංකිකයින් බහුතරයකගේ ප්‍රධාන ආහාරය බත් නිසා මේ තත්ත්වය වඩාත් වැදගත්. ඊට හේතුව ජනතාවට අවශ්‍ය සහල් ප්‍රමාණවත්ව සපයා දීමට රටට නොහැකි වුවහොත් ඒ සඳහා වන විකල්පය වන්නේ සහල් ආනයනය කිරීමයි. ඒ සඳහා දැවැන්ත විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් වැය වෙනවා. එය ලංකාව වැනි විදේශ විනිමය හිඟ රටකට දරාගත නොහැකියි.

“ස්වයංපෝෂිතභාවය” රටකට ආඩම්බරයක්. අභිමානයක්. ඒ වගේම සුරක්ෂිතභාවයකුත් ලබා දෙනවා. මේ ස්වයංපෝෂිතභාවය සිදුවන්නේ ඒ රටේ ජනතාවගේ ප්‍රධාන ආහාරයෙන් කොතරම් ප්‍රමාණයක් රට තුළ නිපදවා ගන්නේ ද ? යන පදනම මතයි. මේ අනුව ලංකාව මේ වන විට සහලින් ස්වයංපෝෂිත රටක්.

හදිසි ස්වභාවික විපතක් සිදු නොවුණහොත් (නියඟ, ගංවතුර) ලංකාවේ ජනතාවට වසර පුරාම අවශ්‍ය බත සැපයීමට තරම් සහල් අපට රට තුළින්ම නිපදවා ගැනීමට හැකි වෙලා තිබෙනවා. මේ නිසා රට පුරාම තිබෙන හෙක්ටයාර් දස ලක්ෂයකට අධික කුඹුරු ඉඩම්වලින් ලැබෙන සෘජු ප්‍රතිලාභය වශයෙන් මිලියන 22ක් පමණ වන ජනතාවට, එක් පුද්ගලයෙකුට වාර්ෂිකව කිලෝ 116ක් බැගින් සහල් සැපයීම දැක්විය හැකියි.

භූගත ජලය සංරක්ෂණය

ලංකාව සැලකෙන්නේ ‘වාරි ශිෂ්ටාචාරයක්’ වශයෙන්. ඒ කියන්නේ වැව, දාගැබ සහ ගම තමයි අපේ ශිෂ්ටාචාරයේ පදනම වන්නේ. වැව සමග සෘජුව සම්බන්ධ වෙන්නේ ‘කෙත’ නැති නම් කුඹුර.

ලංකාව සැලකෙන්නේ ජලයෙන් සංතෘප්ත රටක් විදිහටයි. ඒ කියන්නේ ලංකාවට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයටත් වැඩියෙන් ස්වභාවික මිරිදිය ජලය තිබෙනවා. ඒත් එය රට පුරාම, වර්ෂය පුරාම ඒකාකාරව

ලැබෙන්නේ නැහැ. ලංකාවේ ඉතා පැහැදිලිවම තෙත් අතරමැදි හා වියළි කලාප කියලා දේශගුණික කලාප බෙදීමක් තිබෙනවා. ඒ වගේම වර්ෂාපතන සෘතු වලත් පැහැදිලි විෂමතා තිබෙනවා. මේ නිසා වර්ෂාව මගින් ලැබෙන ජලය වගේම භූගත ජලයත් සුරක්ෂිතව භාවිත කිරීමේ අභියෝගයක් රට හමුවේ තිබෙනවා. අනාගතයේදී මෙය “භූගත ජල සංරක්ෂණය” ලෙස භාවිත විය හැකියි.

ලංකාව දූපත් රාජ්‍යක් නිසා රට වටා පිහිටි මුහුද මගින් අභ්‍යන්තර ජලය වහනයට සිදුවන බලපෑමක් ප්‍රබලයි. ඒ නිසා භූගත ජලය හා මුහුදු ජලය අතර පැවතිය යුතු සමතුලිතභාවයත් ආරක්ෂා කරගත යුතුයි. ඊට හේතුව වන්නේ භූගත ජලය නිසි පරිදි පෝෂණය නොවීමෙන් දැවැන්ත පරිසර හානි මෙන් ම නියං තත්ත්වයන් ද ඇති වීමට ඉඩ තිබීමයි.

මේ තත්ත්වයේදී කුඹුරු මගින් නිහඬ, එහෙත් දැවැන්ත මෙහෙයක් ඉටු කරනවා. එය තුන් ආකාරයකට සිදුවන බවයි හඳුනා ගෙන තිබෙන්නේ.

“ලංකාව දූපත් රාජ්‍යක් නිසා රට වටා පිහිටි මුහුද මගින් අභ්‍යන්තර ජලය වහනයට සිදුවන බලපෑමක් ප්‍රබලයි. ඒ නිසා භූගත ජලය හා මුහුදු ජලය අතර පැවතිය යුතු සමතුලිතභාවයත් ආරක්ෂා කරගත යුතුයි. ඊට හේතුව වන්නේ භූගත ජලය නිසි පරිදි පෝෂණය නොවීමෙන් දැවැන්ත පරිසර හානි මෙන් ම නියං තත්ත්වයන් ද ඇති වීමට ඉඩ තිබීමයි”

1. සැලකිය යුතු පිරිසිදු ජල ප්‍රමාණයක් ගැඹුරු හා නොගැඹුරු භූගත ජලයට එක් කිරීම හා ඒ මගින් භූගත ජල ස්ථරවල ප්‍රමාණවත් ජල පීඩනයක් පවත්වා ගැනීම.
2. භූගත ජල මට්ටම ඉහළින් පවත්වා ගැනීම මගින් ළිං ජලය මෙන්ම අවට ගහකොළ සඳහා අවශ්‍ය ජලය සැපයීම.
3. අවට පරිසරයේ තාවකාලික භූගත ජල මට්ටමක් පවත්වා ගැනීම තුළින් ජල කාන්දු ළිං සහ අනෙකුත් ගහකොළ පෝෂණය කිරීම.

මෙහිදී අප අවධානයට ගත යුතු කරුණ වන්නේ, භූගත ජලය ප්‍රමාණවත් ලෙස පෝෂණය වීම තුළින් දිගු කාලීන නියං තත්ත්වයන්ට මුහුණදීමේ හැකියාව තහවුරු වෙනවා මෙන්ම මුහුදු ජලය පොළොව තුළින් ගොඩබිමට ගලා ඒම වැළැක්වීම ද පාලනය කිරීම ද කළ හැකි බවයි. එමෙන්ම ජනාකීර්ණ ප්‍රදේශවල මහජන පරිභෝජනය සඳහා භූගත ජලය ප්‍රයෝජනයට ගැනීම නිසා ඇති වන ජල පීඩනයේ හිඬැස පිරවීමට කුඹුරු ඉතා සාර්ථක පියවරක් වන අතර මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල කළපු අසල පවා වී වගා කිරීමෙන් පිරිසිදු භූගත ජලය සහිත භූමියක් නිර්මාණය කරගත හැකියි.

අවට පරිසරය සිසිල්ව තබා ගැනීම

කුඹුරක් අසල පවතින සිසිල් සුවය ඔබත් විඳ ඇතිවාට සැකයක් නැහැ. මෙයත් කුඹුරු මගින් ලබාදෙන තවත් නිහඬ සේවයක්. වී වගාව නිසා ක්‍රම දෙකකින් අවට පරිසරය සිසිල්ව තබා ගැනීමට හැකියාව ලැබෙන බව සොයා ගෙන තිබෙනවා. ඒ අනුව කුඹුරු තුළින් සිදුවන උත්ස්වේදන වාෂ්පීකරණය මගින් අවට පරිසරයට පිටවන ජල වාෂ්ප නිසාත්, හිරු එළියෙහි

අන්තර්ගත අහිතකර කිරණ (විකිරණ) වී ශාකය මගින් අවශෝෂණය කිරීම නිසාත් කුඹුරු අවට පරිසරයේ මෙවැනි සිසිලසක් ඇති වෙනවා.

ගං වතුර පාලනය

ගංවතුර ගලන්නේ කුඹුරු ඉඩම් මතින් බව ඔබ බොහෝ විට දක ඇති. කුඹුරු ගොඩකළ විට ගංවතුරු විපත් බහුල වන බවත් ඔබ දක ඇති. මේ තත්ත්වය හමුවේ ගං වතුර පාලනය කිරීමේ අපූර්ව හැකියාවක් කුඹුරු වලට තිබෙනවා.

හඳුනා ගෙන ඇති ආකාරයට ගංවතුර ලෙස සාමාන්‍යයෙන් හඳුනා ගන්නා අයහපත් තත්ත්වයන් ක්‍රම කිහිපයකට සිදුවිය හැකියි.

- I. ගංගාවේ ජල මට්ටම ඉහළ යාම
- II. භූමියේ මතුපිට ජල ගැල්ම වැඩිවීම
- III. ජලය පැතුරුම් ප්‍රදේශ හෝ ජලාපවහන ඇළවල් අවහිර වීම

මෙම තත්ත්වයන් හමුවේ ගංවතුර පාලනය කිරීමට කුඹුරු මගින් සිදුවන සේවය මෙසේ දක්විය හැකියි.

ගංවතුර ගලන්නේ කුඹුරු ඉඩම් මතින් බව ඔබ බොහෝ විට දක ඇති. කුඹුරු ගොඩකළ විට ගංවතුරු විපත් බහුල වන බවත් ඔබ දක ඇති. මේ තත්ත්වය හමුවේ ගං වතුර පාලනය කිරීමේ අපූර්ව හැකියාවක් කුඹුරු වලට තිබෙනවා.

- I. මතුපිට ජලය ගලා යන වේගය පාලනය කොට ජලය ගලා යන කාලය වැඩි කිරීම මගින් ජල ගැල්ම අවම කිරීම
- II. ස්ථිර හා තාවකාලිකව ජලය රඳවා ගැනීම බාධාවකින් තොරව සිදු කිරීම.
- III. ජලය පැතිරීමට ප්‍රමාණවත් ඉඩක් ලබාදීම.

මේ තුන් ආකාරයෙන් ම කුඹුරු ඉඩම් විනාශකාරී ගංවතුර පාලනය කිරීමට උපකාර කරනවා.

පාංශු සංරක්ෂණය

පාංශු බාදනය ලංකාව කාලයක් පුරා මුහුණ දෙන බරපතළ පාරිසරික ගැටලුවක්. කෘෂිකර්මය සඳහා වඩාත් වැදගත් වන්නේ මතුපිට ඇති කාබනික ද්‍රව්‍ය බහුල, වැඩිපුර ජලය රඳවා ගත හැකි සාරවත් පසකුයි. එහෙත් පාංශු බාදනය මගින් මේ තත්ත්වය සම්පූර්ණයෙන්ම අහිමි කරමින් පස නිසරු කරනවා.

පාංශු බාදනයට බලපාන ප්‍රධාන සාධක හඳුනා ගැනීම මගින් කුඹුරු ඉඩම් පාංශු සංරක්ෂණයට දක්වන දායකත්වය මනාව වටහා ගත හැකියි.

- I. වැඩි ආනතියකින් යුත් බිම් නිරාවරණය කිරීම - තේ, රබර් කුරුඳු හා එළවළු වගාවන් සඳහා
- II. වැඩි වේගයකින් මතුපිට ජලය ගලා ගෙන යාම
- III. පොළොව මතුපිට ආසන්නයේ වැඩි වේගයකින් සුළං හැමීම.

මේ තුන් ආකාරයේම තත්ත්වයන් කුඹුරු ඉඩම් මගින් පාලනය කරනු ලබනවා. එය පාංශු සංරක්ෂණයේදී ඉතාමත් සාර්ථක ක්‍රමවේදයක්.

කඳුකරයේ නාය යාම් පාලනය කිරීම

ලංකාවේ කඳුකරය නාය යාමේ දැඩි අවදානමකට ලක්ව තිබෙනවා. මේ සඳහා ප්‍රධානතම හේතුව වෙලා තිබෙන්නේ කඳුකරයේ පිහිටි වැඩි ආනතියක් සහිත භූමිය කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමයි. මේ ආකාරයෙන් වැසි ජලයට නිරාවරණය වන භූමිය විශාල වශයෙන් පාංශු බාදනයට ලක් වෙනවා. ඒ වගේම වැසි සමයේදී වැඩි ජල ප්‍රමාණයක් පසට උරා ගැනීම නිසා 'ආනති බිඳ වැටීම්' වලින් ආරම්භ වී ඇළ

මේ අවදානම් තත්ත්වයට වඩාත් සාර්ථක විසඳුම වන්නේ මෙවැනි ආනති බිම්වල හෙල්මළු ක්‍රමයට වී වගා කිරීම බව හඳුනා ගෙන තිබෙනවා. එසේ කිරීම මගින් පාංශු ජල කාන්දුව පාලනය වී පාංශු බිඳ වැටීම් පාලනය කොට බැවුම් සහිත භූමිය ආරක්ෂා කරගත හැකියි.

මාර්ග, ගංගා මෙන්ම ජලාශ වලට එක් වීමෙන් ඒවායේ ධාරිතාව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වෙනවා. මේ තත්ත්වය පහළ නිම්නවල ජල හිඟයක් මෙන්ම ජල ගැලීම් ද ඇති වීමට හේතු විය හැකියි.

මේ අවදානම් තත්ත්වයට වඩාත් සාර්ථක විසඳුම වන්නේ මෙවැනි ආනති බිම්වල හෙල්මළු ක්‍රමයට වී වගා කිරීම බව හඳුනා ගෙන තිබෙනවා. එසේ කිරීම මගින් පාංශු ජල කාන්දුව පාලනය වී පාංශු බිඳ වැටීම් පාලනය කොට බැවුම් සහිත භූමිය ආරක්ෂා කරගත හැකියි.

අවට වාතය පිරිසිදු කිරීම

අප අසා තිබෙන්නේ අප අවට වාතය පිරිසිදු කරන්නේ ගස්වැල් කියලා. ඒ වගේම වනාන්තර කියලා. එහෙත් වනාන්තරවලට වගේම වී වගාවටත් CO₂, NO₂, SO₂ ආදී වාතයේ අහිතකර වායු අවශෝෂණය කරමින් වාතය පිරිසිදු කිරීමේ හැකියාවක් තිබෙනවා. අපිරිසිදු වාතය බහුල නාගරික ප්‍රදේශවල වී වගා කිරීම මගින් මේ තත්ත්වයේ උපරිම වාසිය ලබාගත හැකියි.

ජලය පිරිසිදු කිරීම

මීට කාලයකට පෙර නම් කුඹුරේ වතුර බීමට පවා සුදුසු තත්ත්වයේ තිබුණා. ඒත් වර්තමානය වන විට විවිධ රසායනික ද්‍රව්‍ය බහුල වශයෙන් මිශ්‍රවීම නිසා කුඹුරු ආශ්‍රිත ජලය ඉතාම අපිරිසිදුයි.

එහෙත් වී වගා කළ කුඹුරු ඉඩම් සඳහා සපයන ජලය කාබනික ද්‍රව්‍ය වලින් අපවිත්‍ර වී තිබුණත් එම ද්‍රව්‍ය ඉවත් කොට පිරිසිදු කිරීමේ හැකියාවක් කුඹුරු ඉඩම්වලට තිබෙන බව හඳුනා ගෙන තිබෙනවා. ඒ අනුව එම කාබනික ද්‍රව්‍ය පසට අවශෝෂණය කර ගැනීමෙන්, එම ද්‍රව්‍ය ශාක මගින් (ගොයම්) අවශෝෂණය කර ගැනීම මගින් සහ ක්ෂුද්‍රජීවීන් මගින් වියෝජනය කොට නයිට්‍රජන් ඉවත් කර ජලය පිරිසිදු කිරීමේ හැකියාව වී වගා කළ කුඹුරුවලට තිබෙනවා.

කාබනික ද්‍රව්‍ය වියෝජනය මගින් පස සාරවත් කිරීම

වී වගා කරන කුඹුරු ඉඩම්වල ක්ෂුද්‍රජීවීන් බහුල වීම ස්වභාවික තත්ත්වයක්. පසට එක් වන අපද්‍රව්‍ය හා ශාක කොටස් ශාකයට අවශෝෂණය කළ හැකි වන පරිදි වියෝජනය කිරීමේ හැකියාවක් මෙම ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ට තිබෙනවා. මේ නිසා නයිට්‍රජන්, පොස්පරස් ආදී ශාකයට අවශ්‍ය රසායනික අමුද්‍රව්‍ය සැපයෙන අතරම ප්‍රතිවක්‍රීකරණය මගින් සාරවත් මතුපිට පසක් නිර්මාණය කිරීමට ද මේ ක්‍රියාවලිය හේතු වෙනවා.

ජෛව පදාර්ථ නිපදවීම

කුඹුරු ඉඩම් වලින් සහල් වලට අමතරව පිදුරු වැනි දැවැන්ත ජෛව පදාර්ථ ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය කරනවා. මේ පිදුරු කාබනික පොහොරක් ලෙස, බිම්මල් ආදී වගාවන්ට සේම කඩදාසි නිෂ්පාදනය සඳහා ද යොදාගත හැකියි.

අපි ඉහතින් සඳහන් කළේ වී වගාව මගින් සෘජුව ලැබෙන ප්‍රයෝජන

කිහිපයක්. එමෙන්ම මිල කළ නොහැකි තවත් වටිනාකම් රැසක් ද අපට වී වගාව මගින් හිමි වෙනවා.

සාමූහික ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය කිරීම

වී වගාව මෑතක් වන තෙක්ම සම්පූර්ණයෙන්ම සාමූහික ක්‍රියාවලියක්. කුඹුරු කෙටීමේ සිට අලුත් සහල් මංගල්‍ය දක්වා සමස්ත ක්‍රියාවලිය පුරාම මේ සාමූහිකත්වය තිබුණා. අත්තම් ක්‍රමය මේ සඳහා ප්‍රකට නිදසුනක්. මේ ක්‍රම වේගයෙන් අභාවයට යන වර්තමානයේ පවා කාල සටහනකට අනුව වගා කටයුතු කිරීම, ජලය සමාකාර ලෙස බෙදා ගැනීම, කුඹුරු ආරක්ෂා කිරීම, සාමූහික ක්‍රියාකාරකම් වශයෙන් සිදුවෙනවා. මෙමගින් ප්‍රජාව අතර අන්තර් සම්බන්ධතා ශක්තිමත් වෙනවා.

මානසික ආතතිය දුරලන සුන්දර දර්ශනයක් වීම

හොඳින් පැසුණු ගොයමක් තරම් තවත් සුන්දර දර්ශනයක් ලෝකයේ නැහැ. කුඹුරක් දැකීම පවා මනසට සහනයක්. මේ නිසා අප නොදැනුවත්ව කුඹුර අපට මානසික සහනයක් ලබා දෙනවා. මේක මිල කළ නොහැකියි.

කුඹුරු ඉඩම් ගැන තව දුරටත්

අප ඉහත සඳහන් කළේ කුඹුරු ඉඩම් වලින් ලැබෙන සෘජු හා වක්‍ර ප්‍රතිලාභ ගැනයි. මේ අතර ඔබගේ අවදානය යොමු කළ යුතු තවත් කරුණු කිහිපයක් තිබෙනවා. ඒ තමයි කුඹුරු කියන්නේ 'නොගැඹුරු තෙත් බිමක්' කියන කාරණය. තෙත් බිම් පිළිබඳ නිර්වචනය යටතේ ඉහළ ජෛව විවිධත්වයකින් යුත් හා පරිසර වශයෙන් සංවේදී නොගැඹුරු තෙත් බිමක් ලෙස කුඹුරු ඉඩම් හඳුනා ගෙන තිබෙනවා. ඒ අනුව තෙත් බිම් සංරක්ෂණ පනත මගින්

කුඹුරු ඉඩම් සංරක්ෂිත ඉඩම් ලෙස හඳුන්වා දී තිබෙනවා. වර්තමානයේ සියයට 20කටත් වඩා අඩු වනාන්තර ප්‍රතිශතයක් ඇති රටක් වශයෙන් සියයට 10කට අධික භූමි ප්‍රමාණයක් ආවරණය කරන කුඹුරු ඉඩම් ආරක්ෂා කර ගැනීම ඉතා වැදගත්. ලෝකයේ දැවැන්තම කාර්මික රටක් ලෙස සැලකෙන ජපානයේ සංරක්ෂිත ඉඩම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබෙන වනාන්තර හා කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය එරට භූමියෙන් සියයට 80ක්.

කුඹුරු ඉඩම් ගොඩනැගිලි නැතිමට සුදුසු නැහැ

අද බොහෝ දෙනෙක් කියන කතාවක් තමයි තෙත් කලාපයේ, විශේෂයෙන් තෙත් කලාපයේ නාගරික ප්‍රදේශ ආශ්‍රිත කුඹුරු ඉඩම් වඩාත් වැඩි ආර්ථික වටිනාකමක් ඇති දේවල් සඳහා යොදාගත යුතු බව. ඒ කියන්නේ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම ආදී කටයුතු සඳහායි.

එහෙත් මේ වන විට හඳුනා ගෙන ඇති ආකාරයට කුඹුරු ඉඩම් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සඳහා සුදුසු නැහැ. ඒ පහත සඳහන් හේතු නිසා.

- බොහෝ කුඹුරු ඉඩම්වල පවතින 'කොළදූල්ල' නැතිනම් 'පීට්' පස ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සඳහා මෙතෙක් හඳුනා ගත් දුර්වලම පස් වර්ගයයි. මෙම පසේ ගොඩනැගිලි ඉදිකළහොත් ඒවා හදිසි හා දීර්ඝ කාලීන ගිලා බැසීම් වලට ලක්වීමට වැඩි ඉඩක් තිබෙනවා.
- කුඹුරු ඉඩම්වල භූගත ජල මට්ටම පොළොව ආසන්නයේ පැවතීම.
- දුර්වල ජලවහනයක් පැවතීම නිසා වැඩි ජලය ඉවත් කිරීමට අසීරු වීම.
- හදිසි ගංවතුරු තත්ත්වයන්ට ලක්වීමේ වැඩි අවදානමක් පැවතීම.

මේ තොරතුරු කියවීමෙන් පසු ඔබ සිතන්නේ කුමක්ද ? කුඹුරු ඉඩම් ගොඩ කරමුද ? ඒවා පණ වාගේ රැක ගනිමුද ?

“පැරකුම් යුගයක් නැවතත් ' නමින් ප්‍රකාශයට පත්ව තිබූ ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයක් ඇසුරිණි.

සකස් කළේ කුමාර් විතානගේ

පසුගිය අඩ සියවසෙහි ලෝ පුරා පැතිර ගිය රසායනික ගොවිතැනට නැවතීමේ තිත නැබීමට දැන් ලෝක නායකයෝ තීන්දු ගෙන හමාරය. එම හමාගිය විස රසායන කුණාටුව මගින් මුළු මහත් ජීව ලෝකයම දූවෙන්නට විය. ගොවි බිම් විනාශ වූ අතර ගොවියෝ වකුගඩු රෝගයට ගොදුරු වූහ. පාරිභෝගිකයෝ පිළිකා, අක්මා, හෘද ආදී රෝගවලට බිලි වූහ.

ලෝකයේ නව කෘෂි රසායන ප්‍රවණතාව අනුව යමින් වසර තුනක් ඇතුළත අපේ රටක් රසායනික උවදුරෙන් මුදවා ගැනීම සඳහා රජය 'වස විස නැති රටක්' නමින් දස වැදෑරුම් වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාත්මක කරමින් තිබේ. ඒ සමගින් ආහාර නිෂ්පාදනයේ දී අපගේ වගාවන් උදෙසා වස විසෙන් තොර පොහොර හා පිළිබෝධ නාශක භාවිතයේ වැදගත්ම පිළිබඳව මතවාදයක් ද සමාජය තුළ බිහි වී ඇත. ඒ වෙනුවෙන් අපගේ මුතුන් මිත්තන්

ගොවිතැනට මිතුරු තුරු

ගොවි බිම් පෝෂණය කිරීමට සහ පිළිබෝධකයින් පාලනයට යොදාගත් ගස්වැල් රෝපණය කිරීම අද දවසේ අනිවාර්යයෙන් කළ යුතු කාර්යභාරයකි.

එම අරමුණ ඉටුකර ගැනීම උදෙසා වස විස නැති ගොවිතැන පෝෂණය කිරීම සඳහා ඉවහල් වන ශාක වර්ග අතරින් බහු විධ ප්‍රයෝජන සහිත 'ග්ලිරිසිඩියා' 'මි' "වල් සූරියකාන්ත" සහ " බෙහෙන් එඩරු " වගා කිරීමට මූලික වැඩපිළිවෙළක් රජය විසින් ජාතික මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.

ලෝකයේ නව කෘෂි රසායන ප්‍රවණතාව අනුව යමින් වසර තුනක් ඇතුළත අපේ රටක් රසායනික උවදුරෙන් මුදවා ගැනීම සඳහා රජය 'වස විස නැති රටක්' නමින් දස වැදෑරුම් වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාත්මක කරමින් තිබේ. ඒ සමගින් ආහාර නිෂ්පාදනයේ දී අපගේ වගාවන් උදෙසා වස විසෙන් තොර පොහොර හා පිළිබෝධ නාශක භාවිතයේ වැදගත්ම පිළිබඳව මතවාදයක් ද සමාජය තුළ බිහි වී ඇත

පොහොර කම්හලක් - ග්ලිරිසිඩියා

වස විස නැති ගොවිතැනක් සඳහා අනිවාර්ය කොන්දේසියක් වන්නේ රසානික පොහොර භාවිතය වෙනුවට ස්වභාවික පොහොර භාවිතය ප්‍රචලිත කිරීමයි. ඒ සඳහා වන ඉතා වැදගත් ස්වභාවික පොහොර මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් 'ග්ලිරිසිඩියා' හෙවත් ගිනිසිරියා සැලකිය හැකිය.

ග්ලිරිසිඩියා යන ඉංග්‍රීසි වචනය වෙනුවට රටේ විවිධ පළාත්වල තවත් වචන රැසක් භාවිත කරනු දැකිය හැකිය. නන්වි, ලාඛ්ප්පා, වැටහිරි, වැටමාර, මකුලත' ඒ අතර බහුලව භාවිත වන නම් වශයෙන් සැලකිය හැකිය.

ගිනිසිරියා පහසුවෙන් වගා කළ හැකි රනිල ශාකයක් වශයෙන් සැලකේ. සෙන්ටි මීටර 7-12 අතර වට ප්‍රමාණයක් සහිත, අඩි 2.5-3.0 අතර උස දැඩු කැබලි මගින් මෙම ශාකය පැළ කරගත හැකි අතර දණ්ඩේ කෙළවර මුවහත් පිහියකින් ඇලයට කපා හොඳින් පසෙහි සිටුවීම මෙහිදී වැදගත් වේ.

ගිනිසිරියා ශාකය වාතයේ ඇති නයිට්‍රජන් ගොවිබිම්වල ලබා දෙන කම්හලක් බඳුය. අක්කරයක වගා බිම්කට පොහොර ලබා ගැනීම සඳහා ගිනිසිරියා ගස් 200 ක් පමණ ප්‍රමාණවත් වේ.

භාවිතය

කුඹුර සි සෑමට පෙර ගිනිසිරියා ළපටි දළ සහිත කොළ කපා කුඹුරට යෙදීමෙන් කුඹුරේ පස සරු වන අතර ගිනිසිරියා ශාක සාර දියර පොහොරක් ලෙසත්, කොම්පෝස්ට් පොහොර ලෙසත් අනෙකුත් වගාවන් සඳහා යෙදිය හැකිය.

මෙසේ කොළ භාවිතයට ගැනීමෙන් ඉතිරි වන ගිනිසිරියා දැඩු (දර) විදුලිය නිපදවීම සඳහා දර වශයෙන් අලෙවි කිරීම මගින් අමතර ආදායමක් උපයා ගැනීමට අවස්ථාව ද උදා වේ.

වස විස නැති ගොවිතැනක් සඳහා අනිවාර්ය කොන්දේසියක් වන්නේ රසානික පොහොර භාවිතය වෙනුවට ස්වභාවික පොහොර භාවිතය ප්‍රචලිත කිරීමයි. ඒ සඳහා වන ඉතා වැදගත් ස්වභාවික පොහොර මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් 'ග්ලිරිසිඩියා' හෙවත් ගිනිසිරියා සැලකිය හැකිය.

වල් සූරියකාන්ත

ලංකාවේ බොහෝ පළාත්වල බහුල වශයෙන් වල් සූරියකාන්ත ශාකය දැකිය හැකිය. දැඩු මගින් පහසුවෙන් බෝවන මෙම ශාකයේ දේහ බරින් සියයට 5.9 ක් පෝටෑසියම් වේ.

වල් සූරියකාන්ත ශාකයේ මල් පිපීමට පෙර කොළ අතු කපා වගාවට යෙදිය හැකිය. කුඹුරු

අක්කරක් සඳහා හොඳින් වැඩුණු ගස් 200 ක ළපටි කොළ හා දැඩු වගාවේ මුල් හියට පෙර කුඹුරට යෙදිය යුතුය. එමගින් පස පෝෂණය වන අතර පසේ වයනය දියුණු වේ. පාංශු ජීවී ගහනය වර්ධනය වේ. වල් සූරියකාන්ත ශාකය මගින් මහා පෝෂක වශයෙන් සැලකෙන නයිට්‍රජන්, පොටෑසියම් හා පොස්පරස් මෙන්ම ක්ෂුද්‍ර පෝෂක සැපයීම ද සිදුවේ.

මී ගස

ගැමි දිවිය හා ඉතා සමීප ශාකයක් වශයෙන් මී ගස හැඳින්විය හැකිය. මී ඇට මගින් ලබාගත් තෙල් භූමිතෙල් භාවිතයට පෙර ආලෝකය ලබා ගැනීම සඳහා ගැමියන් විසින් බහුල වශයෙන් භාවිතයට ගත්තේය.

එමෙන්ම දේශීය වෙදකම සඳහා ද මී ගස ආශ්‍රිත පස් පංගුව, විශේෂයෙන් තෙල් භාවිතයට ගත්තේය. මී ගස කුඹුරු ආශ්‍රිතව වගා කිරීම සඳහා සුදුසු ගසක් වශයෙන් පුරාණයේ සිට සැලකුණේය. ගැමියන්ට අනුව කුඹුරු අක්කරයක අවම වශයෙන් එක් මී ගසක් හෝ පැවතිය යුතුය.

මී ගසේ පත්‍ර, මල්, ගෙඩි මෙන්ම මුල් ද කුඹුර සරු කරන අතර මී ගසට ආකර්ෂණය වන වවුලන්ගේ වසුරු ද කුඹුරට අතිරේක පෝෂණයක් එක් කරයි. මෙහිදී දැකිය හැකි තවත් විශේෂත්වයක් වන්නේ මී මල් සඳහා විශාල වශයෙන් ආකර්ෂණය වන මී මැස්සන් හා බඹරුන්ගේ නාදය සමීප වටපිටාවේ පළිබෝධකයින් පළවා හැරීමට සමත් වීමයි. ඇට මගින් මී ගස ව්‍යාප්ත වේ.

කොහොඹ ගස

කොහොඹ ගස දේශීය වෙදකම මෙන්ම කෘෂි කර්මය හා සෞඛ්‍ය සම්බන්ධ ශාකයක් වශයෙන් සැලකි හැකිය.

'ගමේ වෙද ගෙදර' යන විරුදාවලිය ලත් කොහොඹ ගස ඖෂධයකට අමතරව පුරාණයේ සිට පළිබෝධ නාශකයක් වශයෙන්

ද යොදා ගෙන ඇත. කොහොඹ ඇට මෙන්ම පත්‍ර යුෂ ද කෘෂි පාලනයට යොදා ගැනේ. කොහොඹ ඇට පුත්තක්කු සෑදීමේදී යොදා ගන්නා අතර කොහොඹ පස් පංගුව දේශීය වෙදකමේදී බහුල වශයෙන් යොදා ගැනේ. ඇට මගින් පැළ ලබා ගත හැකි බෝගයක් වශයෙන් කොහොඹ සැලකේ.

බෙහෙත් එඬෙරු

ලංකාවේ බොහෝ ප්‍රදේශවල කාලයක් පුරා වැට බෝගයක් ලෙස රෝපණය කළ බෙහෙත් එඬෙරු ගස වර්තමානය වන විට ඉහළ ආර්ථික වටිනාකමක් ඇති ශාකයක් වශයෙන් කීර්තියක් දිනාගෙන ඇත. වර්තමානයේදී ආර්ථික බෝගයක් ලෙස වගා කරන බෙහෙත් එඬෙරු මගින් නිෂ්පාදනය කරන තෙල් ඉහළ ආර්ථික වටිනාකමක් හිමිකර ගනී.

එමෙන්ම ජීව ඉන්ධන වටිනාකමක් ඇති බෝගයක් වශයෙන් ද බෙහෙත් එඬෙරු සැලකේ. තෙල් නිපද වූ පසු ඉවත් කරන පුත්තක්කු කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනයේදී අමුද්‍රව්‍යයක් වශයෙන් භාවිත කෙරේ. ඇට මගින් මෙහි පැළ බෝකර ගත හැකිය.

"ආහාර නිෂ්පාදන ජාතික වැඩසටහන" විසින් ප්‍රකාශයට පත් කළ 'සරු අස්වැන්නක් සඳහා මිතුරු තුරු' අත්පත්‍රිකාව ඇසුරින් සම්පාදනය කරන ලදී.

2017 වර්ෂයේ ජූනි 07 දින සිට 27 දින දක්වා චීන කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය මඟින් බීජිං නුවර සංවිධානය කළ Seminar On Management and Conservation of Agricultural Heritage Sites for Countries along the belt and road in 2017 සමුළුවට සම්බන්ධ වී එහිදී සිදු කළ අධ්‍යයන වාරිකා මඟින් ලද අත්දැකීම් ඇසුරින් මෙම ලිපිය සම්පාදනය.

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් නමුත් ආර්ථික වශයෙන් ඉහළ තලයකට ශීඝ්‍රයෙන් ගමන් කළ රටක් වන චීනයෙහි කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයට අදාළ අත්දැකීම් ශ්‍රී ලාංකීය ගොවි ජනතාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම මෙම ලිපියෙහි මූල්‍ය පරමාර්ථයයි.

චීන වැසියන් වනාහි කඩිසර ජාතියකි. ඒ නිසාම ඔවුන් කෘෂිකාර්මික රටවල් ශ්‍රේණිගත කිරීමේ දී මුල් තැනට පත් වී ඇත. ලෝක ආහාර අර්බුදයටත් දරිද්‍රතාවයටත් මන්දපෝෂණයටත් පිළියම් සොයා යන ගමනේ දී ඔවුන් සොයා ගන්නා ක්‍රමවේදයන් වඩාත් කාලෝචිත වේ. එවැනි සංවර්ධන ක්‍රමෝපායක් ලෙස වී සහ මත්ස්‍ය වගාව (Rice-Fish Culture) එක්ව සිදු කිරීමේ ක්‍රමය හඳුනා ගත හැකි අතර එය සිදු කර ඇත්තේ සම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තයට කිසිදු හානියක් නොකරමිනි.

වී සහ මත්ස්‍ය වගාව යනු වී බෝගය සමඟ ඒකාබද්ධව විකල්ප ආදායමක් ලෙස කුඹුරුවල මත්ස්‍යයන් වගා කිරීමයි. මෙහි දී ගොවීන් කාණු පද්ධතියක් ඇළ පද්ධතියක් හිතාමතා නිර්මාණය කර මාළු වගා කරන අතර පොදුවේ ස්වභාවිකව ගංවතුරක් ඇති වූ විට

චීන වැසියන්ගේ වී සහ මත්ස්‍ය සංස්කෘතිය

වී සහ මත්ස්‍ය වගාව යනු වී බෝගය සමඟ ඒකාබද්ධව විකල්ප ආදායමක් ලෙස කුඹුරුවල මත්ස්‍යයන් වගා කිරීමයි. මෙහි දී ගොවීන් කාණු පද්ධතියක් ඇළ පද්ධතියක් හිතාමතා නිර්මාණය කර මාළු වගා කරන අතර පොදුවේ ස්වභාවිකව ගංවතුරක් ඇති වූ විට මත්ස්‍යයන් කුඹුරුවලට යොමු කිරීම සිදුකරයි

මත්ස්‍යයන් කුඹුරුවලට යොමු කිරීම සිදුකරයි.

කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ යෙදෙන බොහෝ දෙනා මේ පිළිබඳව දැනුවත් වුවද නැවත නැවත ඒ පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම ගවේෂණය කිරීම ඉතා වැදගත්ය. එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකාර්මික සංවිධානයන් (FAO) වින රජයන් එකතු වී ආරම්භ කළ ගෝලීය වශයෙන් වැදගත් කෘෂිකාර්මික උරුම සංවිධානය (Globally Important Agricultural Heritage Systems- GIAHS) මගින් හඳුනා ගත් ලෝක උරුම කෘෂි ප්‍රදේශයක් ලෙස කින්ග්ට්‍රියාන් (Qingtian) ප්‍රාන්තයේ ලොන්ග්සියාන්ගේ (Longxian) ගම 2005 වර්ෂයේදී නම් කරන ලදී. මෙහි හෙක්ටයාර 460ක භූමි ප්‍රදේශයක වී සහ මත්ස්‍ය වගාව සිදු කර ඇත.

වී වගා බිම්වල මත්ස්‍ය වගා කිරීම සම්බන්ධයෙන් ආසියාතික රටවල දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇති බව පනපොත පරිශීලනය කිරීමෙන් හෙළිවේ.

චීනයේ ද මීට අවුරුදු දෙදහසකට පෙර හැන් රාජ වංශය විසින් (Han Dynasty) කල භාවිතා වූ මැටි පිභානක් හමු වී ඇති අතර එහි මාළුන් පිනා කුඹුරු අතරට යන දර්ශනයක් කොටා තිබීම පුරා විද්‍යා සාක්ෂිවලට අනුව ඒ පිළිබඳව මනාව තහවුරු කෙරෙන සාක්ෂියකි.

ලොන්ග්සියාන් (Longxian) වැසියන් පරම්පරා ගණනාවක් තිස්සේ මෙම වී සහ මත්ස්‍ය සම්ප්‍රදාය සාර්ථකව පවත්වා ගෙන ආ අතර ඔවුන් එමගින් හොඳ ආදායමක් ලබා ගෙන ඇත. මෙම ක්‍රමය තුළ කෘෂිකාර්මික පළිබෝධ නාශකල පොහොර ආදිය යෙදීමට අවශ්‍ය වන්නේ නැත. මන්ද යත් මත්ස්‍යයන් විසින් වල් පැළෑටි හා කෘමීන් ආහාරයට ගන්නා අතර වී ගසට හොඳ පෝෂණයක් ලබා ගත හැක. එසේම මසුන් ගොයම් අතර පිනා යනවිට පස බුරුල් වන වා සේම ජලයට ඔක්සිජන් සැපයේ. අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් වී සහ මසුන් අතර සම්බන්ධතාවය දෙපාර්ශවයේම වර්ධනයට රුකුලක් වී ඇත.

චීන වී සහ මත්ස්‍ය වගා සංස්කෘතිය පවතින ලෝක ආර්ථික වර්ධනයන් නාගරීකරණය හා නවීන කෘෂි තාක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් නිසා බොහෝ බාධකවලට මුහුණ දීමට සිදු වී ඇත. තවද ලොන්ග් සියාන්ගේ වැසියන් විදේශගත වීම හේතුවෙන් මෙම සම්ප්‍රදාය පවත්වා ගෙන යාමට අසීරු තත්ත්වයක් උදා වී තිබේ. මොවුන්ගේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය විදේශ රැකියාවෙන් ලැබෙන ආදායම වන අතර තරුණ ශ්‍රමිකයන්ගේ අඩුවීම මෙම සම්ප්‍රදාය පවත්වා ගෙන යාමට බොහෝ සේ බාධාවක් වී ඇත.

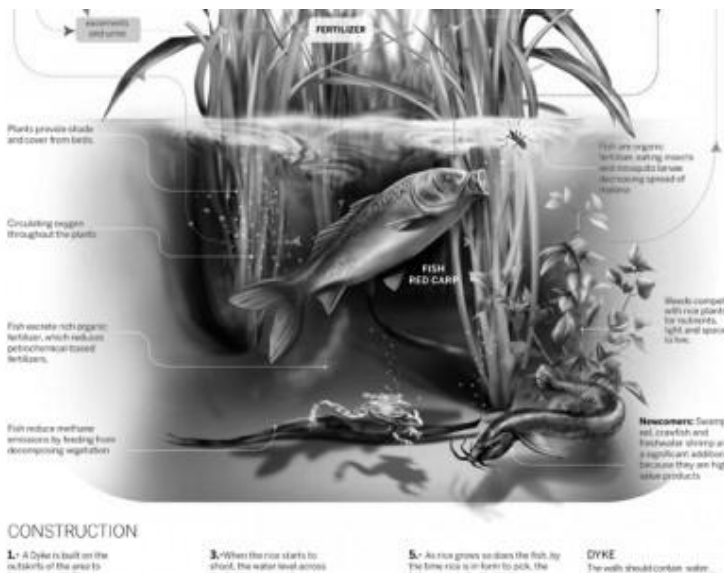
වී සහ මත්ස්‍ය සංස්කෘතියේ වාසි හා අවාසි කිහිපයක්

වාසි

1. ප්‍රධාන බෝග අස්වැන්නට අමතරව වෙනත් ආදායමක් ලබා ගැනීමට හැකි වීම
2. වී වගාවන්ට හානිකර කෘමීන් පාලනය කිරීමට හැකි වීම
3. වී බෝගය විනාශ වීමේ අවධානය අඩු කිරීම
4. වල් පැළෑටි පාලනය කිරීමට හැකි වීම

එසේ පෝෂ්‍ය කොටස් මාළුන් කැලකීම වී බෝගයට ඉතාමත් උපකාරී වන අතර අස්වැන්න වැඩි කිරීමට ද උපකාරී වේ.

GIAHS සංවිධානය ආරම්භ කළ ශක්තිමත් කළ වී සහ මත්ස්‍ය සංස්කෘතිය ලොන්ග්සියාන්ගේ වැසියන් ආර්ථික වශයෙන් ශක්තිමත් කිරීමට හැකි විය. වී වගාවෙන් ගත් කළ මාළු මිල කිලෝවකට යුවත් 16 සිට 30 දක්වා ඉහළ ගිය අතර වී මිල සම්ප්‍රදායික වී මිලට වඩා 60%ක් 2005 සිට ඉහළ ගිය බව වාර්තා වේ. ලොන්ග්සියාන්ගේ ගම්මානය තුළ

විදේශිකයන් හට නවාතැන් සඳහා ස්ථාන තුනක් එහි වැසියන් විසින් පවත්වා ගෙන යයි. ඒවා Long Yuan Mountain Villa' කඳු මුදුන් ප්‍රදේශයක ද 'Nonjjiale' ගම මධ්‍යයේද Yujale ගමට ඇතුළු වන ස්ථානයට ආසන්නව පිහිටා ඇත. මෙම පිළිගැනීම් ශාලා සාර්ථකව පවත්වා ගෙන ආ නිසා වසරකට 200,000 RMB ආදායමක් ලබා ගැනීමට ලොන්ග්සියැන්ගේ වැසියන්ට හැකි වීම අගය කළ යුතු කරුණකි.

අවාසි

1. කෘෂිකාර්මික යෙදීම සීමා කිරීමට සිදු වීම
2. තනිව වී වගා කරන ප්‍රමාණයට වඩා වැඩියෙන් ජලය අවශ්‍ය වීම
3. කාණු කැණීම් තුළින් ජලය බැසීමේ ගැටලු මතු කිරීම
4. ජලය විධිමත් පාලනයක් කොට කුඹුරු වියළී යන්නට ඉඩ නොදීම

5. මෙම සම්ප්‍රදාය තුළ කුඩාමාළු පමණක් වගා කිරීමට සිදු වීම
6. වී සහ මාළු දෙකේම එකම අස්වැන්න ලබා ගැනීමේදී අලෙවි කිරීමට ගැටලු මතු වීම
7. වැඩි ශ්‍රමයක් දැරීමට සිදු වීම

කෘෂිකාර්මික රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට මෙම සම්ප්‍රදාය කොතෙක් දුරට ගැළපේ ද යන්න ගැටලුවකි. එහෙත් උඩරට වී වගා කරන ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල මෙම සම්ප්‍රදාය තරමක් දුරට පවත්වා ගෙන යා හැකි අතර මෙතුළින් මිරිදිය මත්ස්‍ය කර්මාන්තයට නව මාවතක් එළි කිරීමට හැකි වනු ඇත.

2005 වර්ෂයේ දී ගෝලීය වශයෙන් වැදගත් කෘෂිකාර්මික උරුම සංවිධානය (GIAHS) විසින් ආරම්භ කළ වැඩසටහන ඔස්සේ චීන වැසියන්ට නව බලාපොරොත්තු තබා ගැනීමට හැකි වූ අතර සුළු ගොවීන්ට ද මෙමගින් හොඳ

අවස්ථාවක් උදා විය. එසේම ගනුදෙනුකරුවන් හට ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් වැදගත් ක්‍රියා පිළිවෙතක් හා ආයතනික රූප රාමුවක් ගොඩ නැගීමට මෙතුළින් හැකි විය. කින්ග්සියැන්ගේ ප්‍රාන්ත රජය විසින් GIAHS සංකල්පය ආරම්භ කළ අතර උරුමයන් සංරක්ෂණය කර ප්‍රවලිත කිරීමට ඉදිරි පියවරයන් රැසක් ගැනීමට හැකි වීම සුබවාදී කරුණක් විය.

ආසියාවේ ශ්‍රී ලංකාව හැරුණු කොට වෙනත් බොහෝ රටවල් විවිධ ආකාරයෙන් මෙම සම්ප්‍රදාය අත්හදා බලමින් පවත්වා ගෙන යාම ලෝක සම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තය ආරක්ෂණය පිළිබඳ මොනවට කියා පෑමකි.

ගෘහානු ලසන්තිකා චේරන්
 පුස්තකාලයාධිපති
 හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව
 ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා
 පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

සිහිනයක් සැබෑවන විට එය කෙතරම් ගැඹුරුවේ දැයි මම කිසිදා නොසිතුවෙමි. එසේ සිතන්නට පවා මට කිසිදු අවශ්‍යතාවයක් නොතිබුණි. කෙසේ වුව ද, චීනය නමැති බලවත් රටක සංචාරය කිරීම යනු සැබෑවින්ම සිහිනයක් වී තිබුණි. එකී සිහිනය සැබෑ වූ දින මම “චීන සිහිනය” පිළිබඳ මූලික අවබෝධයක් ලබා ගත්තෙමි.

චීන සිහිනය

චීන සංචාරයකින් පසු...

භූමි ප්‍රමාණයෙන් ලොව දෙවැනි විශාලතම රාජ්‍ය වන්නේ මහජන චීන සමූහාණ්ඩුවයි. එහි භූමි ප්‍රමාණය වර්ග කිලෝ මීටර් මිලියන 9.6 (වර්ග සැතපුම් මිලියන 3.7) කි. ලොව ජනගහනය අධික රටවල් අතර පෙරමුණේ හි සිටින මහජන චීන සමූහාණ්ඩුවේ හි ජනගහනය බිලියන 1.381 (2015 සංඛ්‍යාලේඛන) ඉක්මවා යන්නකි. මුළු ජනගහනයෙන් 90.56%ක් හන් (Han) ජන වර්ගය වන අතර කුඩා ජන වර්ග 56ක් ඉතිරි ජනගහනයෙන් 9.44% ක් නියෝජනය කරයි.

මෙවන් සුවිශාල භූමි ප්‍රමාණයක වෙසෙන සුවිශාල ජනතාවගේ සමාගමය සැබෑවින් ම සිහිනයක් වන්නේ කොමියුනිස්ට් පාලනයක් සහිත චීනයට ප්‍රවේශවීමටත් වඩා ඔවුනගේ ක්‍රියාකාරීත්වයේ පවතින අනන්‍යතාවයයි.

සම්ප්‍රදාය සහ සංස්කෘතික උරුමය රැක ගනිමින්, නවතාවය සහ තාක්ෂණය භාවිතා කරමින් ඔවුන් විසින් ළඟා කොටගෙන ඇති දෑ අතිමහත් ය. සැබෑවින් ම සටහන් කරන්නේ නම් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට චීනයෙන් ලබාගත හැකි ආදර්ශ රැසකි. උරුමය හඳුනා ගැනීම සහ භාවිතය කෙරෙහි චීන ජාතිකයන් දක්වන චිතායානුකූල නිපුණත්වය අධ්‍යයන කළ යුතු වූවකි.

රට ගොඩනැගීමේ දී භාවිතා කරන ඔවුනගේ මූලධර්මයන් සිත් ගන්නා සුළු ය. සුවිසල් ඉදිකිරීම් සාමූහික දායකත්වය සහ ප්‍රතිලාභ බෙදා ගැනීම යන්න එහි සරල අර්ථයයි. ඒ තුළ ගැබ් ව ඇති සාරය සැකැවීන් විග්‍රහ කරන්නේ නම් සාමදානයෙන් හුවමාරු කර ගැනීම, අවබෝධය, සාමූහිකත්වය හා සැමට ජයග්‍රහණ යන්නයි.

මේ සඳහා රටතුළ ඵලදායීතාවය මෙන් ම විදේශ මුදල් හි අතිරික්තයක් පවතී. එමෙන් ම, මානව සම්පත කළමනාකරණය ඉහළ මට්ටමකින් පවත්වාගෙන යයි.

“චීන සිහිනය” තුළ ගැබ් ව ඇති ගැඹුර වන්නේ වසර සියයක දී සමස්ථ ඉදිකිරීම් මධ්‍යම මට්ටමක පවත්වා ගැනීමයි. එමෙන් ම, සෞභාග්‍යමත් සමාජයක් සහ මූලික කාර්මීකරණයක් අපේක්ෂා කරයි. මෙහි දී ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ආදායම දෙගුණ කිරීම සහ තත්ත්වයෙන් ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කරයි.

චීනයේ සමස්ථ භූමි ප්‍රමාණයෙන් (ව.කි.මී. මිලියන 9.6) කඳුකර ප්‍රදේශයන්ට 33.33% (ව.කි.මී. මිලියන 3.20)ක් වෙන් වේ. තව ද, සානු සහ උස් භූමි වෙනුවෙන් 26.04% (ව.කි. මිලියන 2.5ක්) ද, නිම්න භූමියට 18.75% (ව.කි.මී. මිලියන 1.8ක්) අයත් වේ.

ඉහත සඳහන් කළ බිලියන 1.37ක් වන ජනගහනයට පරිභෝජනය මෙන් ම අපනයන කටයුතු සඳහා වගා කොට පැවති (2015) භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් මිලියන 121.72ක් විය. වගාවන්ට මෙන් ම සෙසු ජල අවශ්‍යතා පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී අවධානය යොමුවන ප්‍රධාන ගංඟාවන් දෙකකි. එනම් යැංට්ස් ගඟ සහ කහ ගංඟාවයි. යැංග්ට්ස් ගංඟෙහි දිග කි.මී. 6211.3 ක් වේ. ජලපවහනය සිදුවන ප්‍රදේශය රටෙහි මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 1/5 ක් ආවරණය කරයි. එමෙන් ම, ගලා බසින ජල ප්‍රමාණය සහ මීටර් බිලියන 9.616 ඉක්මවා යන්නකි. වාරි ජල සැපයුම් ප්‍රදේශය හෙක්ටයාර් මිලියන 1467 කි.

කහ ගංඟාවෙහි දිග කි.මී. 5464 කි. ජලපවහනය සිදුවන ප්‍රදේශය ව.කි.මී. මිලියන 0.75 කි. ගලා බසින ජල ධාරිතාව සහ මීටර් බිලියන 5.74කි. වාරි ජල සැපයුම් ප්‍රදේශය හෙක්ටයාර් මිලියන 08කි.

මෙම ජල සැපයුම් ප්‍රදේශ මෙන් ම විශාල විල් ගණනාවක් චීනය පුරා පවතී. මේවායේ හි ව්‍යාප්තිය දළ වශයෙන් වර්ග කි.මී. 80000ක් පමණ වේ. පෝයන්ඩ් විල මිරිදිය පිරි පවතින්නකි. ගිංහායි විල ලවණතාවයෙන් යුක්ත ය.

තවත් ලවණතාවය ඉහළ මට්ටමක පවතින විලක් වන්නේ ක්ෂ්මාන් විලයි. කෙසේ වෙතත් මිරිදියෙන් පිරුණ ප්‍රධාන විල් පහ ලෙස පොයැං, ඩොංටිං, තායිහු, හොංසෙ සහ වාඩිහු විල් නම් කළ හැකි ය.

චීනයේ ස්වාභාවික පිහිටීම ගණනාවකි. එපමණටම ඒවා විශ්මිත ය. ඊට නොදෙවෙනි වන්නට චීන ජනයාගේ දැතින් සැකසුන ලොවම මවිත වන දෑ අපමණ ය. චීන මහා ප්‍රාකාරය එවන් දෑට එක් නිදසුනක් පමණි.

චීන දැතින් නිර්මාණය වූ සියුම් කලාත්මක නිර්මාණ සමුදායකි. ඒවා යාන්තමින් හෝ පරිශීලනය කිරීමේදී චීන ජනයා සතු නිර්මාණ ශක්තිය මෙන් ම පරිකල්පනය වටහා ගත හැකි ය.

චීනය නිර්මාණය කළේ චීන ජනයාමය. ඔවුහු ඒ වෙනුවෙන් දිවි හිමියෙන් කටයුතු කළ හ. වර්තමානයේ චීන භූමිය පිළිබඳව ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කිරීමේදී එය විවිධ ක්ෂේත්‍රයට වෙන්ව ඇති ආකාරය පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි ය.

චීනයේ සමස්ත භූමි ප්‍රමාණයෙන් තැනිතලා භූමිය 11.98% (වර්ග හෙක්ටයාර් මිලියන 1.15) කි. කඳුකර ප්‍රදේශයන් ට 9.9% (ව.හෙ.මිලියන 0.95) ක් වෙන් වේ. වගා කොට ඇති භූමි ප්‍රමාණය වර්ග හෙක්ටයාර් මිලියන 121.72කි. තවත් වර්ග හෙක්ටයාර් මිලියන 159ක් වනාන්තරයට යට වී තිබේ. අභ්‍යන්තර ජල ප්‍රදේශ සඳහා හෙක්ටයාර් මිලියන 17.47ක් වෙන් වේ. තෘණ භූමි ලෙස හෙක්ටයාර් මිලියන 392.83ක් ද පැතිර තිබේ. භාවිතයට ගතහැකි තෘණ භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් මිලියන 331 කි. එමෙන් ම, අනෙකුත් භූමි ප්‍රමාණයන් හෙක්ටයාර් මිලියන 122.08ක් වේ.

මෙවන් සුවිශාල භූමි ප්‍රදේශයක සිදුවන අතිමහත් වූ මානව ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව සිතා ගැනීම පවා අසීරු ය. මෙම සුවිශාල භූමියේ අගනුවර ලෙස ප්‍රකටව ඇත්තේ බීජිං නගරයයි. වර්ග කි.මී. 16412ක ප්‍රදේශයක පැතිර ඇති බීජිං නගරයෙහි වෙසෙන ජනගහනය මිලියන 21.7කි.

බීජිං නගරය අතිශය රමණීය නගරයක් සේ හැඳින්විය හැකි ය. කිසියම් අයෙකු චීනයේ සංචාරයේ යෙදෙන්නේ නම් දැකිය හැකි දසුනක් වන්නේ මහජන

සම්බන්ධතා ආශ්‍රිත කටයුතුවල නියැලී සිටින ලලනාවන් ය.

චීන ලලනාවන් චීනයේ සුවිශේෂ ඇගයීමට ලක්ව තිබේ. ඔවුන් කාර්යගුරය. ක්‍රියාශීලිය. සුන්දරය. ඒ සියල්ලට වඩා වෙලාවට කළ යුතු දේ නිසියාකාරයෙන් ඉටු කරන්නී ය. චීනයේ ඇවිද යන අයෙකුට චීනය කෙතරම් නිදහස් දැයි සිතෙනු නොඅනුමාන ය. මිනිසාගේ මූලික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට අවශ්‍ය දෑ චීනය තුළ පවතී. චීන ආණ්ඩුව ඒ පිළිබඳ සුවිශේෂ අවධානයක් යොමු කොට ඇත.

රාත්‍රියට බීජිං නගරය අතිශය සුන්දර ය. චීනයේ රාත්‍රී ජීවිතය මානසික තෘප්තිය වර්ධනය කිරීමට හේතු වේ. සංගීතය, නර්තනය මෙන් ම මිවිතකින් සැනහෙන චීන ජාතිකයන්ට ලිංග හේදය බාධකයක් නොවන තරමට ඉහළ නිදහසක් පවතී. එබැවින්, චීන කාන්තාවන් මධ්‍යම රාත්‍රියේ සැරිසරනු දැකිය හැකි ය. මේ අය අතරෙන් ඇතමෙකු රාජකාරි නිමවා යන අයයි. තවත් සමහරෙක් නිවසට අවශ්‍ය බඩු බාහිරාදිය මිල දී ගැනීමට මහ මහට පිවිසුන අයයි.

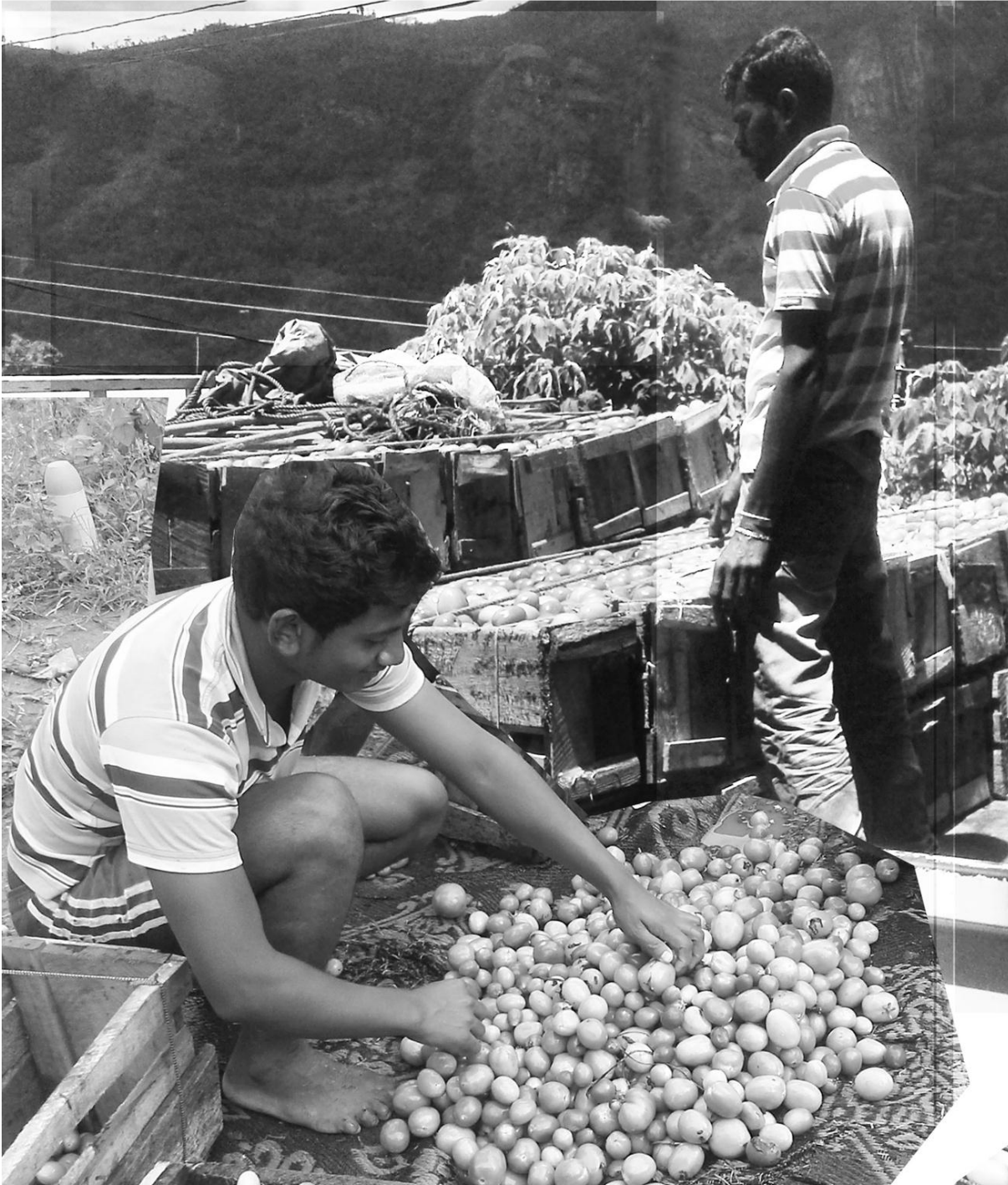
තවෙකෙකු සැඳෑ ආශ්වාදය පිණිස ඇවිද යන්නීය. ඇතමෙක් ශාරීරික සුවතාවය සඳහා ගමන් කරන්නෝය.

චීනයේ ඇත ගම් දනවවල පවතින දේශගුණික තත්ත්වය බීජිං නගරයේ පවතින තත්ත්වයට වඩා වෙනස් වූවකි. දුර ඇත ගොවි බිම්වල කටයුතු ඉටු කෙරෙන්නේ සතුටු සිතීනි. එමෙන්ම, ඒ සඳහා ඔවුනට රජයෙන් අවශ්‍යතා සපුරා දී ඇත. ප්‍රවාහන ගැටලු, අලෙවි ගැටලු ගොවියාට ගැටලුවක් වන්නේ නැත. සියලු ගැටලු චීන පාලනය තුළ විසඳන ක්‍රමවේදයන් පවතී.

චීනය ගොඩනැගීමේ භාරදුර කර්තව්‍යය තවමත් ඉටුවෙමින් තිබේ. මහ වෘක්ෂයන් රෝපනය කිරීමත්, ඒවාට සාත්තු සැපයීමක් සිදු කෙරෙන්නේ අතිශය බැරෑරුම් කටයුත්තක් ලෙස සලකමිනි. මෙම බොහොමයක් වෘක්ෂයන් හි බඳ ලනුවලින් වෙලා තිබෙනු දක්නට ලැබේ. ඊට හේතුව වන්නේ ඒවා සිතලෙන් ආරක්ෂා කොට ගැනීමයි.

මෙවන් වෘක්ෂයන් රෝපනය කොට ඇති ඇත ගම් දනම් වලටත්, ගොවි බිම් වලටත් මත්සා නිෂ්පාදන ප්‍රදේශයන්ටත් රාත්‍රී අහසේ සඳ පැයු විට මනස්කාන්ත දසුන් මැවේ. ඒවා චින්දනය කළ හැක්කේ ඊට සරිලන මානසික විවේකය ලදහොත් පමණි. චීනය මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ සොබා සොදුරු බව අතිශයින් ඉහළ මට්ටමක පවතී. කිනම් හෝ කරුණක් හේතුවෙන් ලාංකික ගැමියාට පමණක් නොව සමස්ත ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට එහි සොදුරු බව තවමත් දැකිය නොහැකි වී ඇත්තේ කිනම් හේතුවකින් දැයි විමසා බැලිය යුතු ය.

එස්.ඒ.සී.යූ. ජෝනානායක ජෝ. ප්‍රචාන්ති හා ප්‍රකාශන නිලධාරී

පසු අස්වනු භාහි අවම කර ගනිමු

“කුණු වෙත ඵ්වච්ඡ
අලලන්ත ඵපෑ
මහත්තයෝ. කිලෝ සියක්
ගෙනාවෝත් හතලිහක්
පනහක් අයිත් කරන්න
වෙතවා. ඉතිං
කොහොමද අපි අඩුවෙන්
දෙන්නේ ?”

“කුණු වෙත ඒවටත් අල්ලන්න එපැ මහත්තයෝ. කිලෝ සියක් ගෙනාවොත් හතළිහක් පනහක් අයින් කරන්න වෙනවා. ඉතිං කොහොමද අපි අඩුවෙන් දෙන්නේ ?”

මේ එළවළු, පලතුරු වෙළෙඳුන්ගේ සුලභ මැසිවිල්ලකි. “එළවළු, පලතුරු ගිනි ගණන් යැයි කියමින් පරිභෝගිකයින් අවලාද නගද්දී වෙළෙඳුන් කියන්නේ ගොවීන්ගෙන් ලබා ගන්නා එළවළු, පලතුරුවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් කුණු වී ඉවත දැමීමට සිදුවන බවයි. මේ සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු ආයතන සඳහන් කරන්නේ ද ශ්‍රී ලංකාවේ එළවළු හා පලතුරු ගොවිපොළේ සිට පාරිභෝගිකයා දක්වා ගමන් කරන කාලය තුළ සිදුවන “පසු අස්වනු හානිය සැලකිය යුතු ප්‍රතිශතයක් ගන්නා බවයි.

මෙම ගැටලුව සඳහා විවිධ විසඳුම් ද ආණ්ඩුව පැත්තෙන් පසුගිය කාලය තුළ විටින් විට ප්‍රකාශයට පත් වුණා. එළවළු ප්‍රවාහනයේදී ජලාස්පික් කුඩ හාවිතය අනිවාර්ය කිරීම මේ අතර වඩාත් සක්‍රීය හා එලදායී විසඳුමක් වශයෙන් ඉදිරිපත් වුණා. ඒත් වෙළෙඳුන්ගෙන් ඒ සඳහා එල්ල වූ දැඩි විරෝධය නිසා මේ වන විටත් ජලාස්පික් කුඩ හාවිතය පවතින්නේ නොසැලකිය යුතු තත්ත්වයකයි.

පසු අස්වනු හානිය කියලා කියන්නේ කුමක්ද ?

බෝගවල අස්වනු නෙළීමේ සිට ඒවා පාරිභෝගිකයා අතට පත්වන අවස්ථාව දක්වා සිදුවන හානිය “පසු අස්වනු හානිය” යනුවෙන් නිර්වචනය කරනවා. මේ නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ එළවළු හා පලතුරු අස්වැන්නෙන් සියයට 30-40 අතර ප්‍රමාණයක් මිනිස් පාරිභෝජනයට ගත නොහැකි තත්ත්වයට පත් වෙලා ඉවත දැමීමට සිදුවෙනවා. පසු අස්වනු හානිය හේතුවෙන් ගොවියාට, වෙළෙඳුන්ට සහ පාරිභෝගිකයාට යන පාර්ශ්ව තුනටම විශාල අලාභයක් සිදු වෙනවා. ගොවියාට තමන්ගේ

නිෂ්පාදන සඳහා ප්‍රමාණවත් මිලක් ලබා ගැනීමට නොහැකි වෙනවා. වෙළෙඳුන්ට මිල දී ගත් නිෂ්පාදනවලින් භාගයකට වඩා ඉවත් කිරීමට සිදුවෙනවා. ප්‍රවාහන, සේවක ආදී වියදම් එක්ක මේ තත්ත්වය අලෙවි මිල ඉහළ දැමීමට සිදුවෙනවා. පාරිභෝගිකයාට සිදුවන්නේ තමන්ගේ කිසිම සම්බන්ධයක් නැති, මිල දී නොගත් සියයට 40-50 කටත් එක්ක අවසානයේ මුදල් ගෙවන්න. මේ සියලු සිදුවීම් එක්ක අවසානයේ රටේ භූමිය, ශ්‍රමය ඇතුළු සමස්ත වටිනාකම් නිකරුණේ අපතේ යාමක් සිදු වෙනවා.

පසු අස්වනු හානිය සිදුවන ක්‍රම

ගොවීන් විසින් නෙළන ලද අස්වැන්න පාරිභෝගිකයා අතට පත්වීම දක්වා සිදුවන ක්‍රියාවලිය බැලූ බැල්මට සරල එකක් වගේ පෙනුනට එය සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියක්. මේ ක්‍රියාවලිය තුළ නෙළන ලද අස්වැන්න විනාශ වීමට ඇති අවස්ථා රැසක් තිබෙනවා.

- සිරිම
- තැලීම
- ක්ෂුද්‍ර ජීවී ආසාදනවලට ලක්වීම නිසා කුණු වී යාම
- වියළි යාම
- කෘමි හානිවලට ලක් වීම, ආදිය පසු අස්වනු හානිය සිදුවන ක්‍රම වශයෙන් දැක්විය හැකියි.

පසු අස්වනු හානිය දෙයාකාරයකට සිදු වෙනවා.

1. ගුණාත්මක හානිය
2. ප්‍රමාණාත්මක හානිය

ගුණාත්මක හානිය යනුවෙන් සැලකෙන්නේ අස්වනුවල පෝෂණීය අගය, වර්ණය, රසය, සුවඳ, වයනය, බාහිර පෙනුම සහ සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බව වෙනස් වීමයි. මෙම හානිය මැනීමට අපහසු වීම බරපතළ තත්ත්වයක් වශයෙන්

සැලකිය හැකියි. ගුණාත්මක හානියට ලක් වූ එළවළු, පලතුරු මිල දී ගැනීමට පාරිභෝගිකයින් කැමැති නැහැ. මේ නිසා මෙම නිෂ්පාදන සඳහා තිබෙන පාරිභෝගික රුචිය මෙන්ම වෙළෙඳපොළ අගය ද අඩු වෙනවා.

ප්‍රමාණාත්මක හානිය යනුවෙන් අදහස් වන්නේ කුණු වීම්, තැලීම්, වියැළීම් යනාදිය නිසා අස්වනු තොගයේ බර හෝ පරිමාව අඩු වීමයි.

පසු අස්වනු හානියට බලපාන හේතු

‘ගින්නක් නැතිව දුමක් නගින්නේ නැහැ’ වාගේ යම් යම් හේතු නොමැතිව පසු අස්වනු හානි සිදුවන්නේ නැහැ. ඒත් ගොවීන්, ප්‍රවාහනය කරන්නන්, අලෙවිකරන්නන් සහ පාරිභෝගිකයින් මේ ගැන වැඩි දැනුවත්කමකුත් නැහැ. දැනුවත් වුණත් වැඩි සැලකිල්ලකුත් නැහැ. ඒ නිසා දීර්ඝ කාලයක් පුරා පසු අස්වනු හානිය කෘෂිකර්මාන්තය හා සම්බන්ධ ප්‍රධාන ගැටලුවක් බවට පත්වෙලා තිබෙනවා. මෙය ව්‍යාපාරිකයින්ට හා පාරිභෝගිකයින්ටත් සෘජුව බලපාන නිසා ජාතික ගැටලුවක් වශයෙන් ද සැලකිය හැකියි. මේ තත්ත්වය තුළ පසු අස්වනු හානිය සිදුවන්නේ කොහොමද ? කියලා දැනුවත් වීම වැදගත්.

1. බෝගය වගා කරන කාලයේ නිසි පරිදි නඩත්තු නොකිරීම

පසු අස්වනු හානියේ සමාරම්භක අවස්ථාව වශයෙන් මෙය සැලකිය හැකියි. බෝගයට අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ජලය සහ පොහොර නොයෙදීම, නිසි පරිදි පළිබෝධ පාලනය නොකිරීම, වැඩිපුර ඇති පැළ තුනී නොකිරීම ආදී කරුණු හේතුවෙන් එළවළුවල ගුණාත්මකභාවය අඩු වෙනවා. එබැවින් නියමිත පරිදි පශ්චාත් බෝග නඩත්තු කළ යුතුයි.

2. නියමිත මේරීමේ අවස්ථාවෙන් බැහැරව එළ නෙලීම

අස්වනු නෙලීමේ අවස්ථාව බෝගයෙන් බෝගයට වෙනස් වෙනවා. මේ තත්ත්වය මනාව හඳුනා ගෙන නියමිත මේරීමේ අවස්ථාවේදී අස්වනු නෙලීම කළහොත් පසු අස්වනු හානිය අවම කරගත හැකියි.

මේ තත්ත්වය බෝග කිහිපයක් ඇසුරින් පැහැදිලි කරගත හැකියි.

තක්කාලි - තක්කාලි කියන්නේ සියුම් සිවියක් සහිත ජලය බහුල ජෙලිමය ස්වභාවයක් ගන්නා බෝගයක්. ඒ නිසා තක්කාලි අස්වැන්න නියමිත කාලයේදී නෙලාගත යුතුයි.

- තක්කාලි නෙලාගත යුත්තේ ගෙඩියේ පැහැය කොළ පැහැයේ සිට ලා රතු පැහැයට හැරීම සිදුවන අවස්ථාවේදීයි.
- බණ්ඩක්කා -කරල මාදු අවස්ථාවේදී, රළු වීමට පෙර
- කෙසෙල් - ගෙඩිවල දාර සහිත ස්වභාවය නැතිවන විට / තද කොළ පැහැයේ සිට ලා කොළ පැහැයට හැරෙන අවස්ථාවේදීයි
- පැපොල් - ගෙඩියේ පැහැය කොළ පැහැයේ සිට කහ පැහැයට පත්වන විට
- ❖ අඩුවෙන් මෝරා ඇති / කොළපාට බොහොමයක් එළවළු සහ පලතුරු වර්ග අස්වනු නෙලීමෙන් පසු ඉදිමට ලක් වන්නේ නැහැ. ඒ වගේම වැඩියෙන් ඉදිණු බෝග පහසුවෙන් තැලීමට ලක් වෙනවා. මෙය පසු

අස්වනු හානිය බහුල වීමට හේතුවක්.

3. දවසේ නුසුදුසු අවස්ථාවේදී අස්වනු නෙලීම

මේ තත්ත්වයන් පසු අස්වනු හානි වැඩිවීමට ප්‍රධාන හේතුවක්. ඒ ඒ එළවළු හා පලතුරු වර්ග නෙලීම සඳහා ස්වභාවික කාලයක් තිබෙනවා. උදාහරණ වශයෙන්,

- එළවළු නෙලගත යුත්තේ උදය වරුවේ පිණි වියළී ගිය පසුවයි.
- කොළ එළවළු නෙලිය යුත්තේ උදය වරුවේදීයි.
- කෙසෙල් නෙලාගත යුත්තේ පෙරවරු 10ට හෝ පස්වරු තුනට පසුවයි.
- අඹ සහ පැඟිරි සහිත පලතුරු වර්ග නෙලාගත යුත්තේ පෙරවරු 10.00ත් පස්වරු 03.00ත් අතර කාලයේදීයි.

මේ ආකාරයෙන් අනෙක් එළවළු හා පලතුරු වර්ග නෙලාගත යුතු කාලය ගැන ඔබ දැනුවත් විය යුතුයි.

❖ උදෑසන පිණි වියළී යාමට පෙර අස්වනු නෙලීමෙන් රෝගවලට පාත්‍රවීම වැඩි වෙනවා. ඒ වගේම තද හිරු එළිය ඇති මධ්‍යහනයේ අස්වනු නෙලීමෙන් වගාවට මෙන්ම එළදාවට ද හානි සිදුවෙනවා. ඒ නිසා එළවළු අස්වනු නෙලිය යුත්තේ පිනි සිඳුණු පසු, මධ්‍යහනයට පෙරයි.

4. අස්වනු නෙලීම සඳහා නුසුදුසු ක්‍රමවේද භාවිත කිරීම

මෙයත් පසු අස්වනු හානිය සඳහා බහුල වශයෙන් හේතු වන තත්ත්වයක්. එළදාව නෙලා ගැනීමේදී තැලීම, සිරීම, නටුව අසල තුවාල වීම් ආදිය සිදු වෙනවා. ඒ නිසා සිදුවන හානිය වන්නේ අදාළ බෝගවල ගුණාත්මකභාවය අඩුවීමයි.

අතින් අස්වනු නෙලීම මගින් ඒවාට සිදුවන තැලීම්, සිරිම් වැනි හානි අවම වෙනවා. ඒ වගේම එලය නටුවෙන් වෙන් කිරීම සඳහා පිහියක් භාවිත කිරීම වඩාත් සුදුසුයි. උදාහරණයක් ලෙස බණ්ඩක්කා වැනි එළවළු නටුව කරකවා නෙලීමෙන් ඒවාට සිදුවන හානිය වැඩි වෙනවා. මේ තත්ත්වය මිදි වගාවේදීත් සිදුවිය හැකියි. ඒ නිසා මිදි අස්වැන්න නෙලා ගැනීමේදී නටුව කැපීම සඳහා 'සෙකටියරයක්' භාවිත කළ හැකියි. අඹ, දිවුල්, දොඩම්, වැනි උස ගස්වල හට ගන්නා එල නෙලා ගැනීමේදී ඒවා බිමට පතිත වීමෙන් පසු අස්වනු හානි විශාල වශයෙන් සිදුවෙනවා. එම නිසා මෙවැනි උස් ස්ථානවල හට ගන්නා එල නෙලීම සඳහා විශේෂිත නෙලීමේ උපකරණ භාවිත කළ හැකියි. උදාහරණ වශයෙන් අඹ නෙලා ගැනීම සඳහා භාවිත කරන කෙක්කට කුඩා දූල් කුඩයක් සවි කිරීම මගින් අඹ බිමට නොදමා කෙක්කට සවිකර ඇති දූල් කුඩයට කඩාගත හැකියි.

5. අස්වනු නිසි පරිදි පිරිසිදු නොකිරීම සහ තදින් අතුල්ලා පිරිසිදු කිරීම

මේ තත්ත්වය අඹ, පැපොල් වැනි කිරි සහිත පලතුරුවලට තදින් බලපානවා. අඹ, පැපොල් වැනි පලතුරු නෙලීමේදී එම කිරි පොත්තේ තැවරීම නිසා ඒවා පහසුවෙන් ආසාදනය වෙනවා. ඒ නිසා අඹ, පැපොල් වැනි පලතුරු වහාම සෝදා ගබඩා කළ යුතුයි. මෙහිදීත් සාමාන්‍ය ජලය භාවිත කිරීම සුදුසු නැහැ. ඒ වෙනුවට මදක් උණුසුම් ජලයෙන් අඹ, පැපොල් ආදියෙහි පොත්තේ තැවරී තිබෙන කිරි සෝදා හැරිය යුතුයි. ඒ වගේම තමයි අස්වනු සමග තිබෙන මැරුණු පත්‍ර කොටස්, මුල් කැබලි ආදිය ද ඉවත් කළ යුතුයි.

කැරට, බීට් ආදි එළවළු පිරිසිදු කිරීමේදී ජලය භාවිතයෙන් සෝදා දූම්ම තමයි ගොවීන් අතින් නිතර සිදුවන්නේ. මෙය ඉතා පැහැදිලිව ම පසු අස්වනු හානිය වැඩි කිරීමට

හේතුවක්. කැරට, බීට් වැනි එළවළු පිරිසිදු කිරීමේදී ජලය භාවිත නොකර බුරුසුවක් ආධාරයෙන් ඒවා පිරිසිදු කළ යුතුයි. කැරට, බීට් පිරිසිදු කිරීම සඳහා ජලය යොදා නොගැනීමට හේතුව වන්නේ එළවළු සේදීමේදී තදින් ඇතිල්ලීමෙන් පළු විම් සිදුවීමයි. එවිට එම එළවළු ක්ෂුද්‍ර ජීවී ආසාදනවලට පහසුවෙන් ලක් වෙනවා.

6. නෙලාගත් අස්වැන්න ශ්‍රේණිගත නොකිරීම

අස්වනු නෙලාගත් පසු ඒකාකාරයේ අස්වැන්නක් අපට ලබාගැනීම අපහසුයි. මේ නිසා අස්වැන්න නිසි පරිදි ශ්‍රේණිගත කිරීම ඉතා වැදගත්. එහිදී පළු වූ, පළිබෝධ හානිවලට ලක් වූ, නියමිත ප්‍රමාණයට වර්ධනය වී නොමැති කුඩා එල ආදිය තෝරා ඉවත් කළ යුතුයි. එසේ නොකළහොත් පළු වූ එලදාව ආසාදනයට ලක් වී කුණු වූ විට ඉතිරි අස්වැන්නට ද පහසුවෙන් පැතිර යා හැකියි.

7. නිසි පරිදි ඇසුරුම් ක්‍රම යොදා නොගැනීම

මේ තත්ත්වයන් අපේ ගොවීන් අතර බහුලව දැකිය හැකි පසු අස්වනු හානි සිදුවන ප්‍රබල අවස්ථාවක්. එළවළු, පලතුරු පහසුවෙන් සිරිම්, තැලීම්වලට ලක් වෙනවා. ඒ නිසා ඒවා නිසි පරිදි ඇසුරා තැබිය යුතුමයි. එළවළු, පලතුරු වැනි දේවල් ගෝනි තුළ ඇසිරීමෙන් ඒවා තැලීමට ලක්වීමට ඇති ඉඩ ඉතා ඉහළයි. එනිසා මේවා ඇසිරීම සඳහා සුදුසු ජලාස්ථික් හෝ කුඩා ලී පෙට්ටි ආදිය භාවිත කළ යුතුයි. තක්කාලි සහ පලතුරු වර්ග ඇසිරීමේදී ඒවා නොතැලෙන පරිදි වෙන් වෙන්ව ඇසුරන්නේ නම් සිදුවන හානිය අවම කරගත හැකියි.

8. නිසි පරිදි ගබඩා නොකිරීම

අපේ ගොවීන්ට මෙන්ම අලෙවිකරුවන්ටත් නිසි ගබඩා පහසුකම් නොමැති වීම බරපතල ප්‍රශ්නයක්. එහෙත් කල්පනාකාරී වුවහොත් මේ ගැටලුව විසඳාගත හැකි ක්‍රම තිබෙනවා. ඔබ විසින් නෙලා ගෙන ගබඩා කර තබන ජීව අස්වනු ශ්වසනය කරන බව ඔබ දන්නවාද ? ජීව අස්වනු

බුලත් මිල අඩු වුණේ කාගේ වරදින්ද ?

ශ්වසනය කරනවා. ඒ නිසා ඒවාට වාතය අත්‍යවශ්‍යයි. එය ලබාදිය හැක්කේ ජීව අස්වනු මනාසේ වාතාශ්‍රය ලැබෙන පරිදි ගබඩා කිරීම මගින් පමණයි. ගබඩාවේ උෂ්ණත්වය, ආර්ද්‍රතාව, කාමී උවදුරු තත්ත්ව පාලනයකින් යුතුව පවත්වා ගැනීමට ඔබ සමත් වන්නේ නම් ඔබගේ අස්වැන්න කාලයක් සුරක්ෂිත කරගත හැකියි. පසු අස්වනු භානිය අවම කරගත හැකියි.

9. නිසි පරිදි ප්‍රවාහනය නොකිරීම

ගෝනි සිය ගණනක් එකමත එක පැටවූ එළවළු ප්‍රවාහනය කරන ලොරිවල ඒවායේ ගමන් කරන සේවකයින් නිදාගෙන යාම අපි නිතර නිතර දකින සුලභ තත්ත්වයක්. ප්‍රවාහනයේදී මෙවැනි තවත් භානිකර අවස්ථා රැසක් තිබෙනවා. ඒ නිසා සිදුවන්නේ ඔබ විසින් නෙලාගත් හෝ මිල දී ගත් එලදාව විනාශයට පත්වීම පමණයි.

ප්‍රවාහනයේදී අස්වනු එක මත එක පටවා තැබීමේදී පහළින් ඇති අස්වනු පහසුවෙන් ම තැලීමට ලක් වෙනවා. ඒ වගේම ඒවාට නිසි පරිදි වාතාශ්‍රය නොලැබීම නිසා පටක මිය ගොස් කුණු වීමට පටන් ගන්නවා. ඒ වගේම තමයි තද හිරු එළියට නිරාවරණය වීම, වර්ෂාවට ලක්වීම ද, අබලන් වූ වාහනවල අබලන් මාර්ග ඔස්සේ ප්‍රවාහනය කිරීම නිසා එළවළු, පලතුරු ආදිය අධික ලෙස තැලෙනවා. පසු අස්වනු භානියකට ලක් වෙනවා.

ඉහත සඳහන් කළේ පසු අස්වනු භානිය සිදුවන ආකාරය සහ ඒවාට ලබාගත හැකි විසඳුම් යනාදියයි. ඔබට පසු අස්වනු භානිය අවම කරගත හැකි නම් ඉහළ ලාභයක් ලබාගත හැකියි. ඒ සඳහා අවශ්‍ය වෙන්නේ නිසි පරිදි දැනුවත් වීම සහ උනන්දුව පමණයි. ඒ වගේම මේ වෙනස කළ හැක්කේ ද ඔබට ම පමණයි.

සටහන
කුෂාර වලිගම

“බුලත්” දේශීය සංස්කෘතිය සමග තදින් බද්ධවෙලා තිබෙන දෙයක්. මඟුලේ සිට අවමඟුල දක්වා සිංහල සංස්කෘතියේ සියලුම අවස්ථාවලදී බුලත් නැතුවම බැහැ. ඒ වගේම තමයි ‘බුලත් වීට’ ගැමියට පමණක් නොවෙයි ඇතැම් නාගරිකයින්ටත් නැතිව බැරි කෑමක්.

අවුරුදු සිය දහස් ගණන් දේශීය පාරිභෝජනයට පමණක් වගා කළ බුලත් කොළයට පසුගිය කාලයේ නොසිතූ පරිදි ඉහළ මිලක් ලැබුණා. ඊට හේතුව වුණේ බුලත් අපනයන මිල ඉහළ යාමයි. ලංකාවේ බුලත් අපනයනය කළේ අපේ අසැල්වැසි පාකිස්ථානයටයි. ලංකාවේ බුලත් අපනයනයෙන් සියයට 98ක් මිලදී ගන්නේ පාකිස්ථානයයි. පාකිස්ථානයෙන් අපේ බුලත් සඳහා ඉහළක් මිලක් ගෙවුවා. 2017 ජනවාරි වන විට බුලත් 1000ක් සඳහා

බුලත් වගාව අද මේ තරම් වේගයෙන් හා බහුලව ව්‍යාප්ත වුණේ පාකිස්ථානයට බුලත් අපනයනය කිරීම නිසයි. ලෝකයේ විශාල බුලත් ආනයනය කරන්නා පාකිස්ථානය. ඒත් ප්‍රශ්නය වන්නේ පාකිස්ථානයට බුලත් අපනයනය කරන එකම රට ලංකාව පමණක් නොවෙයි. අසල්වැසි ඉන්දියාවත් විශාල වශයෙන් පාකිස්ථානයට බුලත් අපනයනය කරනවා. ඒ නිසා පාකිස්ථාන බුලත් වෙළෙඳපොළ තුළ දැඩි තරගයක් තිබෙනවා. ඒක නමා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාමේ, අපනයන වෙළෙඳාමේ ස්වභාවය, යථාර්ථය වන්නේ. ඒත් අපේ බොහෝ ගොවීන්ට වගේම දේශපාලනඥයින්ට මේ යථාර්ථය වටහා ගන්න වුමනාවක් නැහැ.

පාකිස්ථානයෙන් ලැබුණු මිල රුපියල් 3000-4000ක් වැනි ඉහළ මිලක්. නිගයෙන් බැටකමින් වුවත් ලංකාව පුරා සිටින දහස් ගණනක් බුලත් ගොවීන් දිගටම බුලත් වගාවේ නිරත වුණා. ඒ අතරේ ඉහළ මිලක් ලැබෙන නිසා තවත් විශාල පිරිසක් කෙටි කාලයක් තුළ බුලත් වගාවට ආකර්ෂණය වුණා.

එහෙත් නොසිතූ අර්බුදයක් ඇති වුණේ 2017 වසරේ මධ්‍ය භාගයේදීයි. එය බුලත් ගොවීන් කබලෙන් ලිපට ඇඳ දමීමට සමත් වුණා. ඒ 2017 ජනවාරි වන විට බුලත් 1000ක් සඳහා ලැබුණු රුපියල් 3000-4000ක් වැනි ඉහළ මිල රුපියල් 400-500ක් වැනි දැවැන්ත කඩා වැටීමකට ලක්වීමයි.

ගොවීන්ගෙන්ම සාක්ෂි

කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය දීර්ඝ කාලයක් පුරා බුලත් වගාවට ඉහළ යොමුවීමක් තිබෙන දිස්ත්‍රික්කයක්. කුරුණෑගලත් බණ්ඩාරකොස්වත්ත බුලත්වලට වඩාත් ප්‍රසිද්ධයි. බණ්ඩාරකොස්වත්තේ ගොවි පවුල් සිය ගණනක් ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය බුලත්. අද ඔවුන් කිසිවක් සිතාගත නොහැකි පරිදි අන්ත අසරණ වෙලා.

“බුලත් මිල වැටෙන්න පටන් ගත්තේ පසුගිය ජනවාරිවලින් පස්සේ. ඒ කාලේ බුලත් 1000කට රුපියල් 3000-4000ක් විතර ලැබුණා. ඒත් දැන් බුලත් 1000ක් ගත්තේ රුපියල් 400-500ක් වාගේ අඩු මුදලකට. අපි මොනවත් හිතා ගන්න බැරි තරම් අන්ත අසරණ වෙලා ඉන්නේ. අපේ ඒකම අදායම් මාර්ගේ බුලත් වගාව. මේ වාගේ මුදලකට බුලත් දීලා අපිට අනිත්‍රක් පාඩුයි” බණ්ඩාරකොස්වත්තේ යායේගෙදර ගම්මානයේ පාරම්පරික බුලත් ගොවියෙකු වන ප්‍රේමනිලක ජයසිංහ මහතා තමන් ඇතුළු බුලත් ගොවීන් මුහුණ පා සිටින අර්බුදය වචනවලට හැරෙව්වේ එහෙමයි.

“බුලත් කියන්නේ නිරන්තරයෙන් අවධානයෙන් සිටිය යුතු බෝගයක්. ඒ නිසා බුලත් ගොවියෝ සම්පූර්ණයෙන්ම වගාවට ඇරිලා ඉන්න ඕනෑ. හරියට වතුර ටික, පෝර ටික දාන්න ඕනෑ. බුලත් ඉති 200කට සතියකට රුපියල් 500ක විතර පෝරම යනවා. පහුගිය අවුරුදු දෙක පුරාම හරි හැටි වැස්සක් නැහැ. නියඟය තිබුණේ. ඒ නිසා බුලත්වලට වැඩියෙන් වතුර දාන්නත් වෙනවා. ඒ නිසා වියදමයි කාලයයි තවත් වැඩි වෙලා තියෙන්නේ.

අද අපි අන්ත අසරණයි. වගකිව යුත්තෝ වහාම අවධානය යොමු කළ යුතුයි. නැතිනම් බුලත් වගාව නැත්තටම නැති වෙලා යයි”

ජයසිංහ මහතා ඇතුළු බුලත් ගොවීන්ට පොදු කතාව එකක්ම තමයි. ඔවුන් බුලත් මිල පහළ වැටීම වගේම නියඟය නිසා තදින් බැට කනවා.

බුලත් මිල වැටුණේ ඇයි ?

බුලත් වගාව අද මේ තරම් වේගයෙන් හා බහුලව ව්‍යාප්ත වුණේ පාකිස්ථානයට බුලත් අපනයනය කිරීම නිසයි. ලෝකයේ විශාල බුලත් ආනයනය කරන්නා පාකිස්ථානය. ඒත් ප්‍රශ්නය වන්නේ පාකිස්ථානයට බුලත් අපනයනය කරන එකම රට ලංකාව පමණක් නොවෙයි. අසල්වැසි ඉන්දියාවත් විශාල වශයෙන් පාකිස්ථානයට බුලත් අපනයනය කරනවා. ඒ නිසා පාකිස්ථාන බුලත් වෙළෙඳපොළ තුළ දැඩි තරඟයක් තිබෙනවා. ඒක තමා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාමේ, අපනයන වෙළෙඳාමේ ස්වභාවය, යථාර්ථය වන්නේ. ඒත් අපේ බොහෝ ගොවීන්ට වගේම දේශපාලනඥයින්ට මේ යථාර්ථය වටහා ගන්න වුමනාවක් නැහැ.

ලංකාවේ බොහෝ ගොවිතැන් නිතර නිතර නිතර ආණ්ඩුවට බල කරනවා ආනයනික භාණ්ඩ සඳහා බදු පනවන්න කියලා. පනවා තිබෙන බදු ඉහළ දමන්න කියලා. උදාහරණ විදිහට කිවුවොත් ලංකාවේ අල, එැනු ගලවන කාලේට ආනයනික අල, ලුනුවලට බදු දාලා තමන්ගේ නිෂ්පාදන සඳහා වෙළෙඳපොළ සුරක්ෂිත කරන්න කියලා ආණ්ඩුවට දැඩි බලපෑම් කරනවා. ඒ කියන්නේ ආනයනික භාණ්ඩ සඳහා බදු පැනවීම ලෝකයේ ඕනෑම රටක පොදු ස්වභාවයක්.

ලංකාවේ බුලත් වගාකරුවෝ අද දැඩි අර්බුදයකට ලක්වෙලා තිබෙන්නේත් බදු නිසා. පාකිස්ථානය පසුගිය දා ශ්‍රී ලංකාවෙන් ආනයනය කරන (ශ්‍රී ලංකාව විසින් අපනයනය කරන) බුලත් කිලෝවක් සඳහා ‘නියාමන

බුලත් මිල විශාල වශයෙන් අඩුවීමට නියාමන බද්ද පමණක් හේතු නොවූ බව මේ සම්බන්ධයෙන් උනන්දුවක් දක්වන බොහෝ දෙනෙක් ප්‍රකාශ කරනවා. ඔවුන්ගේ අදහස වන්නේ දේශීය වශයෙන් බුලත් නිෂ්පාදනය විශාල වශයෙන් ඉහළ යාම මේ සඳහා ප්‍රබල හේතුවක් වූ බවයි.

බද්දක් පැනවුවා. එය කිලෝවකට රුපියල් 291ක් වැනි මුදලක්. අද බුලත් මිල විශාල වශයෙන් අඩුවීමට බලපා තිබෙනවා කියලා කියන්නේ පාකිස්ථානය විසින් ලංකාවේ බුලත් ආනයනය වෙනුවෙන් පැනවූ මේ නියාමන බද්ද කියලා තමයි වාර්තා වෙන්නේ.

තවත් කතාවක්

බුලත් මිල විශාල වශයෙන් අඩුවීමට නියාමන බද්ද පමණක් හේතු නොවූ බව මේ සම්බන්ධයෙන් උනන්දුවක් දක්වන බොහෝ දෙනෙක් ප්‍රකාශ කරනවා. ඔවුන්ගේ අදහස වන්නේ දේශීය වශයෙන් බුලත් නිෂ්පාදනය විශාල වශයෙන් ඉහළ යාම මේ සඳහා ප්‍රබල හේතුවක් වූ බවයි.

මේ සම්බන්ධයෙන් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව දක්වන්නේ මෙවැනි මතයක්. එහි අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ආචාර්ය එම්.ඒ.පී.කේ. සෙනෙවිරත්න මහතා පසුගිය දා මාධ්‍ය බුලත් අර්බුදය සම්බන්ධයෙන් මාධ්‍ය වෙත අදහස් දක්වමින් ප්‍රකාශ කළේ මෙවැනි අදහසක්.

“බුලත් කිලෝවක සඳහා රුපියල් 291ක නියාමන බද්දක් පාකිස්ථානය විසින් පසුගිය දා පනවනු ලැබුවා. ඒ නිසා බුලත් කිලෝ 9ක් සඳහා රුපියල් 2500ක් වැනි අමතර වියදමක් දැරීමට සිදු වෙලා තිබෙනවා. මෙය යම් ගැටලුවක් තමයි. එහෙත් වත්මන් බුලත් මිල පහළ වැටීමට මෙයම හේතු වුණා කියලා අපි විශ්වාස කරන්නේ නැහැ. බුලත් වගාවෙන් ලැබෙන ඉහළ ආදායම නිසා පසුගිය කාලය තුළ විශාල පිරිසක් බුලත් වගාවට යොමු වුණා. සාම්ප්‍රදායික බුලත් වගාකරුවෝත් තමන්ගේ ඉඩම් ප්‍රමාණය වැඩිකළා. ඒ අනුව බුලත් නිෂ්පාදනය වේගයෙන් ඉහළ ගියා. අතිරික්තයක් ඇති වුණා. මොකද බුලත් නිෂ්පාදනය ඉහළ ගිය ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව බුලත් අපනයන වෙළෙඳපොළ පුළුල් වුණේ නැහැ. මෙයත් බුලත් මිල

පහළ යාමට ප්‍රධාන හේතුවක් කියලා කියන්න පුළුවන්”

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ ප්‍රකාශය අපට ඉතා පහසුවෙන් වටහාගත හැකියි. යම් කෘෂිභෝගයක් සඳහා හොඳ වෙළෙඳපොළක්, ඉහළ මිලක් ලැබුණු විට අපේ බොහෝ ගොවීන් කිසිදු සොයා බැලීමකින් තොරව වහාම එකී භෝගය වෙත මාරු වෙනවා. මේ තත්ත්වය අප පසුගිය කාලය පුරාම අත්දකලා තිබෙනවා. අද වන විට ගම්මිරිස් වගාව සම්බන්ධයෙන් පමණක් නොවෙයි තවත් බොහෝ කෘෂිභෝග සම්බන්ධයෙන් මෙය දකිය හැකියි. බෝග විවිධාංගීකරණයෙන් තොරව මේ ආකාරයෙන් සල්ලි පස්සේ දුවන ගොවිතැනකින් අවසානයේ ගොවියාටත් රටටත් උරුම වන්නේ ගැටලු රැසක් පමණයි.

රජයේ මැදිහත්වීම

බුලත් මිල වේගයෙන් පහළ වැටීම සම්බන්ධයෙන් ද සුපුරුදු පරිදි ආණ්ඩුවට විවිධ පාර්ශ්වයන් වෙතින් චෝදනා එල්ල වෙනවා. එහෙත් බුලත් වගාව සම්බන්ධයෙන් මේ වන විට උද්ගතව පවතින ගැටලුවට විසඳුම් සෙවීම සඳහා පියවර ගනිමින් සිටින බවයි කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යාංශය ප්‍රකාශ කරන්නේ.

එහිදී බුලත් සඳහා පාකිස්ථානය විසින් පනවා ඇති නියාමන බද්ද අඩු කිරීම හෝ ඉවත් කරවා ගැනීම පිළිබඳ විශේෂ සාකච්ඡාවක් පසුගිය දා කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍ය රිෂාඩ් බදුර්දීන් මහතා සහ මෙරට පාකිස්ථාන නියෝජ්‍ය මහ කොමසාරිස් ආචාර්ය සආරාස් අහමඩ් බාත් මහතා අතර පැවැත් වූණ බවත් අමාත්‍යාංශය ප්‍රකාශ කළා.

2020 වන විට බුලත් ද ඇතුළත් වන කෘෂිභෝග අපනයනය කිරීම මගින් ඇමෙරිකන් ඩොලර් බිලියනක් උපයා ගැනීමේ දැවැන්ත සැලසුමක් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව සතුව තිබෙනවා. ඒ වෙනුවෙන් ගොවීන් දිරිමත් කිරීමේ විවිධාකාර වැඩසටහන් ද අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දියත් කර තිබෙනවා.

මෙවැනි තත්ත්වයක් තුළ බුලත් වෙළෙඳපොළ තුළ උද්ගතව පවතින මිල පහළ යාම විශාල ගැටලුවක් බව පැහැදිලියි. මේ නිසා මෙම අර්බුදය නිසි පරිදි කළමනාකරණය කර ගැනීමට ගොවීන් ද ඇතුළත් අදාළ අංශ කඩිනම් පියවර ගත යුතුයි.

සටහන තුෂාර වල්ගම

'වස විස නැති කෘෂිකර්මාන්තය' ගැන මෙන්ම 'වස විස නැති ආහාර පාරිභෝජනය' "කාබනික පොහොර යොදා වගා කළ ආහාර" ගැන වර්තමානයේ අපේ සමාජයේ දැඩි අවධානයක් යොමු වෙමින් තිබෙනවා. සෞඛ්‍ය හා පෝෂණය පිළිබඳ සාකච්ඡාවේදී මේ තත්ත්වය සැලකෙන්නේ ධනාත්මක ප්‍රවණතාවක් විදිහටයි. ඒ වගේම පරිසරය ගැන සලකා බලන විටත් මෙය ඉතා වැදගත් කරුණක් ලෙස සැලකිය හැකියි.

මේ තත්ත්වය තුළ 'පාරම්පරික වී' වගා කිරීම මෙන්ම පාරිභෝජනයත් සැලකිය යුතු වැදගත්කමක් හිමිකර ගෙන තිබෙනවා. එහෙත් පාරම්පරික වී වගා කිරීමේදී, අලෙවියේදී මෙන්ම පාරිභෝජනයේදී ද යම් යම් ගැටලු පවතින බව පසුගිය කාලය පුරාම විවිධ ප්‍රදේශවලින් වාර්තා වුණා.

පාරම්පරික වී වගා කරන ගොවීන් දුර්මුඛ කරන ගැටලු පැන නැඟීම ගැන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් මෙන්ම මේ පිළිබඳව උනන්දු වන සෞඛ්‍ය පාර්ශ්වයන් ද කඩිනම් අවදානයක් යොමු කළ යුතුයි.

පාරම්පරික සහල් යනු කුමක්ද ?

අතීත කාලේ, ඒ කියන්නේ අනුරාධපුර, පොළොන්නරුව කාලේ ඉඳන් අපේ හෙළ ගොවියෝ වගා කළ වී වර්ග වලට තමයි අද 'දේශීය වී' කියලා කියන්නේ. අද ගණන් බලලා තියෙන ආකාරයට ලංකාවේ දේශීය වී වර්ග දහස් ගණනක් තිබිලා තියෙනවා. 1950 විතර වෙන කොට මේ දේශීය වී වර්ග ක්‍රමයෙන් විනාශ වෙලා ගිහින් 200ක් විතර ඉතුරු වෙලා තිබුණා. හීනටි, හොඬරවාල, සුදුරු,

සුවදලේ, කළු වී, ඇල් වී, කුරුළු කුඩ, පව්වපරුමාල්, මා වී, මඩතාවාල, කහවනු, රන් සුවදලේ, පොක්කාලි, උණකොළ සම්බා, දහනල, රතු හීනටි, කට්ටමන්ජුල්, රන්දලේ, කලුබාල, දික් වී, ගෝනබරු, දික් හීනටි, ගොඩ හීනටි වාගේ වී වර්ග තිබුණා.

හරිත විප්ලවය කළ හදිය

පාරම්පරික වී වර්ගවලට දැවැන්ත හානිය සිදු වුණේ හරිත විප්ලවය මගිනුයි. හරිත විප්ලවයේ අරමුණ වුණේ වැඩි නිෂ්පාදනයක් ලබා ගැනීම. ඒ වෙනුවෙන් රසායනික පොහොර, කෘෂිනාශක, වල්නාශක භාවිතයට ගොවීන් නැඹුරු වුණා. ඒ වගේම පාරම්පරික බීජ වර්ග වෙනුවට දෙමුහුන් බීජ වර්ග භාවිත කිරීමට ගොවීන්ව උනන්දු කලා. ඒ අනුව වැඩි අස්වැන්නක් ලබා දෙන 'එච්' වර්ගයේ වී වගාව ලංකාව තුළ ප්‍රචලිත වුණා.

පාරම්පරික වී වගාව

ප්‍රවණතා සහ අභියෝග

"පාරම්පරික වී වගා කරන ගොවීන් දුර්මුඛ කරන ගැටලු පැන නැඟීම ගැන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් මෙන්ම මේ පිළිබඳව උනන්දු වන සෞඛ්‍ය පාර්ශ්වයන් ද කඩිනම් අවදානයක් යොමු කළ යුතුයි"

ඊට සමගාමීව පාරම්පරික වී වර්ග වගා කිරීම ගොවීන්ගෙන් දුරස් වුණා. පාරම්පරික වී වර්ග රැසක් ලංකාවෙන් සදහටම තුරන් වෙලා ගියා. අද ලංකාවේ ඉතිරි වෙලා පවතින්නේ පාරම්පරික වී වර්ග කිහිපයක් පමණයි.

යළි පාරම්පරික සහල් වෙන ද ?

වස විස නැති කෘෂිකර්මාන්තය කෙරෙහි රජයේ මෙන්ම පුද්ගලික අංශයේ අවධානය යොමු වීම සමග යළිත් පාරම්පරික වී වර්ග වගා කිරීම සඳහා ගොවීන් උනන්දු කරන ව්‍යාපාරයක් දියත් වුණා. ඒ සඳහා රාජ්‍ය අංශයෙන් මෙන්ම විවිධ සංවිධාන රැසක දායකත්වය ලැබුණා.

මේ තත්ත්වයට සමගාමීව ජනතාව තුළින් ද පාරම්පරික සහල්වලට ඉල්ලුමක් ඇති වුණා. ඒ සඳහා විශේෂයෙන් ම සෞඛ්‍ය හා පෝෂණයට අදාළ කරුණු කිහිපයක් හේතු වුණා.

පාරම්පරික සහල් පෝෂණය ගුණය අතින් මෙන්ම සෞඛ්‍යාරක්ෂිතභාවයෙන් ද ඉහළ බවට ජනතාව තුළ විශ්වාසයක් වර්ධනය වුණා. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනතාව අතර දියවැඩියාව හා හදවත් රෝග බහුල වීම ද මේ මතය සමාජ ගතවීම සඳහා ප්‍රබල හේතුවක් වුණා.

පාරම්පරික සහල් සහ ගොවීන්

පාරම්පරික වී වර්ග වගා කිරීමෙන් ගොවීන් ඇත් වීමට බලපෑ ප්‍රධාන කරුණක් වශයෙන් සැලකෙන්නේ එමගින් ලැබෙන අස්වැන්න දෙමුහුන් වී වර්ගවලට සාපේක්ෂව අඩු ප්‍රමාණයක් වීමයි. එහෙත් දෙමුහුන් වී වර්ග වගාවට භාවිත කරන රසායනක පොහොර, කෘමිනාශක, වල්නාශක ආදිය සඳහා ද වැය වන මුදල එක් කළ විට පාරම්පරික වී වගාවට වඩා විශාල මුදලක් වැය වන බව පැහැදිලි කරුණක්. එමෙන්ම පාරම්පරික සහල් සඳහා

ආකර්ෂණීය මිලක් ද (ඉහළ මිලක්) ලබා ගැනීමට පුළුල් හැකියාවක් අද පවතිනවා. පාරම්පරික සහල් ආශ්‍රිත අතුරු නිෂ්පාදන (කැඳ වර්ග) සඳහා ද ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතින බවක් අපට දැකිය හැකියි. හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය විසින් 2014 වර්ෂයේදී සිදු කළ පර්යේෂණයක් අනුව (ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක පාරම්පරික සහල් ප්‍රභේදයන් හි නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිය: වර්තමාන තත්ත්වය සහ අනාගත විභවතා) හඳුනා ගෙන තිබෙන්නේ පාරම්පරික වී වගාව සඳහා ගොවීන් බහුලව යොමු වී තිබෙන්නේ 2010 වසරේදී පමණ සිට බවයි. පාරම්පරික වී වගාව ගොවීන් අතර ජනප්‍රිය කරවීම සඳහා ගොවී සංවිධාන, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සහ දිවයින පුරාම පාරම්පරික වී වගාව සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාත්මක වන සංවිධාන කිහිපයක් ප්‍රබල දායකත්වයක් ලබා දී ඇති බව එම පර්යේෂණ වාර්තාව වැඩි දුරටත් සඳහන් කරනවා.

මෙම සංවිධාන විසින් පාරම්පරික වී මිලදී ගැනීම, අලෙවිකරණයට අවශ්‍ය සම්බන්ධතා සොයා දීම, තාක්ෂණික සහාය ලබාදීම මෙන්ම බීජ සැපයීම ද සිදු කරනවා.

පාරම්පරික බිත්තර වී ලබා ගැනීම

හරිත විප්ලවය සමග ලංකාවේ පමණක් නොවෙයි අවුරුදු දහස් ගණනක් පුරා වී වගාව සිදු වූ ඉන්දියාව ඇතුළු රටවල පවා පාරම්පරික වී ප්‍රභේද දහස් ගණනක් නැත්තරම් නැති වූණා. මීට පෙර සඳහන් කළ ආකාරයට 1950 දශකය වන විට දෙමුහුන් වී වර්ග භාවිතය ජනප්‍රිය වීමත් සමග ලංකාවෙන් ගොවීන් අතර භාවිත වූ පාරම්පරික වී වර්ග සහමුලින්ම අතුරුදන් වන තත්ත්වයක් උද්ගත වෙලා තිබුණා.

එහෙත් පාරම්පරික වී වර්ගවලට ආදරය කළ ගොවීන් අතළොස්සක් අතර පාරම්පරික වී වර්ග කිහිපයක් ඉතුරු වෙලා තිබුණා. මීට කලකට පෙර අලුත් ජවයක් හා දක්මක් සමග යළිත් අපේ කෙත් බිම් පුරා යළි වගා කරමින් සිටින්නේ දෛවෝපගත ආකාරයෙන් සුරක්ෂිත වූ මේ පාරම්පරික වී වර්ගවලින් ලබා ගත් බීජ වර්ගයි.

වර්තමානයේ පාරම්පරික වී වගා කරන ගොවීන්ට අවශ්‍ය බීජ වී ලබා ගැනීම සඳහා මූලික සහාය ලබා දෙන්නේ “පාරම්පරික බීජ හා ගොවි උරුමයන් සුරැකීමේ ව්‍යාපාරය” සහ “දේශීය බීජ සහ කෘෂි සම්පත් සුරැකීමේ ගොවි සම්මේලනය” මගිනුයි.

කාබනික ගොවිතැන

පාරම්පරික වී වගාව සහ ‘කාබනික ගොවිතැන’ අතර පවතින්නේ මනා සම්බන්ධතාවයක්. පාරම්පරික වී වගාව ප්‍රචලිත කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණක් ද වූණේ කාබනික පොහොර භාවිතයෙන්, වස විස වලින් තොරව වී වගා කිරීමයි. වර්තමානයේදී පාරම්පරික සහල් සඳහා පාරිභෝගිකයින් වෙතින් ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතින්නේ ද ඒ සඳහා කාබනික පොහොර භාවිතා කරන නිසයි.

මේ තත්ත්වය හමුවේ පාරම්පරික වී වගා කරන ගොවීන් කාබනික පොහොර ප්‍රධාන පොහොර වර්ගය ලෙස භාවිත කිරීම සුලභ තත්ත්වයක්. ඔවුන් කාබනික පොහොර වශයෙන් කොම්පෝස්ට්, පිදුරු සහ කොළ පොහොර භාවිතයට වැඩි නැඹුරුවක් දක්වන බවක් පේනවා.

(ඉහත සඳහන් කළ හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ වාර්තාව අනුව පාරම්පරික වී වර්ග වගා කරන ගොවීන්ගෙන් සියයට 87ක් (නියැදිය තුළ) රසායනික පොහොර භාවිතයෙන් වැළකී සිටිනවා. ඒ වෙනුවට කොම්පෝස්ට් පොහොර, පිදුරු සහ කොළ පොහොර භාවිත කරනවා)

පාරම්පරික වී වගාවේදී රසායනික පොහොර භාවිතයෙන් තොර වීම මෙන්ම කෘමි හා වල් නැසීම සඳහා රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් තොර වීමත් සිදුවිය යුතුයි. මේ තත්ත්වය පාරම්පරික වී වගා කරන ගොවීන් අනුගමනය කරන බව හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ පර්යේෂණ වාර්තා හෙළි කරනවා. ඔවුන් සඳහන් කරන ආකාරයට තමන්ගේ නියැදිය තුළ සිටි ගොවීන්ගෙන් සියයට 72ක් කෘමිනාශක හා වල්නාශක භාවිතයෙන් වැළකී ඒ සඳහා පාරම්පරික ක්‍රම භාවිත කරනවා.

පාරම්පරික වී වර්ග

පාරම්පරික වී වර්ග වගා කරන ගොවීන්ට දේශීය වෙළෙඳපොළේ දී අනෙකුත් සහල් වර්ග සමග දැවැන්ත තරඟයක යෙදීමට සිදුවෙලා තිබෙනවා. දැවැන්ත සහල් වෙළෙඳුන්ගේ ඒකාධිකාරිය, ඔවුන් විසින් පවත්වා ගෙන යන ශක්තිමත් අලෙවි ජාලය මේ අතර ප්‍රධානයි.

මේ තත්ත්වය තුළ පාරම්පරික සහල් වර්ග සඳහා වෙළෙඳපොළ තුළ පවතින ඉල්ලුමේ ස්වභාවයන් අප හඳුනා ගත යුතුයි. මන්ද වෙළෙඳපොළ ඉල්ලුමේ ස්වභාවය ගැන නිසි හැදෑරීමකින් තොරව සිදුවන නිෂ්පාදන කටයුතු බොහෝ විට ගොවීන්ට හානිකර විය හැකියි.

පාරම්පරික සහල් වෙළෙඳපොළ තුළ වැඩිම ඉල්ලුමක් පවතින්නේ

'සුවදූල්' සහල් සඳහා බවයි දැකිය හැකි වන්නේ. ඊට පසුව කුරුළුකුඩ, පව්වපෙරුමාල්, හීනටි, කහවනු, දික්වී, මඩතාවාළු, වැලිහන්දිරන් සහ පොක්කාලි සහල් සඳහා ඉල්ලුමක් පවතිනවා.

ඉහත සමීක්ෂණය අනුව නම් සුවදූල් සහල් සඳහා වැඩිම ඉල්ලුමක් පවතින්නේ අනුරාධපුර සහ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කවලයි. කුරුළුකුඩ සඳහා ගාල්ලත්, පව්වපෙරුමාල් සඳහා කුරුණෑගලත් ඉහළ ඉල්ලුමක් තිබෙනවා. හීනටි සඳහා වැඩිම ඉල්ලුමක් තිබෙන්නේ කුරුණෑගල හා අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කවලයි. කහවනු සහල් සඳහා කැගල්ලෙන්, දික් වී සඳහා ගාල්ලෙන් ඉහළ ඉල්ලුමක් තිබෙනවා.

ගොවීන් මුහුණ දෙන ගැටලු

පාරම්පරික වී වර්ග වගා කරන ගොවීන් ගැටලු රැසකට මුහුණ දී සිටින බව හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය කියනවා.

ඒ අතර ඉදිරියෙන්ම තිබෙන්නේ ව්‍යාප්ති සේවය ඉතාමත් පහළ මට්ටමක පැවතීමයි. ඔවුන් හෙළිකරගත් ආකාරයට ගොවීන්ගෙන් සියයට 30කට පමණ පාරම්පරික වී වගාව සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික දැනුම හා වගා ක්‍රම යනාදිය පිළිබඳ කිසිදු ව්‍යාප්ති සේවයකින් දැනුම ලැබෙන්නේ නැහැ.

මේ අතර පාරම්පරික වී වගා කරන ගොවීන් අතර පවතින තවත් ගැටලුවක් වන්නේ පාරම්පරික වී වර්ග වලින් අඩු අස්වැන්නක් ලැබීමයි. එමෙන්ම නිවැරදි හා පිරිසිදු බීජ හිඟයෙන් ද මේ ගොවීන් දැඩිව පීඩාවට පත්ව සිටිනවා.

පාරම්පරික වී වගාවේ නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ බවට ද මැසිවිල්ලක් ගොවීන් අතර තිබෙනවා. ඔවුන් කියන්නේ නව වී වගාවේ නිෂ්පාදන පිරිවැය හා සැලකීමේදී පාරම්පරික වී වර්ග වගා කිරීම වියදම් අධික කාර්යයක් බවයි.

එහෙත් පාරම්පරික සහල් කිලෝවක් සඳහා ලැබෙන ඉහළ මිල අනුව නම් නව වී වගාවට සාපේක්ෂව පාරම්පරික වී වගාව වාසිදායක බව පැහැදිලි වෙනවා.

පාරම්පරික වී වගා කරන ගොවීන් වැඩි පිරිසක් සඳහන් කරන්නේ තමන්ට අලෙවිකරණයේදී කිසිදු ගැටලුවක් නොමැති වුවත් තොග ප්‍රමාණය සීමා සහිත වීම, අලුත් වෙළෙඳපොළවල් සොයා ගැනීම අසීරු වන අවස්ථා පවතින බවයි.

අලෙවිකරණය ගැටලු

සුවදූල්, රත්දූල් හා කුරුළුකුඩ යන වී වර්ග සඳහා ප්‍රමුඛ අපනයන අවස්ථා පවතිනවා. මාලදිවයින, ඕස්ට්‍රේලියාව, කැනඩාව සහ මැදපෙරදිග රටවලින් පාරම්පරික සහල් සඳහා ඉල්ලුමක් පවතින බව අපනයනකරුවන් සඳහන් කරනවා.

එහෙත් පාරම්පරික වී වගා කරන ගොවීන්ගෙන් වැඩි පිරිසක් බීජ වී වගයෙන් පාරම්පරික වී අලෙවි නොකරන අතර වැඩි ප්‍රතිශතයක් තම පරිභෝජනය සඳහා පමණක් පාරම්පරික වී වගා කරනු දැකිය හැකියි. මේ නිසා වෙළෙඳපොළ පුළුල් නොවීමේ ගැටලු තිබෙනවා. එමෙන්ම අඛණ්ඩව ඉහළ සැපයුමක් නොමැති වීම ද ගැටලුවක් බව දැකිය හැකියි.

පාරම්පරික සහල් පරිභෝජනය

පාරම්පරික සහල් පරිභෝජනය කරන පරිභෝගිකයින්ගෙන් අති බහුතරයක් ඒවා භාවිත කරන්නේ යම් යම් ලෙඩ රෝග සඳහා මේ සහල් වර්ග ගුණදායක යැයි යන විශ්වාසය නිසා බව හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය කියනවා. ඔවුන්ගේ සමීක්ෂණය නියැදියට අනුව සියයට 88ක් පමණ පාරම්පරික සහල් පරිභෝජනය කරන්නේ විවිධ ලෙඩ රෝග සඳහා ඒවා සුදුසුයැයි මතය අනුවයි. ඉන් බහුතරය දියවැඩියාවට පිළියමක් ලෙස පාරම්පරික සහල් වර්ග පරිභෝජනය කරන බව හෙළි වූ බවයි එම වාර්තාව වැඩි දුරටත් සඳහන් කරන්නේ.

පාරම්පරික වී වර්ගවලින් නිෂ්පාදනය කරන හැම සහල් වර්ගයකම නැවුම් සුවදක් වාගේ හොඳ රසයක් තියෙනවා.

ඒ වගේම මේ සහල් වර්ග පෝෂණ ගුණය අතින් ඉතාමත්ම ඉහළයි. කාර්මික තාක්ෂණ ආයතනය පර්යේෂණයක් කරපු පර්යේෂණයකින් හොයා ගෙන තිබෙන ආකාරයට, කලුබාල, පව්වපෙරුමාලේ, දහනල, රතු හීනටි, කට්ටමන්පුල් වගේම රත්දල් කියන දේශීය සහල්වල යකඩ වගේම ප්‍රෝටීන් වැඩියි. ඒ නිසා යකඩ ඌනතාවට ඉතාම සුදුසුයි. දරුවන් ලැබෙන්න ඉන්න අම්මලාට, කිරිදෙන අම්මලාට මේ සහල් ඉතාම සුදුසුයි. ඒ වගේම කලුබාල, පව්වපෙරුමාලේ, රත් සුවදුල්, කලු හීනටි වගේ සහල් වල ප්‍රතිඔක්සිකාරක වැඩි ප්‍රමාණයක් තියෙනවා. ඒවා හදවත් රෝග, පිළිකා පාලනයට හොඳයි. සුවදුල්, මසුරන්, දික් වී, ගෝනබරු වගේ සහල්වල පිෂ්ඨය ජීර්ණය කිරීම අඩු කරන්න පුළුවන් ගුණයක් තියෙන නිසා ඒවා දියවැඩියා රෝගීන්ට ඉතා ගුණදායක බවත් මේ වන විට පර්යේෂණ මගින් තහවුරු කරගෙන තිබෙනවා.

පාරම්පරික සහල් වර්ග මිලදී ගන්නා පරිභෝගිකයින්ගෙන් වැඩි පිරිසක් එම සහල් වර්ගවල ගුණාත්මකභාවය, රසය සහ කාබනික පොහොර යොදා වගා කිරීම ගැන වඩාත් සැලකිලිමත් වන බවක් දකිය හැකියි. ඒ වගේම මෙම සහල් වර්ග මිලදී ගන්නේ අදායම් මට්ටමින් ඉහළ අය බවක් ද නිරීක්ෂණය කළ හැකියි.

පාරිභෝගිකයින්ගේ මැසිවිලි

පාරම්පරික සහල් වර්ග මිලදී ගන්නා පරිභෝගිකයින් ද ගැටලු රැසකට මුහුණ පා සිටින බවක් දකිය හැකියි. ඒ අතර ප්‍රධාන වන්නේ පාරම්පරික සහල් මිලදී ගැනීමේ ස්ථානවල හිඟයයි. එමෙන්ම තමා මිලදී ගන්නේ නියම පාරම්පරික සහල් ද යන්න හඳුනා ගැනීමේ ගැටලුත් පරිභෝගිකයින්ට තිබෙනවා.

- ඉහළ මිල - පාරම්පරික සහල් සෙසු සහල් වර්ගවලට සාපේක්ෂව මිලෙන් අධිකයි. දියවැඩියාව ආදී රෝග සඳහා මෙම සහල් මිලදී ගැනීමට දිළිඳු ජනතාවට

මේ නිසා නොහැකි වෙලා තිබෙනවා.

- කාබනික පොහොර යොදා ඇති බවට හෝ එහි ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ සහතිකයක් නොවීම.

පාරම්පරික වී වගාව ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා කළ යුත්තේ කුමක්ද ?

පාරම්පරික වී වගාකරුවන්, අලෙවිකරුවන් සහ පරිභෝගිකයින් මුහුණ දෙන ගැටලු විසඳා ගනිමින් එම කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා වන නිර්දේශ කිහිපයක් හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය විසින් ඉදිරිපත් කරනවා. එහිදී එම ආයතනය කියන්නේ,

- නව සහල් වර්ගවලට සාපේක්ෂව පාරම්පරික සහල්වල අස්වැන්න පහළ මට්ටමක පවතින බැවින් ජාතික සහල් අවශ්‍යතාවය සැපරීම සඳහා මෙම දෙවර්ගයේ ම (පාරම්පරික සහල් සහ නව සහල් වර්ග) සහල් නිෂ්පාදනය කළ යුතුයි.
- පාරම්පරික වී වගාව ඉහළ නැංවීම සඳහා බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරු යොදාගත හැකියි.
- සුළු වාරිමාර්ග සහ වර්ෂා පෝෂිත ප්‍රදේශවල ඇති අස්වනු සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පවතින කුඹුරු ද පාරම්පරික වී වගාව සඳහා යොදාගත හැකියි.
- මූලික වශයෙන් පරිභෝගික හා ගොවීන්ගේ රුචිකත්වය අනුව තෝරාගත් වී වර්ග කිහිපයක් ප්‍රවර්ධනය සඳහා යොදාගත යුතුයි.
- රජයේ පොහොර සහනාධාර ක්‍රමයට අනුබද්ධිතව පාරම්පරික වී වගාව සඳහා අවශ්‍ය කාබනික පොහොර ලබාදීම කළ යුතුයි.
- පාරම්පරික වී වගාව ප්‍රචලිත කිරීම හා සම්බන්ධව ක්‍රියාත්මක ස්වේච්ඡා සංවිධානවල සහභාගීත්වයෙන් සාර්ථක

ව්‍යාප්ති සේවයක් ඇති කළ යුතුයි.

- පිරිසිදු බීජ ලබා ගන්නා ක්‍රමවේදයක් සැකසිය යුතු අතර එම ක්ෂේත්‍රයේ ක්‍රියාත්මක වන විවිධ සංවිධාන හා ආයතන අතර සම්බන්ධයක් ඇති කළ යුතුයි.
- පාරම්පරික සහල් වර්ගවල පවතින පෝෂණමය වටිනාකම පිළිබඳ නව විද්‍යාත්මක පර්යේෂණයන් වැඩි වැඩියෙන් සිදුවිය යුතුයි.
- පාරම්පරික සහල් පරිභෝජනය සම්බන්ධයෙන් පොදු ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ඇති කළ යුතුයි. මේ සඳහා ගුවන් යානාවල ඇති සඟරා ආදියෙහි පාරම්පරික සහල් පිළිබඳව දැන්වීම් පළ කිරීමත්, ජනප්‍රිය වර්ත යොදා ගනිමින් ඒ පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම මගින් සමාජය තුළ පාරම්පරික සහල් පරිභෝජනය ජනප්‍රිය කළ හැකියි.
- කුඩා කැඳ පැකට්, කුඩා ළමුන්ට හා ගැබිනි මවුටරුන්ට, රෝගීන්ට ගැළපෙන සහල් වර්ග කුඩා ටින්වල ඇසිරීම ආදිය මගින් සැකසීමට පහසු හා පහසුවෙන් ආකර්ෂණය වන අයුරින් පාරම්පරික සහල් සඳහා අගය එකතු කළ හැකි බව අලෙවිකරුවන්ට වටහා දිය යුතුයි.

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී රෝමිණි රඹුක්වැල්ල සහ පර්යේෂණ නිලධාරී, වමන් ප්‍රියංකර විසින් සම්පාදිත “ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක පාරම්පරික සහල් ප්‍රභේදයන් හි නිෂ්පාදන සහ අලෙවිය: වර්තමාන තත්ත්වය සහ අනාගත විභවතා” යන සංක්ෂිප්ත ප්‍රතිපත්ති සටහන අසුරිණි.

ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කරන
 ධාන්‍ය වර්ග අතර ප්‍රධාන තැනක්
 ගන්නා බඩඉරිඟු, වගා කරන ඉඩම්
 ප්‍රමාණයෙන් දෙවැනි වනුයේ වී
 වගාවට පමණි.

බඩඉරිඟු “ග්‍රැමීනේ” කුලයට
 අයත් ධාන්‍ය වර්ගයක් වන අතර
 එහි විද්‍යාත්මක නාමය වන්නේ
 Zea mays ය. ලෝකයේ බඩඉරිඟු
 විශාල වශයෙන් වගා කරන රටවල්
 වන්නේ මෙක්සිකෝව, චීනය,
 රුසියාව, බ්‍රසීලය, රුමේනියාව,
 ආර්ජන්ටිනාව හා
 යුගෝස්ලෝවියාවයි.

ණය ධරිත වර්ධනය මොනරාගල බඩඉරිඟු ගොවියාගේ වත්මන තත්ත්වය

ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්ෂික බඩඉරිඟු අවශ්‍යතාවය මෙ.ටො. 200,000ක් වන අතර ඉන් මෙ.ටො. 67,237ක්ම ආනයනය කරනු ලැබේ. බඩඉරිඟුවල පෝෂණ අගය සැලකූ විට 73.76%ක් කාබෝහයිඩ්‍රේට් ද, 7.20%ක් ප්‍රෝටීන් ද, 3.99%ක් ලිපිඩ් ද, 1.04%ක් ඛනිජ වශයෙන්ද දැක්වේ (කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, 2016).

බඩඉරිඟු වගාව සඳහා ගැඹුරු, කාබනික ද්‍රව්‍ය සහිත සාරවත් ලෝම පස වඩාත් යෝග්‍ය වේ. සාර්ථක ලෝම පස වඩාත් යෝග්‍ය වේ. සාර්ථක වගාවක් සඳහා 500ml-600ml පමණ වූ වර්ෂාපතනයක් අත්‍යවශ්‍ය වේ. බෝගයේ සාර්ථක වර්ධනයක්

සඳහා 21 °C- 26 °C ක උෂ්ණත්ව පරාසයක් සුදුසු වේ. එමෙන්ම පසෙහි pH අගය 5.6-8ත් අතර විය යුතුය. අප රටේ බඩඉරිඟු වවත්තේ මාස් කන්නයේ ලැබෙන වර්ෂාපතනය සමහරයි. එහෙත් ජල සම්පාදනය සහිතව යල කන්නයේදීද බෝගය වගා කර ඉහළ අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට පුළුවන.

මෙරට බඩඉරිඟු වගාව තරමක් ව්‍යාප්ත වී ඇත්තේ වියළි කලාපයේ විශේෂයෙන්ම බදුල්ල සහ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කවලයි. ශ්‍රී ලංකාවේ බඩඉරිඟු වගා කරන දිස්ත්‍රික්ක අතර මොණරාගල (හෙක්ටයාර 23180), අනුරාධපුර (හෙක්ටයාර 25108), බදුල්ල (හෙක්ටයාර 6128 හා අම්පාර (හෙක්ටයාර 5073) ප්‍රධාන වේ.

2016 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවේ බඩඉරිඟු වගා කළ මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 67630ක් වන අතර මුළු නිෂ්පාදනය මෙ.ටො.

243960ක් පමණ අගයක් ගනී (ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2016). මෙම බෝගය වියළි කලාපයේ හේන්වල මිශ්‍ර බෝගයක් ලෙස වගා කරන අතර ජල සම්පාදනය ඇති විට තනි බෝගයක් ලෙසද වගා කිරීමට හැකිය. බඩඉරිඟු වගාවට වැළඳෙන රෝග අතර මලකඩ රෝගය හා කොළ අංගමාරය මූලික වේ. තවද පළිබෝධකයින් ලෙස පුරුක් පණුවා හා ධාන්‍ය කරල් පණුවා ප්‍රධාන වේ (කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, 2016).

බඩඉරිඟු වගාවේ නිෂ්පාදන වියදම පිළිබඳ සියඹලාන්ඩුව හා ඇතීමලේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන බල ප්‍රදේශවල සිදු කළ සමීක්ෂණයේදී බඩඉරිඟු ගොවීන්ට බලපාන ප්‍රධාන ගැටලු කිහිපයක් හඳුනා ගැනීමට හැකි වූ අතර අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් සපයා ගැනීම එම ගැටළු අතර ප්‍රමුඛ විය. මෙම ගොවීන් ප්‍රධාන ලෙස වගාව සඳහා ණය ලබා ගන්නා ආකාර කිහිපයකි.

- අස්වනු ලබා දීමේ පොරොන්දුව මත ණය ලබා දෙන ගම හා නගරයේ තොග සහ සිල්ලර වෙළෙන්දන්
- පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශයේ බැංකු
- සීමිත මූල්‍ය පහසුකමක් ලබා දෙන ගොවි සංවිධාන සහ මරණාධාර සමිති
- ගම්මානය තුළ ක්‍රියාත්මක වන පොලී කරුවන් (ගිනි පොලී)
- හිතවත් මිතුරන් සහ ඥාතීන්
- බඩඉරිඟු නිෂ්පාදන සමාගම් (CIC, KST සහ ප්‍රීමා)

මෙහිදී සාකච්ඡා කිරීමට අදහස් කරන්නේ ණය මුදල් හෝ ද්‍රව්‍යයම පහසුකම ලබා දෙන ඉහත සඳහන් කළ සමාගම් පිළිබඳවයි. ප්‍රීමා සමාගම 2009 වර්ෂයේදී සියඹලාණ්ඩුව ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක වී ඇති අතර බඩඉරිඟු ගොවීන් සඳහා බීජ සැපයීම සිදු කරන ලදී. තවද KST සමාගම ප්‍රීමා සමාගම මෙන්ම 2013 වර්ෂයේදී සියඹලාණ්ඩුව ප්‍රදේශයේ බඩඉරිඟු මිලදී ගැනීම සිදු කර ඇති අතර ගොවීන්ට බීජ ලබා ගැනීමේ පහසුකම් සපයා දෙන ලදී. CIC සමාගම මෙම ණය ලබා දීමේ ක්‍රමවේදයේදී තෙවන පාර්ශවය ලෙස බැංකු කිහිපයක් අතුරින් හැටන් නැෂනල් බැංකුව තෝරාගෙන තිබූ අතර සමාගම එම බැංකුව සමග ඇති කරගත් ගිවිසුමක් මත ගොවීන්ට ණය පහසුකම් ලබා දේ. CIC සමාගම මොණරාගල බඩඉරිඟු වගාව සඳහා ණය ලබාදීමේ ක්‍රමය 2015 වසරේදී ආරම්භ කර ඇති අතර මෙම සමාගම විසින් ණය ලබා දීමේදී ගොවීන් තෝරා ගනු ලබන්නේ විශේෂ ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කිරීමෙනි. පළමුව වගා කරන ප්‍රදේශයේ ගොවි නියෝජිතයකු සමාගම විසින් පත් කරනු ලබන අතරම එම ගොවි නියෝජිතයා හරහා ණය අයදුම් කිරීමට අවශ්‍ය ගොවි පවුල වල තොරතුරු ලබා ගනී. CIC සමාගමෙන් ණය ලබා ගැනීමේදී ගොවීන් සපුරාලිය යුතු සුදුසුකම් පහත පරිදි වේ.

- වගා කරන ඉඩමේ ප්‍රමාණය අක්කර 2ට වඩා වැඩි විය යුතු වීම
- වගා කළහැකි ඉඩම් ප්‍රමාණය
- ඉඩමේ අයිතිය

- භාවිතා කළහැකි පවුලේ ශ්‍රමය
- ඉඩමේ බිම් සකසා ඇති ආකාරය
- පස සෝදායාම අවම කරගැනීමට භාවිතා කර ඇති ක්‍රමවේද

ගොවි නියෝජිතයා ලබා දෙනු ලබන ලැයිස්තුව උපයෝගී කරගෙන හැටන් නැෂනල් බැංකුව හරහා සිදු කරන තෝරා ගැනීමකින් අනතුරුව CIC සමාගමේ කළමනාකාරිත්වය මඟින් අවසාන වශයෙන් තෝරා ගැනීම සිදු කරයි. ඉහත සුදුසුකම් අනුව පළමුව ලැයිස්තුගත කරගන්නා ගොවි පවුල්වලින් 30% ප්‍රතිශතයකට පමණක් ණය ලබා ගැනීම සඳහා අවසාන වශයෙන් සමාගම අනුමැතිය ලබා දෙයි.

CIC සමාගම විසින් මූලිකවම ණය ලබා දෙන අකාර දෙකකි.

1. 7% පොළියට ලබා දෙනු ලබන සාමාන්‍ය වගා ණය.
2. 6.5%ක පොළියට අස්වනු මිලදී ගැනීමේ කොන්ත්‍රාත් පදනම (Forward Sales Contract) යටතේ ජාතික කෘෂිකර්ම සංවර්ධන වැඩසටහනට (National Agriculture Development Programme) සමගාමීව ලබා දෙනු ලබන ණය.

අප අධ්‍යනය කළ ගොවීන් බහුතරයක් විසින් ඉහත සඳහන් කළ ණය ක්‍රම දෙකෙන් දෙවන ක්‍රමය යටතේ ණය ලබාගෙන තිබුණි. මෙහිදී සාකච්ඡාවට බඳුන් කරනුයේ 6.5%ක පොළියට අස්වනු මිලදී ගැනීමේ කොන්ත්‍රාත් පදනම (Forward Sales Contract)

යටතේ ලබා දෙන එම ණය ක්‍රමය පිළිබඳවයි. CIC සමාගම මෙම ණය ලබා දෙනු ලබන්නේ හැටන් නැෂනල් බැංකුව හරහා වන අතර මෙය මාස 6ක් සඳහා වන වගා ණය ක්‍රමයකි. පසුගිය මාස කන්නයේදී (2016 වසරේ) CIC සමාගම විසින් මේ ප්‍රදේශයේ බඩඉරිඟු ගොවීන් වෙත අක්කරයට රුපියල් 30,000ක ණය මුදලක් ලබා දී තිබේ. මෙම ණයවලින් රුපියල් 27,000ක කොටසක් ද්‍රව්‍යමය ණය වන අතර ඉතිරි රුපියල් 3,000ක කොටස බැංකුවේ ඉතිරි කර අස්වැන්න නෙළන විට ගොවීන්ට ලබා දෙනු ලැබේ.

බඩඉරිඟු අක්කරයක් වගා කිරීමට CIC සමාගම විසින් ලබා දෙන ද්‍රව්‍යම ණය

1. මිශ්‍ර පොහොර - 200kg (යූරියා + මඩ පොහොර (MOP))(යූරියා + කැට පොහොර (TSP) + මඩ පොහොර (MOP))
2. දෙමුහුන් බීජ පැකට් 1

3. දියර පොහොර - 100L
4. විටමින්
5. Cleo - 100ml/ac (වල් පැලෑටි මර්දනයට)
6. පණුවන් සඳහා කුඩු පැකට් 10
7. ස්ප්‍රෙයර් මැෂින් 1 (අත්) (වල්නාශක හා කෘමිනාශක මිශ්‍ර කර ඉසීමට)
8. පඩංගු 2 -(ඇට සැකසීමේදී සිදු වන පසු අස්වනු හානිය අවම කර ගැනීමට)

(HARTI සමීක්ෂණ දත්ත, 2016)

2016 වසරේ මාස කන්නය සඳහා පොහොර මිල වැඩි වූ බැවින් තවත් අමතරව රුපියල් 5000/=ක ණය මුදලක් CIC සමාගම විසින් බඩඉරිඟු ගොවීන්ට ලබා දෙන ලදී. ගොවීන් විසින් අස්වනු නෙළාගත් පසු අස්වැන්න CIC සමාගමට අලෙවි කරයි. එම සමාගම දෙනු ලබන මිල අනුව සකස් කර අදාළ බිල්පත හැටන් නැෂනල් බැංකුව වෙත ලබා දෙයි. ගොවීන් වෙත CIC

සමාගම විසින් ලබා දෙනු ලබන එම බිල්පත (අවසාන වශයෙන් ගෙවිය යුතු ණය මුදල පමණක් මෙහි සඳහන් වේ.) හැටන් නැෂනල් බැංකුවට ලබා දුන් පසු ගෙවිය යුතු ණය මුදල අය කරගෙන ඉතිරිය ගොවි මහතාගේ බැංකු ගිණුමට බැර කරනු ලබන ක්‍රමවේදයක් මෙහිදී ක්‍රියාත්මක වේ.

CIC ණය ක්‍රමය මගින් බඩඉරිඟු ගොවියාට ලැබෙන ප්‍රතිලාභ කිහිපයකි.

- ව්‍යාප්ත සේවය හා නව දැනුම සමාගමේ ව්‍යාප්ත නිලධාරීන් හරහා ගොවීන්ට නොමිලේ ලබා දීම (දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් මගින්).
- සිල්ලර/කොග වෙළෙන්දන් මෙන් නොව CIC සමාගම විසින් අස්වැන්න මිලදී ගනු ලබන මිල ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.

- සමාගමේ ව්‍යාප්ත නිලධාරීන් විසින් වගාව සිදු කරන ඉඩම් නිරීක්ෂණය කර අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දීම.
- බීජ, පොහොර, කෘමිනාශක ආදී අවශ්‍ය යෙදවුම් නිසි වෙලාවට ගොවීන්ට ලබා ගැනීමට හැකි වීම.
- බැංකුවලින් ණය ලබා ගැනීමේදී ගොවියාට මුහුණපෑමට සිදු වන අපහසුතා මෙම ක්‍රමයේ නොවීම (ඇප ලබා දීම, විවිධ ලියකියවිලි ආදී).

මෙම අධ්‍යනයේදී අප සමග සාකච්ඡා කළ ගොවීන්ගෙන් 80% කට වැඩි පිරිසක් CIC සමාගම හරහා ණය ලබා ගත් අය වෙති. මෙම ප්‍රදේශයේ CIC සමාගමෙන් ණය ලබාගත් බඩඉරිඟු ගොවීන් පැවසූ අත්දැමට මෙම ණය ක්‍රමයේ වාසි මෙන්ම අවාසිද ඇත.

CIC සමාගම මගින් ණය ලබාදීමේදී බඩඉරිඟු ගොවියාට සිදුවන අවාසි

- කවර අවස්ථාවකදීවුව බඩඉරිඟු සඳහා මිල ඉහළ ගියද CIC සමාගම සමග ගිවිසගත් මිලටම තම අස්වැන්න අලෙවි කිරීමට සිදු වීම.
- සමාගමෙන් අස්වැන්නට ඉහළ මිලක් නොලැබීම.
- අතරමැදි කුට වෙළඳුන් විසින් ගොවීන්ගෙන් අඩු මිලට අස්වැන්න මිලදී ගෙන CIC සමාගමට ඉහළ මිලකට අලෙවි කිරීම.

මිලදී ගැනීමේ කොන්ත්‍රාත් පදනම යටතේ වගාව පිළිබඳ ව්‍යාප්ත සේවය හා නව දැනුම ගොවීන්ට ලබා දී අවශ්‍ය සියලුම යෙදවුම් ලබා දුන්නද ගොවීන් තම අස්වැන්න වෙනත් වෙළඳුන්ට අලෙවි කරන අවස්ථාද බහුලය. පසුගිය වසරේදී ගංවතුර සහ නියඟය නිසා මිලියන

108ක යෙදවුම් ණය ලෙස බඩඉරිඟු ගොවීන්ට CIC සමාගම ලබා දී තිබුණද සමාගමට ඉන් අයකරගත හැකි වී ඇත්තේ මිලියන 103ක ණය ප්‍රමාණයකි. ගොවීන් සමහරක් මෙය වගා ණයක් ලෙස සලකා ණය ගෙවීම පැහැර හැර ඇති බවද CIC සමාගම හරහා දැනගන්නට ලැබුණි.

බඩඉරිඟු වගාවෙන් ලැබෙන ආදායමෙන් අවම ලෙස වගාව සඳහා වූ වියදමටත් ආවරණය කර ගත නොහැකි වූ ගොවීන් අධ්‍යයනයේදී හමු විය. තවද මෙම ප්‍රදේශය තුළ ණය පදනම මත අස්වනු ලබාදීමේ පොරොන්දුව මත බීජ සහ පොහොර ලබාදෙන සිල්ලර වෙළෙඳුන් රාශියක් බිහි වී ඇත.

මෙම ද්‍රව්‍ය ලබාදීමේදී බීජ සඳහා කිලෝ එකකට රුපියල් 500/= ක් සහ පොහොර කිලෝ 50 මිටියකට රුපියල් 200/= ක් වැඩිපුර අය කරයි. මෙම අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය නිසි වේලාවට ලබාදීමද සිදු නොවේ. මේ හේතුවෙන් මෙම ප්‍රදේශයේ බඩඉරිඟු ගොවීන් හට නිසි කලට වගාව ආරම්භ කර පවත්වා ගෙන යාම ගැටලුවක් වී ඇත.

මෙම ණය ක්‍රමය ගොවීන්ට යහපත් ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක වනුයේ බීජ සහ පොහොර වැනි යෙදවුම් අවශ්‍ය වේලාවට ලැබීම, නව දැනුම, උපදෙස් සහ තාක්ෂණය ව්‍යාප්ත නිලධාරීන් හරහා ලැබීම වැනි ප්‍රතිලාභ පවතින නිසාය. බඩඉරිඟු ගොවියාට තමාගේ ශ්‍රමයට සහ වියදමට සරිලන සාධාරණ ඉහළ මිලක් CIC සමාගම විසින් ලබාදෙනම් එය මෙම ගොවීන්ගේ ජීවන තත්වය ඉහළ නැංවීමට උපකාරී වනු ඇත.

මොණරාගල බඩඉරිඟු ගොවියාගේ ණය ලබා ගැනීමේ සහ අලෙවි ගැටලුව අවම කිරීමට යෝජනා කිහිපයකි.

- මෙම ප්‍රදේශයට වෙනත් ප්‍රදේශ වලින් ගැණුම්කරුවන් වැඩි පිරිසක් පැමිණ බඩ ඉරිඟු සඳහා තරඟකාරී වෙළඳපොළක් නිර්මාණය කිරීම.
- වී වගාවට මෙන්ම රජයේ මැදිහත් වීම මගින් බඩඉරිඟු වගාව සඳහාද පොහොර සහනාධාරය යම්තාක් දුරකට ලබා දීම.

- ප්‍රදේශයේ බඩඉරිඟු වගාව සඳහා ගොවි සංවිධාන පිහිටුවා ඒ හරහා මෙම සමාගම් සමඟ ගනුදෙනු කිරීම.
- බඩඉරිඟු වගාව සඳහා ණය ලබාදීමේ විධිමත් ක්‍රමවේදයක් ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන තුළ පිහිටුවා ඇති ගොවිජන බැංකු හරහා රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

බඩඉරිඟු ගොවියාගේ පවුලේ අදායමට මෙම වගාවෙන් ලැබෙන දායකත්වය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ බැවින් ණය ලබා ගැනීමේදී සිදු වන අපහසුතාවයන් තරමක් දුරට හෝ සමනය වීම මොණරාගල බඩඉරිඟු ගොවියාගේ ජීවන මට්ටම ඉහළ නැංවීමට මහත් රුකුලක් වනු නොඅනුමානය.

තුෂාරා ධර්මවර්ධන පර්යේෂණ නිලධාරී කෘෂි සම්පත් කළමනාකරණ අංශය හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ සහ පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

අප අවට පවතින සියලුම ස්වභාවික සම්පත් සීමිතය. උදාහරණ ලෙස ගත්විට මිනිසා භාවිතයට ගනු ලබන ජල ප්‍රභවයන්, වායු ප්‍රභවයන්, ආලෝක ප්‍රභවයන්, භූමිය, ඇතුළු අනෙකුත් සියලුම ස්වභාවික සම්පත් සීමිතය. එබැවින්, එම ස්වභාවික සම්පත් නිසි ලෙස සහ මනා කළමනාකරණයකින් යුක්තව පරිහරණය කිරීම මිනිසාගේ පරම යුතුකමක් මෙන්ම වගකීමක් වේ. එසේ, එම සම්පත් මනා කළමනාකරණයකින් තොර පරිහරණය මගින් ඇතිවිය හැකි අනිසි පලවිපාක ද අතිමහත්ය. මෙයට කදිම නිදසුන් බොහෝය.

පසුගිය මැයි මාසයේ දී, ශ්‍රී ලංකාවට බලපෑ අධික නිරිත දිග මෝසම් වර්ෂාපතනයත් සමඟ ඇතිවූ ගං වතුර තත්ත්වය ඉන් එක් නිදසුනකි. වාර්තාවලට අනුව ඉන් මියගිය සංඛ්‍යාව 100කට අධික ය. අවම වශයෙන් ලක්ෂ දෙකකට වඩා වැඩි පිරිසක් අවතැන් වූහ. මෑත ඉතිහාසයේ ඇතිවූ දරුණුතම ගං වතුර තත්ත්වය ලෙස ද විද්වතුන් මෙය හඳුන්වා දී ඇත. කෙසේ වුවද, මෙම තත්ත්වයට මූලිකම හේතු සාධකය ලෙස පෙන්වා දිය හැක්කේ වසර ගණනාවක සිට සිදු කරනු ලබන පාරිසරික විනාශයයි. මෙය එක් සිදුවීමක් පමණකි. මෙවන් සිදුවීම් ගණනාවක් මෑත ඉතිහාසයෙන් උපුටා ගත හැක.

පාරිසරික විනාශය තුළින් ඇතිවන අනිසි පලවිපාක භුක්ති විදිමින් සිටින ජාතියක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව ද කෙමෙන් කෙමෙන් පරිවර්තනය වෙමින් පවතියි. මෙවන් වාතාවරණයක් හමුවේ විද්‍යානුකූලව පාරිසරික සම්පත් ඇගයීම තුළින් එම සම්පත් මනා කළමනාකරණය වෙත යොමුවීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් ලෙස පෙන්වා දිය හැක.

පරිසර ආර්ථික විද්‍යාව

මානව ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සහ ස්වභාවික පරිසරය අතර පවතින අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධය පිළිබඳ අධ්‍යනය කිරීම පරිසර ආර්ථික විද්‍යාව ලෙස සරලව හැදින්විය හැක.

පරිසරයට මිලක්

පරිසර ආර්ථික විද්‍යාවේ මූලික අරමුණ වනුයේ මිනිසා අවට පවතින ස්වභාවික සම්පත් පිළිබඳව ගැඹුරු මූල්‍ය හැදෑරීමක් තුළින් එම ස්වභාවික සම්පත් මනා ලෙස කළමනාකරණය කිරීම සහ, එම සම්පත් දිගු කාලීනව භාවිතයට ගැනීම සම්බන්ධයෙන් සොයා බැලීම යන කරුණු ය. මෙම ක්‍රියාවලියේ දී, එම ස්වභාවික සම්පත්වල නිෂ්පාදනය සහ භාවිතය යන කරුණු දෙවර්ගය වෙතම අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. එමෙන්ම, යම් ක්‍රියාවලියක දී බැහැර වන අපද්‍රව්‍ය සම්බන්ධයෙන්ද අවධානය යොමු කරයි. මෙලෙස සිදුකරනු ලබන න්‍යායයික සහ ප්‍රායෝගික අධ්‍යයනන් හරහා මිනිසා සහ පරිසරයේ තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා වැදගත් වන කලානුරූපී පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති සැකසීම පරිසර ආර්ථික විද්‍යාවේ තීරණාත්මක කර්තව්‍ය ලෙස හදුන්වා දිය හැක.

පරිසර ආර්ථික විද්‍යාව වැදගත් වන්නේ ඇයි?

පරිසරය සුරැකීම හා තිරසාර සංවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් සකස් කරනු ලබන ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ගනු ලබන තීන්දු තීරණ නිසියාකාරව, උචිත කාලයේදී වඩාත් කාර්යක්ෂමව ඉටු කිරීමට අවශ්‍ය මූලික අවකාශය සකස් කිරීම පරිසර ආර්ථික විද්‍යාවේ වැදගත්ම කාර්යභාරය වේ. තවද ආර්ථික විද්‍යාවේ සංකල්පයක් වන "වෙළඳපොළ අසමත්වීම" (Market Failure) සම්බන්ධයෙන් ගැඹුරින් හැදෑරීමට ද මෙය ඉවහල් වේ. භාණ්ඩ හා සේවා විභජනයේ අකාර්යක්ෂමතාව හේතුකොටගෙන වෙළඳපොළ අසමත්වීම සිදු වේ. වඩා

ප්‍රයෝගිකව ගත් විට, ස්වභාවික සම්පත් සීමිත බැවින් පාරිභෝගිකයාගේ රුචිකත්වයට සරිලන පරිදි, අවශ්‍ය වන ඉල්ලුමට සරිලන සැපයුමක් රහිත වීම මෙහි දී සිදුවේ. එවන් අවස්ථාවලදී යම් රටක රජය හෝ අදාළ බලධාරීන්ගේ ස්වාධීන මැදිහත් වීම මෙම ක්‍රියාවලිය නිසියාකාරව සිදු කිරීමට අත්‍යාවශ්‍ය සාධකයක් ලෙස බල පැවැත්වේ. එහි දී විද්‍යානුකූල පදනමකින් සමන්විත පරිසර ආර්ථික විද්‍යාව මේ සඳහා උපයෝගී කර ගත හැකිය.

ගැඹුරින් විග්‍රහ කරන විට, යම්කිසි ස්වභාවික සම්පතක් භාවිතා කිරීම සම්බන්ධයෙන් අද අප ගනු ලබන තීන්දු තීරණ, අනාගතයේදී එම ස්වභාවික සම්පතෙහි පැවැත්ම මෙන්ම එහි ඉතිරිය කෙරෙහි ද සෘජුවම බලපානු ලබයි. විධිමත් මිල යාමනයක් තුළින් මෙම ක්‍රියාවලිය බොහෝ දුරකට සාර්ථක කරගත හැක.

උදාහරණයක් වශයෙන්, නියමින් මිලක් මගින් ස්වභාවික සම්පත්වල අරපිරීමැස්ම මෙන්ම එම සම්පත් සංරක්ෂණය කිරීමට අවශ්‍ය වන මූල්‍යමය ප්‍රතිපාදන ද වෙන් කිරීමට හැකියාවක් මින් ලැබේ. එපමණක් නොව, නව සම්පත් ගවේෂණයට ද මෙය මහඟු පිටිවහලක් වේ. තවද, යම්කිසි ව්‍යාපෘතියකදී එම ව්‍යාපෘතියට සෘජුවම සම්බන්ධ නොවන පාර්ශවයන්ට (Externalities) මෙන්ම පරිසරයටත් එම ව්‍යාපෘතිය මගින් අහිතකර තත්ත්ව බල පවත්වෙනම්, එම අදාළ ව්‍යාපෘතිය සිදුකරනු ලබන පාර්ශවය මගින් එහි පූර්ණ වගකීම දැරිය යුතුය. උදාහරණයක් වශයෙන්, යම් කිසි නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක දී අතුරුපල ලෙස ජීවයට අහිතකළ හා පරිසරයට හානි දායී විෂ වායු මුදාහරිනම්, එම වායු මගින් එම නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ නොවන පාර්ශවයන්ට ද ඉන් හානි ගෙන දේ.

ගැඹුරින් විග්‍රහ කරන විට යම්කිසි ස්වභාවික සම්පතක් භාවිතා කිරීම සම්බන්ධයෙන් අද අප ගනු ලබන තීන්දු තීරණල අනාගතයේදී එම ස්වභාවික සම්පතෙහි පැවැත්ම මෙන්ම එහි ඉතිරිය කෙරෙහි ද සෘජුවම බලපානු ලබයි. විධිමත් මිල යාමනයක් තුළින් මෙම ක්‍රියාවලිය බොහෝ දුරකට සාර්ථක කරගත හැක.

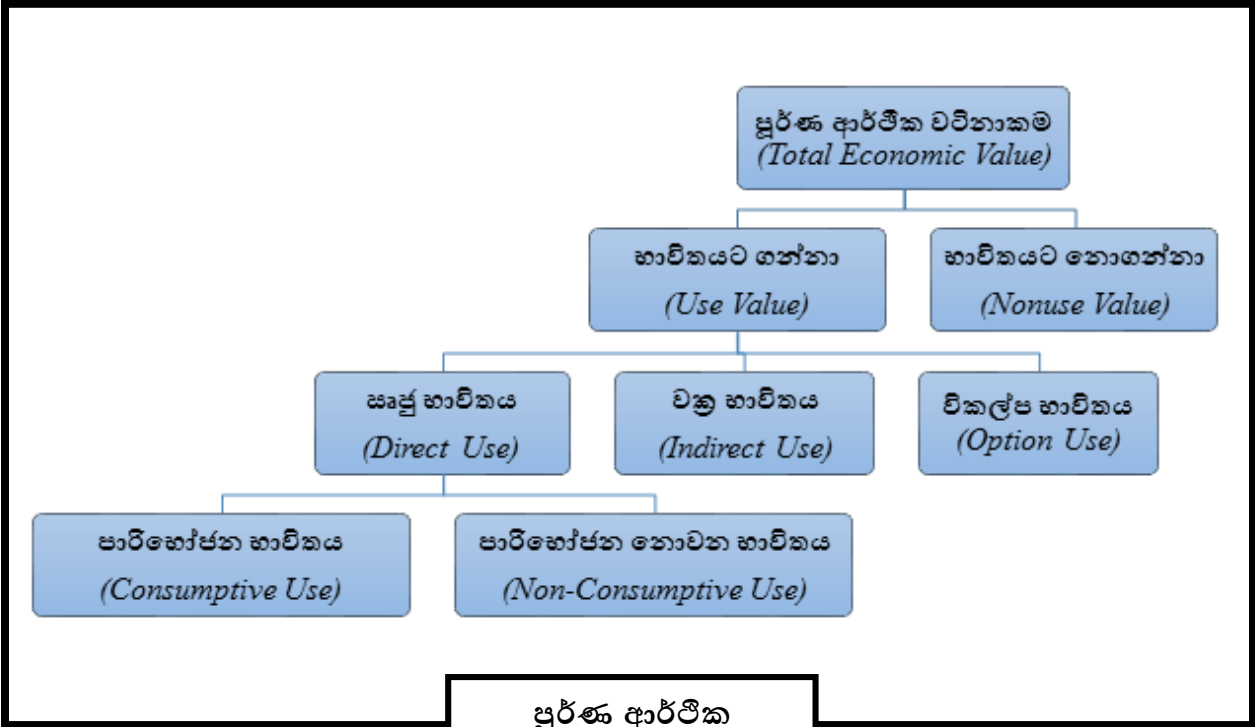

මෙය පරිසර ආර්ථික විද්‍යාවට අනුව බාහිර පිරිවයකි (External Cost). එවන් අවස්ථාවලදී මේ සඳහා සුදුසු මිලක් (පාරිසරික බද්දක්) අදාළ පාර්ශවයන්ට නියම කිරීම මගින් මෙම අහිතකර තත්ත්වය බොහෝ දුරට යාමනය කරගත හැකිවේ. ඒ සඳහා පරිසර ආර්ථික විද්‍යාවේ අන්තර්ගත විවිධ ක්‍රමෝපායන් උපයෝගී කර ගත හැක.

පාරිසරික භාණ්ඩ හා සේවා ඇගයීමේ රාමුව

ආකාරය විශ්ලේෂණය කරනු ලබයි. මෙම විශ්ලේෂණය සඳහා උපයෝගී කරගනු ලබන්නේ පූර්ණ ආර්ථික වටිනාකම (Total Economic Value - TEV) රාමුවයි. මෙමගින් පරිසර පද්ධතියක විවිධ මට්ටම් සැලකිල්ලට ගැනේ. භාවිතයට ගන්නා (Use Value) මෙන්ම නොගන්නා (Nonuse Value) යන දෙවර්ගයේම වටිනාකම මෙමගින් අගයයි. පහතින් දැක්වෙන්නේ පූර්ණ ආර්ථික ඇගයීමේ වර්ගීකරණයයි.

නියම කරන ඇගයීමයි. පාරිභෝජන භාවිතය යනු මිනිසා පරිසරයෙන් පාරිභෝජනය සඳහා යොදා ගන්නා අමුද්‍රව්‍යයි. උදාහරණ ලෙස, ආහාර ද්‍රව්‍ය හා දැව දැක්විය හැක. පාරිභෝජන නොවන භාවිතය යනු පරිසර පද්ධතියෙන් ලැබෙන විවිධ සේවාවයි. උදාහරණ ලෙස විනෝදාත්මක දසුන් පෙන්වා දිය හැක. වක්‍ර භාවිතය ලෙස සලකනු ලබන්නේ, පාරිසරික පද්ධතිවලින් මිනිසාට ලැබෙන විවිධ

පූර්ණ ආර්ථික වටිනාකම වර්ගීකරණය

ආර්ථික විද්‍යාඥයන් පරිසරයේ වටිනාකම ඇගයීම සඳහා පදනම් කරගනු ලබන මූලික සාධක වන්නේ මානවකේන්ද්‍රීයතාව (Anthropocentric) හා උපයෝග්‍යතාවයි (Utilitarian). මෙම සාධක දෙවර්ගය මගින් පරිසරයේ සිදුවන ආර්ථික වෙනස්කම් මිනිසාගේ අනාගත අභිවෘද්ධියට බල පැවැත්වෙන

භාවිතයට ගන්නා යන්නෙන් අදහස් වන්නේ, මිනිසා භාවිතයට ගනු ලබන පාරිසරික සම්පත්වලට නියම කරන ඇගයීමයි. සෘජු භාවිතය යනු මිනිසාගේ සෘජු මැදිහත් වීම මත මිනිසා විසින් පාරිභෝජනට ගනු ලබන හා නොලබන පාරිසරික සම්පත්වලට

ප්‍රයෝජනවත් සේවාවය. ඒවානම්, පරිසර පද්ධතිවල කෘත්‍යයන් වන ගං වතුර පාලනය, භූගත ජල සංසරණය, ජල පවිත්‍ර කරණය හා අනිකුත් සේවාවය. විකල්ප භාවිතය සිදු වන්නේ යම්කිසි සම්පතක් ඉදිරි ප්‍රයෝජයන සඳහා යන විකල්ප තීරණය ඇති කිරීම තුළින් ඒ සම්පත සඳහා වටිනාකමක් නිර්ණය කිරීමයි. පාරිභෝජන භාවිතය හා පාරිභෝජන සඳහා

නොවන භාවිතයට අයත් නොවන අනිකුත් සියල්ලම, භාවිතයට නොගන්නා වර්ගීකරණයට බඳුන් වේ. මෙය දෙයාකාර වේ. එක් ආකාරයක් නම්, පැවැත්ම (Existence) මත සිදු කරනු ලබන ඇගයීමයි. එනම්, එම සම්පත පැවතීම යන කාරණාව අවබෝධ කර ගැනීම හරහා සිදු කරනු ලබයි. අනික් ආකාරය නම්, යම් සම්පතක අනාගත උරුමය (Bequest) මත සිදුවන ඇගයීමයි.

පාරිසරික ඇගයීමේ ක්‍රම වේදයන්

පරිසරය ඇගයීම සඳහා භාවිතා වන ප්‍රධාන ප්‍රවේශ ආකාර තුන් වර්ගයක් ඇත. ඒවා පිළිවෙලින්,

1. සෘජු වෙළෙඳපොළ ඇගයීමේ ප්‍රවේශය (Direct Market Valuation)
2. අනාවරිත අභිමත ප්‍රවේශය (Revealed Preference Approach)

3. ප්‍රකාශිත අභිමත ප්‍රවේශය (Stated Preference Approach)

සෘජු වෙළෙඳපොළ ඇගයීමේ ප්‍රවේශය (Direct Market Valuation)

මෙහි දී පරිසරය ඇගයීම සඳහා දැනට වෙළෙඳපොළ තුළ පවතින සත්‍ය දත්ත භාවිතයට ගැනීම සිදු වේ. ඒ සඳහා පළමුවෙන්ම, දැනට වෙළෙඳපොළ තුළ වාණිජ මට්ටමෙන් අලෙවි වන භාණ්ඩ හා සේවා හඳුනා ගත යුතුය. මෙම භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා මිල තීරණය වනුයේ එම අදාළ භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා පවතින ඉල්ලුම හා සැපයුම මතය. යම් භාණ්ඩයක හෝ සේවාවක සැපයුම ඉතා පහළ අගයක් ගන්නේ නම්, එම භාණ්ඩය හෝ සේවාවේ මිලද ඉතා ඉහළ අගයක් ගනී. සෘජු වෙළෙඳපොළ ඇගයීමේ ප්‍රවේශය යටතට අයත් අනු ඇගයීමේ ක්‍රම කිහිපයක් ද පවතී.

a. වෙළෙඳපොළ මිල පදනම් කර ගැනීමේ ප්‍රවේශය (Market Price Based Approach)

වඩාත් සුලභ ලෙස භාවිතයට ගනු ලබන ක්‍රමයක් ලෙස මෙය හඳුන්වා දිය හැකිය. මෙම ක්‍රමයේ දී අභිමතය (Preference) මෙන්ම ආන්තික පිරිවැය (Marginal Cost) ද සැලකිල්ලට ගනු ලබයි.

ඉතා හොඳින් ක්‍රියාත්මක වන වෙළෙඳපොළක් තුළ සෘජුවම අදාළ භාණ්ඩ හා සේවාවේ මිල වඩා කාර්යක්ෂම ලබා ගැනීම මෙහි උපකල්පිතය වේ.

සරල උදාහරණයක් ලෙස අප මිරිදිය තෙත් භූමියකින් ලබා ගන්නා මත්ස්‍ය සම්පත, එම මිරිදිය තෙත් භූමියේ පැවැත්ම මත රඳා පවතී. එහිදී ඒ සඳහා වන මිල සෘජුවම තෙත් භූමියට ආරෝපණය වේ.

ඉතා හොඳින් ක්‍රියාත්මක වන වෙළෙඳපොළක් තුළ සෘජුවම අදාළ භාණ්ඩ හා සේවාවේ මිල වඩා කාර්යක්ෂම ලබා ගැනීම මෙහි උපකල්පිතය වේ.

සරල උදාහරණයක් ලෙස අප මිරිදිය තෙත් භූමියකින් ලබා ගන්නා මත්ස්‍ය සම්පත එම මිරිදිය තෙත් භූමියේ පැවැත්ම මත රඳා පවතී. එහිදී ඒ සඳහා වන මිල සෘජුවම තෙත් භූමියට ආරෝපණය වේ.

b. පිරිවැය පදනම් කර ගැනීමේ ප්‍රවේශය (Cost Based Approach)

මෙම ක්‍රමයේ දී මිල තීරණය කරගනු ලබන්නේ යම්කිසි ජෛව පද්ධතියකට අදාළ කිසියම් සේවාවක් නැවත කෘත්‍රීම ලෙස නිපදවීමේ දී, ඒ සඳහා වැයවන වියදම තක්සේරු කිරීම හරහාය. මෙම ක්‍රමය වඩාත් සුදුසු වන්නේ ජෛව පද්ධතිවලින් ඉටුවන පාලනය කිරීමේ සේවාව (Regulating Services) තක්සේරු කිරීම සඳහා ය. එහෙත් ආර්ථික විශේෂඥයන් පෙන්වා දෙන පරිදි මෙම ක්‍රමයේ අවාසියක් වනුයේ සමහර අවස්ථාවල දී පාරිභෝගිකයන් දරන සත්‍ය වියදම අවතක්සේරු වීමය.

c. නිෂ්පාදන ශ්‍රිතයේ ප්‍රවේශය (Production Function Approach)

මෙහි දී කිසියම් ජෛව පද්ධතියක සේවාවක්, අවසාන වෙළෙඳ ද්‍රව්‍යක් වශයෙන් ගෙන එහි වටිනාකම තක්සේරු කරනු ලබයි.

මෙම ක්‍රමය වඩාත් සුදුසු වන්නේ ජෛව පද්ධතිවලින් ඉටුවන පාලනය කිරීමේ සේවාව (Regulating Services) හා ආධාරක සේවාව (Supporting Services) තක්සේරු කිරීම සඳහා ය. එහි දී පරිසරයෙන් ලැබෙන සේවා, යෙදවුමක් (input) ලෙස සලකනු ලැබේ. මෙහි දී මිනිසා විසින් සිදු කරනු ලබන යම්කිසි කාර්යයක අතුරුපල වශයෙන්, යම් පරිසර පද්ධතියකට හානි සිදුවීම හරහා එම පරිසර පද්ධතියේ සිදුවන හානිය සැලකිල්ලට ගෙන මෙම ඇගයීම සිදු කරනු ලබයි.

අනාවරිත අභිමත ප්‍රවේශය (Revealed Preference Approach)

මෙම ක්‍රමයේ මූලික පදනම වන්නේ තනි පුද්ගලයෙකු ජෛව පද්ධතිය හා සම්බන්ධ තීරණ ගැනීම, ස්වාධීන නිරීක්ෂකයෙකු විසින් නිරීක්ෂණය කිරීම තුළින් ඊට අදාළව ඇගයීමේ කටයුතු කිරීමයි. මෙම ක්‍රමය සෘජු හා වක්‍ර භාණ්ඩ භාව සේවා යන දෙවර්ගයේම ඇගයීම

සඳහා යෝග්‍ය වේ. සරල ලෙස ගත්විට තනි පුද්ගලයෙකුගේ තීරණ ගැනීමේ පටිපාටිය අනාවරණය කිරීම තුළින් මෙම ක්‍රමය කියාවට නැංවේ. මෙහි දී අනුගමනය කරන පියවර කිහිපයක් ඇත.

- ජෛව පද්ධතිය සඳහා ප්‍රතිනිහිත වෙළෙඳපොළක් (Surrogate Market) පැවතීම සම්බන්ධයෙන් නිශ්චය කර ගැනීම.
- ඊට අදාළව සුදුසු අනාවරිත අභිමත ප්‍රවේශයක් තෝරා ගැනීම.
- ඉල්ලුම් ශ්‍රිතය නිර්මාණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන දත්ත වෙළෙඳපොළ තුළින් එක් රැස් කිරීම.
- ඉල්ලුම් ශ්‍රිතයේ ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක වෙනස නිර්ණය කිරීම.
- සමුහනය කිරීම.
- සුදුසු පරිදි, අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී එම අගයන්වල අනාගත වටිනාකම (Discounting) තක්සේරු කිරීම.

මෙහි දී මිනිසා විසින් සිදු කරනු ලබන යම්කිසි කාර්යයක අතුරුපල වශයෙන්, යම් පරිසර පද්ධතියකට හානි සිදුවීම හරහා එම පරිසර පද්ධතියේ සිදුවන හානිය සැලකිල්ලට ගෙන මෙම ඇගයීම සිදු කරනු ලබයි.

අනාවරිත අභිමත ප්‍රවේශය යටතට අයත් අනු ඇගයීමේ ක්‍රම කිහිපයක් ද පහතින් දැක්වේ.

1. ගමන සඳහා වැයවන පිරිවැය සෙවීමේ ක්‍රමය (Travel Cost Method)

මෙම ක්‍රමයේ දී පාරිසරික සම්පත්වල වටිනාකම යම් කිසි පුද්ගලයෙකුට එම සම්පත වෙත ප්‍රවේශ වීමට ගතවන කාලය සහ ඊට වැයවන මූල්‍යමය වටිනාකම යන කාරණා දෙවර්ගය මගින්ම තීරණය කරනු ලබයි. උදාහරණ ලෙස පුද්ගලයෙකු වනාන්තරයක්, කඳු ශිඛරයක් හෝ වෙනත් එවන් ස්ථාන නැරඹීමට යාම මගින් මෙම අගයන් ලබා ගත හැකිය. මෙහි දී එම පුද්ගලයාගේ සැබෑ හැසිරීම නිරීක්ෂණය කරයි. එබැවින් මෙම ක්‍රමය බොහෝවිට විනෝදාත්මක කටයුතු ඇගයීමට යොදා ගනු ලැබේ. ක්‍රමවත් සමීක්ෂණ හරහා අදාළ දුර, සැතපුම්කට හෝ පැයකට දරන පිරිවැය සොයා ගනු ලැබේ.

මෙම ක්‍රමයේ දී පාරිසරික සම්පත්වල වටිනාකම යම් කිසි පුද්ගලයෙකුට එම සම්පත වෙත ප්‍රවේශ වීමට ගතවන කාලය සහ ඊට වැයවන මූල්‍යමය වටිනාකම යන කාරණා දෙවර්ගය මගින්ම තීරණය කරනු ලබයි. උදාහරණ ලෙස පුද්ගලයෙකු වනාන්තරයක්, කඳු ශිඛරයක් හෝ වෙනත් එවන් ස්ථාන නැරඹීමට යාම මගින් මෙම අගයන් ලබා ගත හැකිය

2. සුඛපරම පිරිවැය (Hedonic Pricing)

මෙහි දී අදාළ භාණ්ඩ හා සේවාවේ වටිනාකම එම භාණ්ඩ හා සේවාවන්වල ලක්ෂණ මත පදනම් වන පරිදි ඇගයීම සිදු කරනු ලැබේ. ඉතා සරල උදාහරණයක් ලෙස නිවසක හෝ වෙනයම් නවාතැන්පොළක මිල තීරණය කිරීමේ දී එම නිවස හෝ නවාතැන්පොළේ විශේෂ ලක්ෂණ වන කාමර සංඛ්‍යාව, ගෙවත්තේ විසිතුරු භාවය හා වෙනත් යටිතල පහසුකම් සඳහා වන දුර යන කරුණු මත තීරණය වේ. මෙහි දී මූලිකවම එම භාණ්ඩ හා සේවාව සඳහා වන පාරිසරික වටිනාකම හා සුවපහසුව පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. මෙම සියලුම ක්‍රම ස්වභාවික සම්පත්වලින් ගම්‍ය වන පිරිවැය වෙත නාභිගත වේ. තවද, අදාළ වටිනාකම මගින් යම් පුද්ගලයෙකු එම භාණ්ඩ හා සේවාවන්ට අමතරව, එහි පවතින සුවිශේෂී ලක්ෂණවලට කෙතරම් මිලක්

ගෙවීමට කැමතිද (Willingness-to-pay) යන්න ද සොයා ගත හැකිය. එ බැවින්, මෙම ක්‍රමය වඩාත් යෝග්‍යවන්නේ ස්වභාවික සම්පත්වල ගුණාංග මගින් සෘජුවම බලපෑම් ඇතිවන භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල තීරණ කිරීම සඳහායි.

ප්‍රකාශිත අභිමත ප්‍රවේශය (Stated Preference Approach)

මෙහි දී අදාළ පුද්ගලයා ස්වාභාවික සම්පත් භාවිතය කෙරෙහි පවත්නා අරමුණ ඔහුගෙන් ඇසීම මගින් පරිසර ඇගයීම කරනු ලැබේ. මෙහිදීද සමීක්ෂණයක් හරහා අදාළ පුද්ගලයා ස්වාභාවික සම්පත්වලට ඔහු විසින් දක්වන රුචිය උකහා ගනු ලැබේ. සමීක්ෂණයේ දී සහභාගී වන තැනැත්තාට අදාළ ස්වභාවික සම්පතෙහි වෙනස්වීම මනංකල්පිත වෙළඳපොළ තත්ත්ව (Hypothetical Market Conditions) යටතේ ඉදිරිපත් කරනු ලබන අතර, එම පුද්ගලයා ඒ

සඳහා ගෙවීමට කැමති (Willingness-to-pay) හෝ ලබා ගැනීමට කැමති (Willingness-to-accept) වටිනාකම එමගින් නිර්ණය කරනු ලබයි. මෙම ක්‍රමයේ ප්‍රධානතම වාසියක් වන්නේ, එමගින් ප්‍රයෝජනයට නොගන්නා නමුදු අනර්ථ වටිනා කමකින් යුක්ත ස්වභාවික සම්පත් වුවද ඇගයීමට ලක්කල හැකි වීමයි. ප්‍රකාශිත අභිමත ප්‍රවේශය යටතට අයත් අනු ඇගයීමේ ක්‍රම කිහිපයක් ද පහතින් දැක්වේ.

1. අනිශ්චිත ඇගයීමේ ක්‍රමය (Contingency Valuation Method)

මෙම ක්‍රමයේ දී, යම් ස්වභාවික සම්පතක වෙනස් වීම හෝ එහි සිදුවන වැඩි දියුණු වීම් පුරෝකථනයක් මගින් ඊට අදාළ වන පරිදි එක් එක් දර්ශනයන් (Scenario) නිර්මාණය කරනු ලබයි.

එම දර්ශන කෙරෙහි පුද්ගලයන් දක්වන රුචිකත්වය, ඔවුන්ගේ කැමැත්ත හා අකමැත්තද මත අගයනු ලබයි. සරල උදාහරණයක් ලෙස ජල බිල්පත්වල අදාළ කඩයිම් නිර්ණය හා ඊට අදාළ මූල්‍යමය අගයෙහි සිදුවන වෙනස්කම්වල කැමැත්ත, අකමැත්ත විමසීමට මෙම ක්‍රමය මැනවින් උපයෝගී කර ගත හැකිය. එහි දී විවිධ කඩයිම් හා ඊට අදාළ මූල්‍යමය අගයන් කිහිපයක් අදාළ පුද්ගලයාට යොමු කළ හැකිය. තවද පුද්ගලයාගෙන් පුද්ගලයට අදාළ අවශ්‍යතාවයන් හුවමාරු වීමේ රටාව ඉතා හොදින් මෙමගින් අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ.

2. සංයුක්ත විශ්ලේෂණය (Conjoint Analysis)

මෙම ක්‍රමයේ දී යම්කිසි ස්වභාවික සම්පතක වටිනාකම තීරණය කිරීමේ දී, එම සම්පතට අදාළ වන

උපලක්ෂණ කිහිපයක් (Set of Attributes) කණ්ඩායම්ගත කර සංයුක්ත වශයෙන් විශ්ලේෂණය කරයි. එහි දී මේ සඳහා විවිධාකාරයෙන් විචලනය වන විවිධ මාන සාමූහික වශයෙන් සැලකිල්ලට ගනු ලැබේ. මෙම ක්‍රමය වරණ පරීක්ෂණය (Choice Experiment) ලෙසද හඳුන්වනු ලබයි. මෙහි දී අදාළ පුද්ගලයාට තමන් රුචිකත්වය දක්වන උපලක්ෂණ විශේෂය සහිත පොදිය (Alternative) තෝරා ගැනීමට (Choose) හෝ අනුපිළිවෙළ (Rank) දැක්වීමට පවසයි. ඒ අනුව පරීක්ෂකයන්ට ඒ පොදිය සඳහා පුද්ගලයා ගෙවීමට හෝ ලබා ගැනීමට රුචිකත්වය දරන මූල්‍යමය අගය නිර්ණය කළ හැකිවේ. මෙහි ප්‍රධානතම වාසිය වන්නේ මෙමගින් සම්පූර්ණ පරිසර පද්ධතියකම (Ecosystem) වටිනාකම ඇගයීමට මෙම ක්‍රමය යොදා ගත හැකිවීමයි.

වීරාජීත් කුරුප්පු
පර්යේෂණ නිලධාරී
හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව
ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා
පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

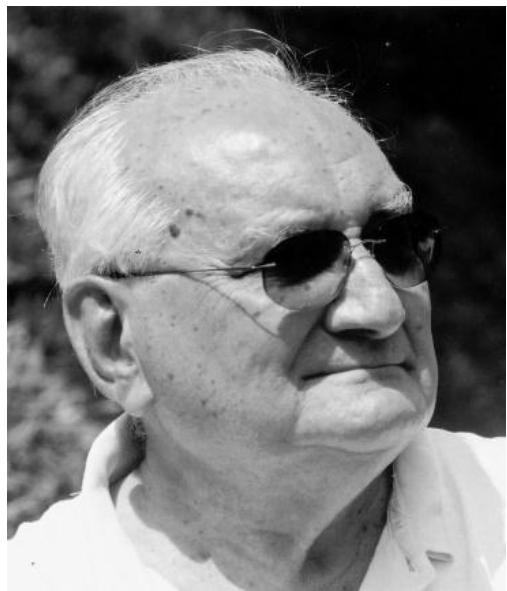
Note

Check for the spelling mistakes. Insert or remove pictures where necessary. This paper was typed via google input tools. Therefore, there might be errors when you open and go through the document. Specially font mismatching can be noticed. To avoid this issue, I will send the pdf version of this document as well for your consideration.

අදින විද්‍යාඥයෙකු,
 වින්තකයෙකු හා නව
 නිපැයුම්කරුවකු වූ ආචාර්ය ටේ
 විජේවර්ධන මහතා (1924/08/20)
 මිය ගොස් වසර හතක් පසුගිය
 අගෝස්තු මස 18 වැනිදාට (2010
 /08/18) සම්පූර්ණ විය. මේ ටේ.
 විජේවර්ධන මහතාගේ අභාවයෙන්
 තෙවසරක් පිරීම නිමිත්තෙන්
 පුවිත ලේඛක නාලක ගුණවර්ධන
 මහතා විසින් 'සිවු මංසල කොළ
 ගැටයා' බ්ලොග් අඩවියට
 සම්පාදනය කළ විශේෂ ලිපියකි.

86 වසරක ජීවිත කාලය තුළ ඔහු
 අලුත් දේ රැසක් කළා. ගොවිතැන,
 බලශක්තිය, ඉඩම් පරිහරණය හා
 පරිසර සංරක්ෂණය යන ක්ෂේත්‍ර
 හතරේ නිරවුල් හා නිවහල්
 දැක්මක් මත පදනම් වූ ප්‍රායෝගික
 ප්‍රතිපත්ති, ක්‍රියාමාර්ග හා විසඳුම්
 රාශියක් ඔහු යෝජනා කළා.

**ටේ
 විජේවර්ධන**

හරිත විප්ලවය නිසා අපේ ගොවිතැන මංමුලා වුණා

බටහිර සම්ප්‍රදායට විද්‍යා අධ්‍යාපනයක් හා තාක්‍ෂණ පුහුණුවක් ලද ඔහු, පසු කලෙක පෙරදිගට හා ශ්‍රී ලංකාවට උරුම වූ දේශීය දැනුම ප්‍රගුණ කළා. එහෙත් ඇතැම් අන්තවාදීන් මෙන් එක් දැනුම් සම්ප්‍රදායක එල්බ ගෙන අනෙක් සිය දැනුම් සම්ප්‍රදායන් හෙළා දැකීම කළේ නැහැ. ඒ වෙනුවට පෙර-අපර දෙදිග යා කරමින්, හැම තැනින් ම හරවත් හා ප්‍රයෝජනවත් දැනුම උකහා ගනිමින් ඔහු අපේ කාලයේ සංවර්ධන අභියෝගයන්ට ප්‍රතිචාර දැක්විය හැකි ක්‍රමෝපායයන් සොයා ගියා. අටුව කඩා පුටුව හදන ආකාරයේ කෙටි කාලීන සංවර්ධනය හඹා යාමේදී මතු වන බරපතල විසමතා කල් තබා දුටු ඔහු කළ අනතුරු ඇඟවීම් තවමත් අපේ විද්වතුන් හා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් හරිහැටි ග්‍රහණය කර ගෙන නැහැ. 1995දී ඉන්දියාවේ Down To Earth සඟරාව වෙනුවෙන් රේ සමග මා දීර්ඝ මාධ්‍ය සාකච්ඡාවක් කළා.

වී ගොවිතැන, හේන් ගොවිතැන, හරිත විප්ලවය හා එහි අහිතකර ප්‍රතිඵල, බලශක්ති අර්බුදයට පිළියම් ආදී තේමා රැසක් ගැන අප කථා කළා. එය එදා මෙදා තුර මා කළ මාධ්‍ය සාකච්ඡා සිය ගණනක් අතර මතකයේ සඳා රැඳුන සංවාදයක්. වසර 18කට පසුව එය සිංහල අනුවාදයක් ලෙස බෙදා ගන්නට මා කල්පනා කළා.

නාලක: ඔබ හරිත විප්ලවයේ පෙර ගමන්කරුවකු හා ආවේණික වූවන් පසු කලෙක ඒ සියල්ල ප්‍රශ්න කළා. ඇයි?

රේ: හරිත විප්ලවය ඇරඹුණේ ආහාර අහේනියක් ඇතිවීම වළක්වන යහපත් අරමුණින් වුවත් එහි මූලික ප්‍රවේශයන්ගේ ප්‍රබල දෝෂ තිබුණා. මේ නිසා සුළු ගොවියාගේ පැත්තෙනුත්, සොබාදහමේ පැත්තෙනුත් අප දැඩි පසුබෑමකට ලක් වුණා. කල් ගත වී හෝ මේ වැරදි හරි ගස්වා ගත යුතු බවට අද විද්‍යාඥයන් හා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් අතර පිළිගැනීමක්

මතුව තිබෙනවා. මෙය මූලින් ම වටහා ගත්තේ ගොවීන්. දැන් විද්වත් මහත්තුරුන්ටත් එය තේරුම් ගිහිත්! අද අවශ්‍ය වන්නේ බිම් ප්‍රමාණයකින් අප උපදවා ගන්නා ආහාර හෝ අනෙකුත් බෝග හෝ ප්‍රමාණය ප්‍රශස්ත කර ගැනීම (optimize) මීය හැකි තාක් උපරිම කර ගැනීම (maximize) නොවෙයි.

සමහරුන් තවමත් තර්ක කරනවා ජන සංඛ්‍යාව වැඩි වන වේගයට සමානුපාතිකව හැකි තාක් අස්වනු වැඩි නොකළොත් සාගින්න බරපතල ප්‍රශ්නයක් විය හැකිය කියා. ඔබ එකඟ වෙනවා ද?

මෙතැන ප්‍රශ්නය හුදෙක් අස්වනු වැඩි කර ගැනීම නොවෙයි. සුළු ගොවියා ගොවිතැනෙන් ලබන ලාබය වැඩි කර දීමයි. ගොවියාගේ සමාජ හා ආර්ථික තත්ත්වය නගා සිටුවන්නේ නැතිව කෙතරම් විද්‍යාත්මක විසඳුම් ක්‍රියාත්මක කළත් වැඩක් නැහැ.

මෙතැන ප්‍රශ්නය හුදෙක් අස්වනු වැඩි කර ගැනීම නොවෙයි. සුළු ගොවියා ගොවිතැනෙන් ලබන ලාබය වැඩි කර දීමයි. ගොවියාගේ සමාජ හා ආර්ථික තත්ත්වය නගා සිටුවන්නේ නැතිව කෙතරම් විද්‍යාත්මක විසඳුම් ක්‍රියාත්මක කළත් වැඩක් නැහැ.

කිරසාර බව (sustainability) කියන්නේ අපේ රටේ ගොවිතැනට අලුත් සංකල්පයක් නොවෙයි. අපේ සාම්ප්‍රදායික ගොවීන් එය මනාව දැන සිටියා සහ හරිහැටි ප්‍රගුණ කළා. මුල් යුගයේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව ද එම පාරේ ම යන ලකුණු තිබුණා. උදාහරණයක් හැටියට 1936දී නිකුත් කළ හරිත පොහොර (Green Manuring) නම් නිල ප්‍රකාශනයක කිරසාර ලෙස මහ පොළවෙන් එලඳව ලබන සැටි විස්තර කර තිබෙනවා.

අවාසනාවකට 1960 - 1970 කාලයේ හරිත විප්ලවය නිසා අපේ කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්තිය හා දෙපාර්තමේන්තුව සිහි විකල් වී

අයාලේ ගියා! මං මූලා වුණා! එසේ නොවුවා නම් අද අප මුහුණ දී සිටින අර්බුදයට මැදි වන්නේ නැහැ. දැන් සිදුව ඇත්තේ බාහිරින් වඩ වඩාත් කෘත්‍රීම එකතු කිරීම් වගා බිම්වලට දමමින් කෙසේ හෝ එලදාව නැත්නම් අස්වනු පවත්වා ගැනීම. මෙය දරා ගත නොහැකි මට්ටමකට පත් වෙලා...

1955 ඔබ නිපද වූ රෝද දෙකේ අත් ට්‍රැක්ටරය (LandMaster) ප්‍රචර්ධනය කරමින් ඔබ ගොවිතැන යාන්ත්‍රීකරණය කරන්නට තැත් කළා. නමුත් පසුව ඒ සියල්ල ලොකු වැරදීමක් බව කියා සිටියා. ඒ ඇයි?

ඇත්ත. හරිත විප්ලවය මුලදී මාත් එය විශ්වාස කළා. මාත් අයාලේ ගියා! එසේ වූයේ මූලික මට්ටමේ ප්‍රශ්නයක් මතු නොකිරීම නිසායි. ට්‍රැක්ටරය කළේ ගොවිතැන යාන්ත්‍රීකරණය කිරීම ද, නැත්නම් මී හරකා යාන්ත්‍රීකරණය කිරීම ද?

අපට හැකි වූයේ යාන්තමට මී හරකාට යාන්ත්‍රීකරණ ආදේශකයක් දීමට පමණයි. එයත් එතරම් ප්‍රශස්ත විසඳුමක් නොවෙයි. මීහරකාට මෙන් පරපුරක් බෝ කිරීමේ හැකියාව ට්‍රැක්ටරයට නැහැ! නැතහොත් කිරි නිපදවන්නට හෝ ගොම හරහා ගොවිබිම පොහොර කරන්නටත් බැහැ. මේ නිසා ලොකු කුඩා හැම ට්‍රැක්ටරයක් ම අපේ රටේ ගොවිතැනට හඳුන්වා දීම හොඳ අරමුණින් වුවත් අප සිදු කළ ලොකු වරදක්. පසු කලෙක බොහෝ අධ්‍යයන හා අත්හදාබැලීම්වලින් අනතුරුව මා තේරුම් ගත් මූලික සත්‍යය මෙයයි. ගොවිබිමක පස පෙදළීම බොහෝ කොට ම කරන්නේ වල් පැළෑටි පාලනය කිරීමටයි. එනම් අපට අවශ්‍ය බෝගය හැර අනෙකුත් පැළෑටි එම පොළොවෙහි එම කාලයෙහි මතු වනු වැළැක්වීමටයි. මා ගණන් බැලූ විදියට අපේ රටේ (ගොඩ හා මඩ) ගොවිතැන්වලදී කරන පරිශ්‍රමය හා වියදමෙන් 40-60%ක් පමණ වැය වන්නේ මෙසේ පස පෙදළීම හරහා වල් පැළෑටි පාලනයට.

නමුත් පස පෙදළීමේ අහිතකර විපාක තිබෙනවා. ලිහිල් වූ පස ලෙහෙසියෙන් සෝදා පාවට ලක් විය හැකියි. මේ නිසා පස පෙදළීමට ලක් කළ වගා බිම්වල පසේ සාරවත් බව අහිමිවීමේ ලොකු අවදානමක් තිබෙනවා. සර්ම කලාපීය අපේ රටවල ගොවිතැනේ අතිශය තීරණාත්මක සාධකයක් නම් පසේ සරුබවයි (soil fertility). එය ධක ගැනීම ඉතා වැදගත්.

පස පෙරළන්නේ නැතිව වල් පැළෑටි පාලනය කරන ක්‍රම තිබෙනවා ද?

ප්‍රධාන විකල්ප දෙකක් තිබෙනවා. එකක් වල්නාශක රසායනික භාවිතය. එය වියදම් සහගත මෙන් ම පරිසරයට අහිතකර ක්‍රියාවක්. දෙවැන්න නම් ගොවිබිමේ ජල පාලනය හරහා වල් පැළෑටි මර්දනය. මෙය අප සිතනවාට වඩා පුළුල් ලෙස අපේ ගොවිතැනේ සිදු කෙරෙනවා. අපේ වාරි ජලයෙන් තුනෙන් දෙකක් ම යොදා ගන්නේ කුඹුරුවල වල් පාලනය සඳහායි.

අපට හැකි වූයේ යාන්තමට මී හරකාට යාන්ත්‍රීකරණ ආදේශකයක් දීමට පමණයි. එයත් එතරම් ප්‍රශස්ත විසඳුමක් නොවෙයි. මීහරකාට මෙන් පරපුරක් බෝ කිරීමේ හැකියාව ට්‍රැක්ටරයට නැහැ! නැතහොත් කිරි නිපදවන්නට හෝ ගොම හරහා ගොවිබිම පොහොර කරන්නටත් බැහැ. මේ නිසා ලොකු කුඩා හැම ට්‍රැක්ටරයක් ම අපේ රටේ ගොවිතැනට හඳුන්වා දීම හොඳ අරමුණින් වුවත් අප සිදු කළ ලොකු වරදක්

මා ගණන් බලා ඇති අන්දමට අද (1995) ශ්‍රී ලංකාවේ වී ගොවිතැනේදී සහල් කිලෝ එකක් නිපදවා ගන්නට ජලය බොන් 20ක් පමණ වැය කරනවා. වී පැළෑටියට එහි භෞතික වර්ධන අවශ්‍යතා සඳහා මෙතරම් ජල කන්දරාවක් ඕනෑ නැහැ. ජලය බහුතරය යොදා ගන්නේ වල් ඉස්මතු වීමට නොදී ගිල්ලා මරා දැමීමටයි!

වාරි ජලය ගොවීන්ට නොමිලේ ලැබුණත් එය සම්පාදනයට රජයට වියදමක් යනවා. ඒ වියදම වී ගොවිතැනේ අනෙකුත් වියදම්වලට එකතු කළ විට සහල් විකුණා නැවත ලබා ගත නොහැකි තරම් නිෂ්පාදන වියදමක් මෙරට වී වගාවේදී සිදු වනවා.

මේ විකල්ප දෙක හැර වෙනත් ක්‍රම තිබෙනවා ද?

කල් යාමේදී මා තේරුම් ගත්තා වල් නාශක රසායනික හෝ වාරි ජලය හෝ යොදා නොගෙන වෙනත් ක්‍රමයකින් වල් පැළෑටි පාලනය කිරීමේ වින්තන විප්ලවයක් අවශ්‍ය බව.

එය නිරසාර වන්නට නම් බාහිරින් යොදන දේ අවම විය යුතුයි. එමෙන් ම වියදම අඩු හා සරල විය යුතුයි. ආසියාවේ හා අප්‍රිකාවේ සර්ම කලාපීය රටවල ගොවීන් සමග වැඩ කරද්දී මා වසර ගණනක් මේ අභියෝගයේ විවිධ පැතිකඩ සමීපව අධ්‍යයනය කළා. පොතෙන් නොවෙයි, වගා බිමෙන්! ලොකු වටයක් ගියාට පසු මා වටහා ගත්තේ අපට අවශ්‍ය විසඳුම සර්ම කලාපීය ස්වාභාවික වනාන්තර තුළ කාලාන්තරයක් තිස්සේ ඉබේ ම ක්‍රියාත්මක වෙමින් ඇති බවයි!

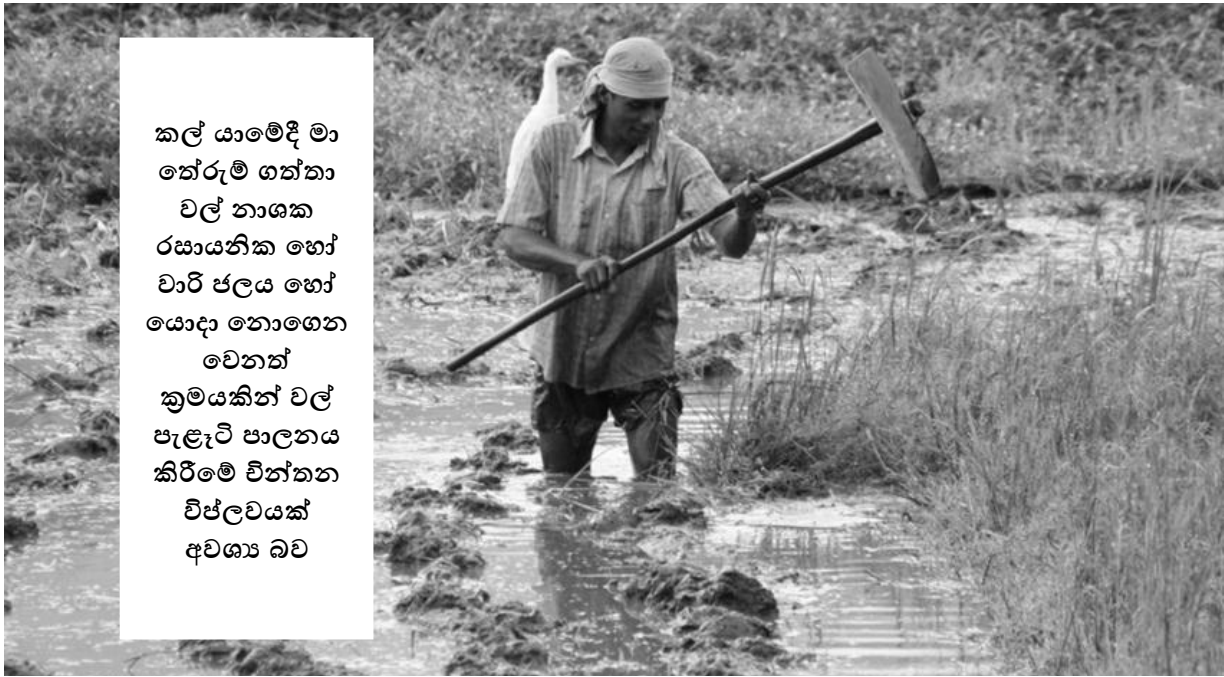
වල් පැළෑටි පාලනය ඕනෑ වන්නේ බෝග වවන ගොවීන්ට. එය සොබාවික වනාන්තරයකට අදාළ වන්නේ කොහොම ද?

මිනිස් බලපෑමකට ලක් නොවී නිදහසේ වැවුණු සර්ම කලාපීය වර්ෂා වනාන්තරයකට පිවසී සමීපව නිරීක්ෂණ විට අපට පෙනී යනවා වනාන්තරවල බිම් මට්ටමේ එතරම් කුඩා පැළෑටි වර්ධනයක් නැහැ.

හේතුව ලොකු ගස්වලින් වැටෙන වියළි කොළ දිරාපත් වෙමින් බිම් මට්ටම වසා ගැනීමයි.

වනාන්තරයේ සාරවත් බව (fertility) වක්‍රීකරණය කැරෙනවා. ලොකු ගස්වල ගැඹුරට විහිදෙන මුල් මගින් යට තිබෙන පසෙහි සාරය උකහා ගෙන ශාක පත්‍ර හා ගෙඩි බවට පත් කරනවා. කලකට පසු මේ ශාක කොටස් (හා අවසානයේ මුළු ගස ම) වියලී මතු පිටට වැටෙනවා. ඒවා ටිකෙන් ටික දිරාපත් වූ විට සාරය නැවතත් පසට එකතු වනවා. මේ කොළ රොඩු එක් වීම නිසා අනවශ්‍ය (වල්) පැළෑටි බිහිවීම ද ඉබේ පාලනය වනවා.

මා වටහා ගත්තා ගොවිතැන් කිරීමේ ලොකු ම අභියෝග දෙක නම් පසේ සාරය පවත්වා ගැනීම හා වල් මර්දනය බව. කුමන බෝගය වගා කළත් මේ තමයි ලොකු ම සීමාකාරී සාධක දෙක. සර්ම කලාපීය වනාන්තරවල සොබාදහම මේ සාධක දෙක අපූරුවට කළමණාකරණය කරනවා.

කල් යාමේදී මා තේරුම් ගත්තා වල් නාශක රසායනික හෝ වාරි ජලය හෝ යොදා නොගෙන වෙනත් ක්‍රමයකින් වල් පැළෑටි පාලනය කිරීමේ වින්තන විප්ලවයක් අවශ්‍ය බව

එහිදී වැදගත්ම පුරුක වන්නේ ගස්. යම් බිමක් ඵලදායී වනවාද මුඩුබිමක් වනවාද යන්න තීරණය වන්නේ ගස්වල පිහිටීම මගින්.

වගාවේදී අපට මේ වනාන්තර කරන දේ අනුකරණය කළ හැකිදැයි මා සොයා බැලුවා. එය සාර්ථකව කරන ක්‍රමයක් මට පිලිපිනයේදී හමු වුණා. එයට කියන්නේ බැවුම් වගාවේ තාක්‍ෂණය (Sloping Agricultural Land Technology හෙවත් SALT) කියයි. කෙටි කාලීන බෝග කඳුකර බිම්වල වැවීමේදී පස රැක ගනිමින් බැහැරින් කෘෂිරසායනික එකතු කිරීම හැකි තාක් අඩු කරන්නට SALT ක්‍රමය මහෝපකාරී වනවා. SALT සඳහා බහුවාර්ෂික ගස් (perennial trees) වගා බිමක සිටුව වනවා. කෙටි කාලීන බෝග වවන විටත් (කුඹුරුවල පවා) ලොකු ගස් තැනින් තැන වැටෙන්නට ඉඩ දීම අපේ පැරණි ගොවිතැනේ සිරිතක් වුණා. මේ ගස්වලින් වියළි බිමට වැටෙන කොළ රොඩු මගින් පසේ තෙතමනය පවත්වා ගනිමින් එහි සරුව ව ද වැඩි කරනවා.

SALT ක්‍රමය බැවුම්වල ගොවිතැනට පමණ ද?

බැවුම්වලට වඩා සුදුසුයි. මන්ද සමෝච්ච රේඛා මට්ටමට මෙබඳු ගස් පේළි හැටියට වවමින් වැටී බිහිකිරීම වඩාත් ලෙහෙසි නිසා. 1970 දශකයේ අප ආසියාවේ හා අප්‍රිකාවේ රටවල මේ ක්‍රමවේදය අත්හදා බලමින් දියුණු කළා. අද එය සර්ම කලාපය පුරා පිළිගත් සංරක්‍ෂණාත්මක ගොවිතැන් ක්‍රමයක්.

SALT ක්‍රමය ගොවීන් පිළිගන්නේ කෙලෙස ද?

ගොවීන්ට වාසි රැසක් තිබෙනවා. රසායනික පොහොර හා වල්නාශක වැනි වියදම් සහගත බාහිර එකතු කිරීම් තව දුරටත් අවශ්‍ය නැහැ. එසේ ම පස සෝදායාම වැළකෙනවා. කඳු බැවුම්වල වගා කිරීමේදී බොහෝ දෙනා පුරුදුව සිටින්නේ ඒවා මුලින් එළිපෙහෙළි කොට බෝග පමණක් සිටුවන්න. මෙය හරි අනුවණකාරී වැඩක්. එයින් සොබාවික සෙවන හා පසේ සොබාවික රැකවරණය අහිමි වී, පස අවච්ච වැස්සට නිරාවරණය වනවා.

වායුගෝලයෙන් නයිට්‍රජන් සොබාවිකව උකහා ගෙන මුල් හරහා එය පසට මිශ්‍ර කිරීමේ හැකියාව ඇති ගස් හෝ පඳුරු හෝ SALT ක්‍රමයේදී අප වගාවීමක පේළි හැටියට වවනවා. එමගින් පසට එකතු කරන කොළ රොඩු එතැන ම දිරාපත් වන්නට ඉඩ හරිනවා. ඉවත් කිරීමක් නැහැ. ඇත්තට ම අපි සොබාදහමේ ක්‍රියාවලීන්ගෙන් ගොවිතැනට සේවා ලබා ගන්නවා. එතකොට පිටතින් පොහොර හෝ වෙනත් ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අවම කර ගන්නට හැකියි.

ලොකු - කුඩා, ගැහැණු - පිරිමි අපි හැමෝම එකවරේ කැමැති මල් වර්ගය තමයි රෝස කියලා කියන්නේ. මේ නිසා ලෝකයේ ජනප්‍රියම මල් වර්ගයත් රෝස බවයි කියන්නේ. ලංකාවෙන් ජනතාව අතරත් ජනප්‍රියම මල් වර්ගය රෝස බවට සැකයක් නැහැ. මොකද රෝස ගහක් නැති ගෙවත්තක් බොහොම විරල දෙයක්.

ලොව පුරා රෝස මල්වලට තිබෙන ජනප්‍රියතාවය අතීතයේ සිටම නොවෙනස්ව පවතිනවා. මෙවැනි තත්ත්වයක් දැකිය හැකි වන්නේ රෝස මල් සම්බන්ධයෙන්ම පමණයි. අනෙකුත් කැපු මල් බොහොමයකට පවතින්නේ කලින් කලට ඉහළ පහළ යන ජනප්‍රියතාවයක්.

රෝස මල් වෙළෙඳපොළ

රෝස මල් වගාව ගෙමිදුලේ අලංකාරය සඳහා කරන පුද්ගලික වගාවකින් ඔබ්බට ගොස් ව්‍යාපාරික වගාවක තත්ත්වයට පත් වෙලා බොහෝ කාලයක් වෙනවා. අද ඕනෑම රටක දේශීය වශයෙන් සහ ජාත්‍යන්තර වශයෙන් රෝස මල් සඳහා විශාල ඉල්ලුමක් පවතිනවා. මේ නිසා රෝස මල් වගාව සාර්ථක ව්‍යාපාරයක් බවට පත් වෙලා තිබෙනවා.

ලංකාව තුළ රෝස මල් (කැපු මල්) සඳහා මෙන්ම රෝස පැළ සඳහා ද හොඳ වෙළෙඳපොළක් තිබෙනවා. එහෙත් මේ ගැන වඩාත් හොඳින් විමසා බලන විට දැකිය හැකි වන්නේ මෙම ව්‍යාපාරික අවස්ථාව/ වෙළෙඳපොළ අවස්ථාව නිසියාකාරයෙන් භාවිත කිරීමට

රෝස වගා කර අතමිට සරු කර ගනිමුදු ?

අපේ රෝස වගාකරුවන් උනන්දු නොවන බවයි. ඊට ප්‍රධාන හේතුව වී තිබෙන්නේ ලංකාවේ බොහොමයක් වගාකරුවන් රෝස වගා කරන්නේ එළිමහනේ වීමයි. එළිමහනේ කරන රෝස වගාවකින් ගුණත්වයෙන් උසස් මල් ලබා ගැනීමට ඉතාම දුෂ්කරයි. ඒ නිසා මේ පිළිබඳ විශේෂඥයින් යෝජනා කරන්නේ ඉහළ අස්වැන්නක් සහිත, ගුණත්වයෙන් ඉහළ රෝස මල් ලබාගැනීමට නම් "හරිතාගාර" තුළ වගාව සිදුවිය යුතු බවයි.

සාර්ථක රෝස වගාවක් සඳහා කළ යුතු දේ

ඔබ ඉහළ ගුණත්වයෙන් හා වැඩි අස්වැන්නක් සහිත රෝස වගාවක් පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය නම් පහත සඳහන් දෑ කෙරෙහි අවධානය යොදවන්න.

1. ඉහළ අස්වැන්නක් දෙන ප්‍රභේද වගා කිරීම.
2. මලේ වැඩි ජීව කාලයක් ඇති ප්‍රභේද වගා කිරීම.
:ඕෆ් ඩසෆේ ජීව කාලය 5-6 සිට 16 පමණ)

3. ජලය පහසුවෙන් ඇද ගන්නා ප්‍රභේද වගා කිරීම.
4. ආකර්ෂණීය වර්ණ සහිත ප්‍රභේද වගා කිරීම.
5. මද සුවඳක් ඇති ප්‍රභේද වගා කිරීම.
6. ලෙඩ රෝග හා යාන්ත්‍රික පඵදුවීම්වලට ඔරොත්තු දෙන ප්‍රභේද වගා කිරීම.
7. වෙළෙඳපොළේ ජනප්‍රිය වර්ණ වගා කිරීම.

කැපු මල් සඳහා වගා කරන ප්‍රභේද

- I. දිගටි නටු සහිත රෝස (සෙන්ටිමීටර් 70-90)
- II. මධ්‍යම නටු සහිත රෝස (සෙන්ටිමීටර් 50-70)
- III. කෙටි නටු රෝස
- IV. ස්ප්‍රේ රෝස

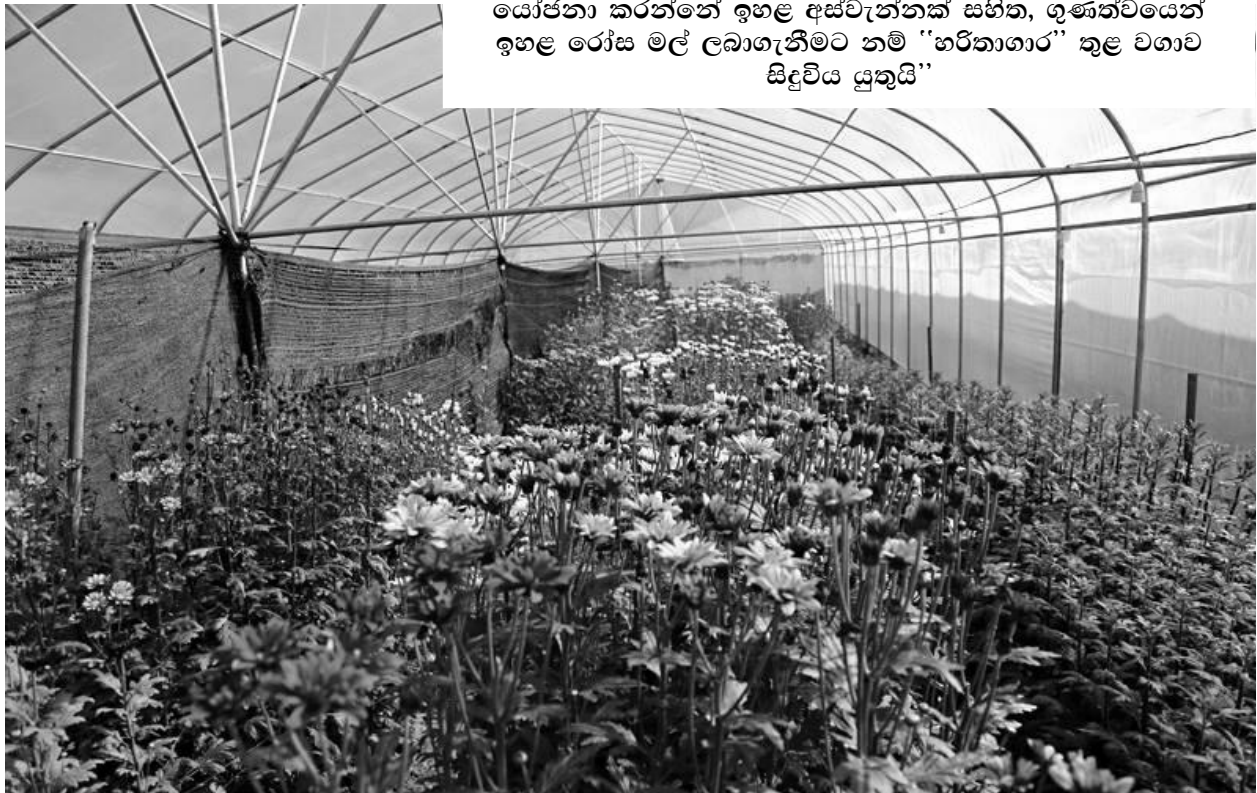
රෝස වගාව සඳහා දේශගුණික අවශ්‍යතා

- මල් නිෂ්පාදනයට අවුරුද්ද පුරාම හොඳ සූර්යාලෝකයක් අවශ්‍ය වේ. දිවා ආලෝකය පැය 12 අඩු හා වළාකුළු පවතින කාලගුණික තත්ත්ව අස්වැන්න සඳහා සීමාකාරී සාධකයක් වේ.
- උෂ්ණත්වය දිවා කාලයේදී 24° C -28° C අතර ද රාත්‍රී උෂ්ණත්වය 18° C -20° C අතර ද අවශ්‍ය වේ.
- 21° C දී ඉහළ නිෂ්පාදනයක් සහිත හොඳ වර්ධනයක් පෙන්වයි.

මාධ්‍ය :

- මතුපිට පස් -05
- ගොම පොහොර - 04
- වැලි -02

“ එළිමහනේ කරන රෝස වගාවකින් ගුණත්වයෙන් උසස් මල් ලබා ගැනීමට ඉතාම දුෂ්කරයි. ඒ නිසා මේ පිළිබඳ විශේෂඥයින් යෝජනා කරන්නේ ඉහළ අස්වැන්නක් සහිත, ගුණත්වයෙන් ඉහළ රෝස මල් ලබාගැනීමට නම් "හරිතාගාර" තුළ වගාව සිදුවිය යුතුයි”

පරතරය

- ❖ පැළ අතර පරතරය සෙන්ටි මීටර් 17 ක් ද ජේලි අතර පරතරය සෙන්ටි මීටර් 40-50 අතර ද විය යුතුයි.
- ❖ සාමාන්‍ය පාත්තියක ජේලි දෙකක පැළ සිටුවයි.
- ❖ වර්ග මීටරයක පැළ 6-7 අතර ප්‍රමාණයක් සිටුවාගත හැකියි.
- ❖ 30x40 cm, 40x45 cm, 45x60 cm, 60x60 cm ලෙස පැළ හා ජේලි අතර පරතරය වැඩි කිරීමෙන් විශාල ප්‍රමාණයේ මල් හා දිග නටු සහිත මල් ලබා ගත හැකියි.

පැළ තෝරා ගැනීමේදී

- I. ග්‍රාහකය පැන්සලක ප්‍රමාණයේ විය යුතුයි.

“ලොව පුරා රෝස මල්වලට තිබෙන ජනප්‍රියතාවය අතීතයේ සිටම නොවෙනස්ව පවතිනවා. මෙවැනි තත්ත්වයක් දැකිය හැකි වන්නේ රෝස මල් සම්බන්ධයෙන්ම පමණයි. අනෙකුත් කැපු මල් බොහොමයකට පවතින්නේ කලින් කලට ඉහළ පහළ යන ජනප්‍රියතාවයක්”

- II. පැළ සෞඛ්‍ය සම්පන්න විය යුතු අතර, රෝග පළිබෝධ හානි නොවූ පැළ විය යුතුයි.
- III. පැළයක අවම වශයෙන් කඳ කොළ පැහැති පත්‍ර යුගල දෙකක්වත් තිබිය යුතුයි.
- IV. පැළයක වයස බද්ධ කර මාස 2-3 අතර විය යුතුයි.

පැළ සිටුවීමෙන් පසු පුහුණු කිරීම

- පැළය සිටුවා සති හතරකට පසු මල් පොහොට්ටු දැකිය හැකියි. ඒවා කඩල ඇටයක ප්‍රමාණයකට වැඩි පාට පෙනෙන අවස්ථාවේ මල්

පොහොට්ටුව ඉවත් කළ යුතුයි. (මෙහිදී පත්‍ර ඉවත් නොකොට පොහොට්ටුව පමණක් ඉවත් කළ යුතුයි)

- මල් පොහොට්ටුවලට පහළින් පාර්ශ්වික අංකුර වර්ධනය වන්නේ නම් ඒවා ඉවත් කළ යුතුයි.
- පාත්තිය සති දෙකකට වරක් මාධ්‍ය බුරුල් කිරීම.
- වල් රෝස අතු වර්ධනය ඉඩ නොදිය යුතුයි.

පොහොර යෙදීම

පැළය සිටුවා දින 7-10 පමණ එනම්, රතුපාට දළ දමන අවස්ථාවේදී පහත සඳහන් පොහොර මිශ්‍රණය පැළයකට ග්‍රෑම් 10-15 පමණ යෙදිය යුතුයි.

- ඇමෝනියම් සල්පේට් - 2
- ට්‍රිපල් සුපර් පොස්පේට් - 2
- මියුරේට් ඔෆ් පොටෑෂ් - 1

මල් පිපීම ආරම්භ කළ විට

- ඇමෝනියම් සල්පේට් - 2
- ට්‍රිපල් සුපර් ෆොස්පේට් - 3
- මියුරේට් ඔෆ් පොටෑෂ් 7

පළමු මල් නෙළීම

බිම් මට්ටමේ අතු වල මල් නෙළීමේදී ප්‍රධාන කඳේ සිට පත්‍ර පහකට (05) ඉහළින් කැපීම සිදු කළ යුතුයි. කැපුම ඉතා තියුණුව ඇලයට කැපිය යුතුයි. කැපුම අංකුරයට සෙන්ටිමීටර් 01ක් පමණ ඉහළින් විය යුතුයි.

ආර්. එම්. දයානන්ද

කෘෂිකර්ම උපදේශක - බෝගහකුඹුර (කෘෂි පුවත් - ෬ ව කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව)

කාලාන්තරයක් පුරා අපේ ගෙවන්නේ අනිවාර්යයෙන් තිබූ පලතුරක් වූ 'පේර' වර්තමානයේදී ජනප්‍රිය පලතුරක් වගේම ලාභ ලැබිය හැකි වගාවක් බවට පත්වෙලා තිබෙනවා.

අනුරාධපුරය, පුත්තලම ඇතුළු දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක මේ වන විට ව්‍යාපාරික මට්ටමින් පේර වගාව ජයටම කෙරෙනවා. මේ තත්ත්වය තුළ පසුගිය කාලයේ පාර දිගට අලෙවි කළ පුත්තලමේ කිලෝ පේරවලට අමතරව අනුරාධපුරයේ පේරත් වෙළෙඳපොළට ඇවිත් තිබෙනවා. අනුරාධපුරයට ආසන්න පාර දෙපස අද මේ පේර අලෙවි කරන තැන් බහුලව දැකිය හැකියි.

පේර ආහාරමය වශයෙන් වගේම ඖෂධීය ගුණයෙන් අනුනයි කියලා අපේ ජනතාව දැනගෙන හිටියා. ඒ නිසා තමයි ගෙවන්නේ, විශේෂයෙන් ගෙම්පුලේ පේර ගහක් සිටුවන්න ඔවුන් අමතක නොකළේ. ඒ වගේම තමයි මුළු රටේම ලඳු කැලෑවල, බඩවැට්ටල පේර වර්ග රැසක් තිබුණා. වැලිපේර, ඇඹුල් පේර, පැණිපේර, රතුපේර, සුදුපේර ඒ අතර ඉදිරියෙන්ම සිටියා.

පේර නිතර නිතර දැක්කත්, කැවත් බොහෝ දෙනෙක් පේරවල ගුණාගුණ නිවැරදිව දන්නවාද කියන එක නම් සැකයි. ඒ නිසා බොහෝ වැඩිහිටියෝ විශේෂයෙන් කුඩා ළමුන්ට පේර කැමට දෙන්න මැලිබවක් දක්වනවා.

“ජම්බු, ජම්බල, පේර වරකා - පුංචි ළමයින් කෑම නරකා” කියලා පොඩිපහේ උපදේශනාත්මක කවියකුත් තිබෙන නිසා මේ තත්ත්වය අපේ වැඩිහිටියන්ගේ හිතෙන් පහසුවෙන් බැහැර නොවන බවත් පැහැදිලියි.

පේර පලතුරක් මෙන්ම ඖෂධීයක් නිසා 'කාර්යබද්ධ ආහාරයක්' ලෙස හැඳින්වෙනවා. පේරවල රස වර්ග කිහිපයක් තිබෙනවා. පැණි රස, තිත්ත රස, කහට රස, ඇඹුල් රස මේ අතර තිබෙනවා.

ඖෂධීය ගුණය

පේරවල පහත සඳහන් පෝෂක පදාර්ථ අඩංගු බව විද්‍යාත්මකව සොයා ගෙන තිබෙනවා.

- විටමින්, බනිජ් ලවණ හා රෝග ඇති කිරීමට විරුද්ධව ක්‍රියාකරන ප්‍රතිඔක්සිකාරක බහුල වශයෙන් තිබෙනවා.
- පේර ග්‍රෑම් 100ක
- ආහාරමය තන්තු ග්‍රෑම් 5.4
- විටමින්, B₁ B₂ B₃ B₁₁ විටමින් E සහ විටමින් K
- Leucopene, Lutein, crypoxanlhin නමැති ප්‍රතිඔක්සිකාරක.
- කැල්සියම්, යකඩ, මැග්නීසියම්, සින්ක්,

රස ගුණ සම්පිණි පේර

පොටෑසියම්, සෙලෙනියම්
යන පෝෂක පදාර්ථ
බහුල වශයෙන්
තිබෙනවා.

**මේ ලෙඩවලට
පේර
දිව ඔසුවක්**

- පිළිකා වැළැක්වීමේ ගුණය පේර සතුයි
- රෝගවලට ඔරොත්තු දීමේ ශක්තිය හෙවත් ප්‍රතිශක්තිකරණය වර්ධනය කරයි.
- තරුණ පෙනුම රැකදෙනවා.
- දියවැඩියා රෝගීන්ට මදක් පැසුණු පේර ඉතාමත් ගුණදායකයි.
- පේරවල ආහාරමය කෙඳි බහුල නිසා,
- මල බද්ධය වළක්වනවා.
- අන්ත්‍රගත පිළිකා වළක්වනවා.
- අර්ශස් රෝගීන්ට ඉතා හිතකරයි.

- සමේ පිළිකා ඇතිවීම වළක්වනවා.
- සෙම්ප්‍රතිශ්‍යාවට ඉතාම ගුණදායකයි.
- පේර කොළ තැම්බූ ජලය තුවාල පිරිසිදු කිරීමට ගුණදායකයි.
- පේරවල පොටෑසියම් නම් ඛනිජලවණ බහුලයි. එබැවින් හෘද රෝගීන්ට හා අධික රුධිර පීඩනය ඇති රෝගීන්ට හිතකරයි.

- පේරවල 'කොපර්' නමැති ඛනිජලවණ බහුලයි. එය රතු රුධිර සෛල නිෂ්පාදනය වැඩි කරනවා. ලේ හිඟකම වළක්වනවා.
- පේර නිතර ආහාරයට ගැනීම නිසා අධික තරබාරුව අඩු වෙනවා.

පේර ආහාරයට ගත හැකි ක්‍රම

අපි බොහෝ දෙනෙක් හුරුවෙලා තිබෙන්නේ පේර අමුචෙන්ම කන්න. ඒත් පේර ආහාරයට ගත හැකි තවත් ක්‍රම රැසක් තිබෙනවා.

- සලාදයක් ලෙස - පැසුණු අමු පේර ලුණු, අම්මිරිස්, ලුණු, දෙහි, ගම්මිරිස්, අබ, පොල්කිරි දමා සාදාගත් සලාදය.
- පේර බීම - ඉඳුණු හෝ පැසුණු පේර අඹරා ජලය මිශ්‍රකර සීනි දමා බීමක් ලෙස පානය ඉතා රසවත්. මෙය පෙරා බීම සුදුසු නැහැ.
- පේර ජෑම් - පේර වාරය අධික කාලයේදී පේර ජෑම් හෝ වටිනි වශයෙන් ද පහසුවෙන් සකසා ගත හැකියි.

ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව,
මධ්‍යම පළාත විසින් නිකුත්
කළ පත්‍රිකාවක් ඇසුරිණි.

“ශ්‍රී ලංකාව
කෘෂිකාර්මික රටක්” කියලා අපි
 කියන්නේ බොහොම
 අභිමානයෙන්. ඒ අවුරුදු දහස්
 ගණනක් පුරා අඛණ්ඩව අපි
 කෘෂිකර්මාන්තයේ නියැලී සිටින
 නිසාම පමණක් නොවෙයි මේ
 කෘෂිකාර්මික ඉතිහාසය අපේ
 සංස්කෘතිය, ඉතිහාසය බවට ද
 පවත්ව තිබෙන නිසයි. “වැවයි -
 දාගැබයි, ගමයි - පන්සලයි”
 කියලා අපි මහත් භක්තියෙන්
 කියන්නේ මේ ප්‍රොඩ් ඉතිහාසය
 ගැනයි.

අපේ කෘෂිකාර්මික සංස්කෘතිය
 ලෝකයේ වෙනත් පැරණි
 කෘෂිකාර්මික සංස්කෘතිවලින්
 පැහැදිලිව වෙනස් වන්නේ හේතු
 කිහිපයක් නිසාය. එකක් අපේ
 විශිෂ්ඨ වාරි පද්ධතිය. ශ්‍රී ලංකාවේ
 වාරි සංස්කෘතිය අති විශිෂ්ඨ එකක්
 බව නූතන වාරි විද්‍යාඥයෝ

කටුගෙට ගිය අපේ කෘෂිකාර්මික මෙවලම්

අවිවාදයෙන් පිළිගන්නවා. අපේ
 වැව්වල බිසෝකොටුව, සොරොව්ව
 ඒ විශිෂ්ඨත්වය නූතනයේ පවා
 ලොවට හඬගා කියනවා. ඒ වගේම
 තමයි කෘෂිකර්මාන්තය හා බැඳුණු
 විශිෂ්ඨ හා නිර්මාණශීලී සජීවී
 සංස්කෘතියකට අපි බැඳී සිටිනවා.
 සංහිද, අලුත් සහල් මංගල්‍යය,
 කමත් භාෂාව මේ අතර ඉහළින්ම
 තිබෙනවා. මේ සජීවී කෘෂි
 සංස්කෘතිය වඩාත් හරවත් කිරීමට

ඒ බැඳී කෘෂිකාර්මික උපකරණ හා
 මෙවලම් ද ප්‍රබල ආකාරයෙන්
 හේතු වුණා.

අවුරුදු දස දහස් ගණනක් මේවා
 ගොවීන් සමඟ අවුරු සහස්වනයක්
 පවත්වා ගත්තා. ඔවුන්ගේ
 ගෞරවයට මෙන්ම අභිමානයට ද
 හේතුවක් වුණා. ඒත් නූතනත්වය
 සමඟ මේ කෘෂිකාර්මික උපකරණ
 හා මෙවලම් කටුගෙට පමණක්

සීමා වෙමින් තිබෙනවා. පරිසරයට, සංස්කෘතියට පමණක් නොවෙයි පොදුජන විඥානය, නිර්මාණශීලීත්වය පුබුදු කළ මේ උපකරණ භාවිතයෙන් ඉවත් වීම සමඟ වඩාත් සශ්‍රීක යුගයක බැඳීමෙන් ද අපි දුරස් වෙනවා. ඒක හරියට පරම්පරාවෙන්, වර්ගෙන් ඇත් වෙන්නා වාගේ වැඩක්.

'ගොවිජනතා' මේ ලිපියේ අරමුණ වන්නේ අපේ භාවිතයෙන් ඉවත්ව ගිය හෝ ඉවත් වෙමින් පවතින මේ සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකාර්මික උපකරණ හා මෙවලම් ගැන ඔබව දැනුවත් කිරීමයි.

කලේ පෝරුව

කලේ ලියදී මට්ටම් කිරීම පිණිස ගවයන් ලවා අද්දවනු ලබන මෙවලමක් තමයි 'කලේ පෝරුව' කියලා කියන්නේ.

අත් පොරුව

කලේ කළ ලියදී මට්ටම් කිරීමට තමයි 'අත් පොරුව' භාවිත කළේ. මේක අත් මෙවලමක් වශයෙන් සැලකෙනවා. 'කර පෝරුව' කියලත් ඇතැම් පළාත්වල මේකට කියනවා.

සිංහල උදුල්ල

සුද්දගේ 'කිඹුලා' උදුල්ල එන්න අවුරුදු දහස් ගානකට ඉස්සර සිංහල ගොවියෝ ගොවිතැන්බත් කළේ 'සිංහල උදුල්ලෙන්'. අඩසඳ තලයකින් යුත් මේ සිංහල උදුල්ල නියර, වක්කඩ, කමන වාගේ තැන් රැහීමට යොදා ගත්තා. සිංහල උදුල්ලට අමතරව 'පුරන් උදුල්ල', 'දෙමේ උදුල්ල', 'සමනල උදුල්ල' ආදී වශයෙන් අපේ පැරැණිතෝ උදුළු වර්ග 16ක් පමණ භාවිත කරලා තිබෙනවා.

වජ් පෙට්ටිය

වී වැපිරීම සඳහා 'වජ් පෙට්ටිය' යොදා ගත්තා. මේ සඳහා 'වට පෙට්ටිය' කියලත් කියනවා.

පඹ අත්ත

කමත් බිම ඇතුගැවේ 'පඹ අත්තෙන්' 'පඹ' කියන මිටි සනව වැඩෙන පඳුරු විශේෂයක්. (මේවා හට ගන්නේ ගාලට "පඹ ගාලේ පැටලුණු නරියා වාගේ") පඹ අත්ත සාදා ගත්තා. කිතුල් කෙදිත් මේ සඳහා යොදා ගෙන තිබෙනවා. 'මහරුවලා' 'ලකෝලිය' කියලත් ඇතැම් පළාත්වල කියනවා.

බැත පෝරුව

කමතෙහි බැත එක්තැන් කිරීමට/රාහි කිරීමට භාවිත කළ මෙවලමක්.

කටුමානන්න

රැල්මැඩුවම් ඉවත් කිරීමට 'කටුමානන්න' යොදා ගත්තා. කටුපිල, දෙබර වැනි අකුඉතිවලින් තමයි මෙය සදාගන්නේ.

උකුණු දත්ත

ගොයම් මඩින විට මැඩුවම් ඇවිස්සීමට 'උකුණු දත්ත' භාවිත කලා. මෙය ඇඳවුණු අගක් ඇති ලී කැබැල්ලක්. 'දැනි ගොවියා' 'උකුණු ලිය' 'ගොවි ලිය' 'දැනිවක' යන නම්වලින් මේ උකුණු දත්ත හැඳින්වෙනවා. උකුණු දත්ත ගොපලු දෙවියන්ගේ කෙටිට වශයෙන් ද ඇතැම් පළාත්වල සැලකෙනවා.

කුල්ල

කුල්ල මුළුතැන්ගෙයි ද භාවිත කළ උපකරණයක්. ගෘහණියන් විසින් වී පොළා ගැනීම සඳහා භාවිත කලා. කමත් භාෂාවෙන් 'කුල්ලට' කියන්නේ 'යතුර' කියලා. යතුර/කුල්ල භාවිත කළේ බැත සුළං කිරීම සඳහායි.

හුම්මාර පෙට්ටිය

කෙතට 'වැදම (ආහාර/ ඇඹුල) ගෙන යන පෙට්ටියට 'හුම්මාර පෙට්ටිය' කියලා කියනවා. බටපොතු, පන් ආදියෙන් මෙය තනා ගන්නවා.

අතුල් පත

කෙතේදී ඇඹුල ගැනීමට 'අතුල් පත' යොදා ගන්නා. මෙය පන්වලින් විශු 'කෝඩ්පත' වැනි උපකරණයක්. කෙසෙල් කොළ/ නෙළුම් කොළ අතුල් පත මත තබාගෙන ඇඹුල බුදීම සිදු වුණා.

කුරු අඩිය

මෙයත් කෙතේදී ඇඹුල/වැදම බුදීමට භාවිත කළ බඳුන් විශේෂයක්. මෙය උඩැක්කිය වැනි හැඩහුරුවක් ගන්නවා. මේ මත රඹපත්, නෙමළපත් තබා බොකටු කප වැදම් බෙදා ගැනීමයි සිරිත.

වාං පතුල්

හේන් ගොවීන් අතර සුලභ භාවිත වුණා. හේතේ වල් කොටන විට දෙපයෙහි ලාගත් සම් කැබලි දෙකට තමයි 'වාං පතුල්' කියලා කිව්වේ. කටු, මගුරු ඇනීමෙන් දෙපතුල් රැක ගැනීම තමයි වාං පතුලෙන් බලාපොරොත්තු වුණේ.

යොතු කඳ

ජලය බැස නොයන කුඹුරු ලියදිවලින් ජලය ඉවත් කිරීමට හා ජලය අඩු ලියදිවලට ජලය ලබාදීමට 'යොතු කඳ' භාවිත කළා. යොතු කඳ නිර්මාණය කළේ දුවයෙන්. කතිරයක් බැඳ එහි රැහැන් දමා එල්ලා යොතු කඳ පද්දමින් ජලය බැහැර කළා.

දියහොල්මන

ගොයම කිරි වැදෙන කොට කුරුල්ලන්, හාවුන් වැනි සතුන් නිරන්තරයෙන් කුඹුරට කඩා වැදෙනවා. මේ කාලෙට කුරුල්ලන් එලවීම වාගේ සිල්ලර වැඩ පැවරුණේ පුංචි දරුවන්ට. ඒ අතරේ වගාව පාඨ කරන මේ

ජලය උඩ පුරුකට යළිත් පිරෙන නිසා මේ ක්‍රියාවලිය දිගින් දිගටම සිදු වෙනවා.

ජලහොල්මනේ සද්දය වැඩිකර ගන්න අපේ ගොවියෝ හොඳ උපක්‍රමයක් භාවිත කළා. ඒ උණ බටයේ යට පුරුක පහළට පලා තීරුවක් ඉවත් කිරීමයි.

දියහොල්මනේ මේ සද්දය අහුණම කිසිම සතෙක් කුඹුර පැත්ත පළාතේ ඇවේ නැහැ.

කුරුල්ලන්, හාවුන් පළවා හරින්න අපේ ගොවියෝ අපුරු උපකරණයක් නිර්මාණය කර ගත්තා. ඒකට තමයි 'දියහොල්මන' කියලා කියන්නේ. පුරුක් දෙකක් තියෙන උණ බටයක් මේ සඳහා යොදා ගන්නා. මෙහිදී මැද ගැටයට පහත උණ පුරුක ඊළඟ ගැටය දක්වාම ගනු ලැබුවේ පහත කොටසේ බර වැඩිවීම සඳහායි. මැද ගැටයට ඉහළින් පවතින කොටස විවෘතව පවතින ආකාරයට උණ බටය මදක් ඉහළින් කපා ගන්නවා. ඒ ජලය පිරවීම සඳහායි. මැද ගැටය යටින් පුරුක සිදුරු කරලා ඒ මැදින් හරස් කෝටුවක් දානවා. ඒක බලවු දෙකක් මත රඳවනවා. මේ ආකාරයෙන් සඳා ගන්නා ජලහොල්මන කුඹුරේ ජල පහරක් හරස් කරලා පීල්ලකින් ජලය ගලා හැලෙන තැනක අටවනවා. ඊට පස්සේ උණ බටය යටින් කලු ගලක් තබනවා. ඒ කලු ගල මතට උණ බටය පතිත වෙන ආකාරයට.

දියහොල්මන ක්‍රියාත්මක වන්නේ මෙහෙමයි. දැන් උණ බටයේ ඉහළ

පුරුකට ජලය පිරුණු විට ඒ කොටස බර වෙනවා. ඒ නිසා ඒ කොටස පාත් වෙනවිට ඒ තුළ තිබුණ ජලය ඉවත් වෙනවා. ඒ සමගම උණ බටයේ පහළ කෙළවර බරින් වැඩි නිසා ආපසු කැරකී තැබූ ගලමත හැපෙනවා. එවිට උණ බටය ගලේ වැදීමෙන් විශාල ශබ්දයක් පිට වෙනවා.

ජලය උඩ පුරුකට යළිත් පිරෙන නිසා මේ ක්‍රියාවලිය දිගින් දිගටම සිදු වෙනවා. ජලහොල්මනේ සද්දය වැඩිකර ගන්න අපේ ගොවියෝ හොඳ උපක්‍රමයක් භාවිත කළා. ඒ උණ බටයේ යට පුරුක පහළට පලා තීරුවක් ඉවත් කිරීමයි. දියහොල්මනේ මේ සද්දය අහුණම කිසිම සතෙක් කුඹුර පැත්ත පළාතේ ඇවේ නැහැ.

දියහොල්මනට ඇතැම් පළාත්වල 'දිය බෙගරය' 'දිය දුන්න' කියලත් කිවුවා.

අප්පිඩි ලැල්ල

අප්පිඩි ලැල්ලක් කුඹුරේ අස්වැන්නට හානි කරන සතුන්

පළවා හැරීම සඳහා යොදාගත් සාම්ප්‍රදායික මෙවලමක්. අපේ පැරැණිතන් අප්පිඩි ලැල්ල සාදා ගත්තේ මෙහෙමයි. උණ දඬුවක් ගෙන එක් කෙළවරක් උල්කර කමතේ සිටුවනවා. එහි ඉහළ කෙළවර පතුරක් නගා එය අද්දා ගැස්සූ විට හඬක් නැගෙනවා. මේ හඬටට සතුන් බිය වුණා.

දැති බඹරය හා ගල් දුන්න

මෙයත් කුඹුරෙන් සතුන් පළවා හැරීම සඳහා භාවිත කළ සාම්ප්‍රදායික මෙවලමක්. මේවා තනා ගත්තේ අවට පරිසරයෙන් ලබාගත් දූව භාවිතයෙන්.

රැහැන්

ගොවි කටයුතු විවිධයි. ඒ සඳහා විවිධාකාරයේ ලනු සහ රැහැන් වර්ග භාවිත වුණා. මේවා නිපදවා ගැනීමට 'කිරි වැල්, බෙලි පට්ටා, පොල් පට්ටා, දඹුණු පට්ටා, වල්ලා පට්ටා, කහ වැල්, බාදුරා වැල්, කොරොස්ස වැල්, පට්ටික්කා වැල්, කොහු ලණු සහ විවිධ සම් වර්ග භාවිත කළා.

සොකඩය

'සොකඩය' කියලා කියන්නේ ගවයන්ගේ කරේ එල්ලීම සඳහා දූවයෙන් නිර්මාණය කරගත් 'ටකයක්' වැනි දෙයක්. කුඩා දූව කඳක් හරා සකස් කළ සොකඩය මැද එල්ලා ඇති ගෝන අං කැබලි නිසා හඬක් නැගෙනවා. එවිට ගව රංචුව සිටින ඉසව්ව දැනගත හැකියි. තවලම් ගොනුන්ටත් මේ සොකඩය එල්ලුවා. පසු කාලෙක සොකඩය වෙනුවට පින්තල මිණිගෙඩි භාවිතය ඇරඹුණා.

නඟුල

සී සෑම සඳහා 'නඟුල' භාවිත කළා. ලංකාවේ නඟුල් වර්ග තුනක් භාවිත කළ බව කියවෙනවා. ඒ 'බඩවත් නඟුල' 'කොකු නඟුල' සහ 'කොත්මලේ නඟුල'යි.

නඟුලක කොටස් අටක් තිබෙනවා. ඒ නිමුන් කුරුල්ලා, නිමුන් අත, පළු ඇණේ, වක් අත්ත, හී වැල, නඟුල් ඉහ (කහලිය), කොවෙක් කොවේ සහ වියගහ' යන කොටස් අටයි. කොත්මලේ නඟුලේ මේ අට අංගයට අමතරව 'නවකලයින්ත' යනුවෙන් කොටසක්ද තිබෙනවා.

වියගහ

නඟුලේ නඟුල් ඉහ (කහලිය) අග ගවයන් දෙදෙනා බැඳීම සඳහා භාවිත කරන හරස් ලිය 'වියගහ' කියලා හඳුන්වනවා. එය නඟුල් ඉහ හා බඳිනු ලබන්නේ පොල් පට්ටා වලින්. 'වියගහේ බැන්දා වාගේ' කියලා කියන ජන කියමනෙන් පැහැර හැරිය නොහැකි වගකීමක් ඉඟි කෙරෙනවා.

අස්වැන්න ගබඩා කිරීමට ගන්නා උපකරණ

මිනාව

දුම්බර වී පෙට්ටි විශේෂයක් 'මිනාව' කියලා කියනවා

කටු පැන

වලපතේ ප්‍රදේශයේ වී දමන මළ විශේෂය 'කටු පැන' කියලා කියනවා.

වී පෙට්ටි

වී පෙට්ටිවලට මොනරාගල ප්‍රදේශයේ 'කඩගම' කියලා කියනවා. වේවැල්වලින් වී පෙට්ටි නිර්මාණය කළා.

මුත්තා මල්ල

පස් යොදුන් කෝරලේ වී ගබඩා කළ විශාල මල්ලට 'මුත්තා මල්ල' කියලා කියනවා. 'පට මල්ල' කියලත් භාවිත වෙනවා.

කරත්ත මල්ල

පන්වලින් වියා ගන්නා ලද උස හීන් මලු විශේෂයක්. භාවිත කළේ කරත්තවල තබා වී ගෙන යාම සඳහායි.

බිස්ස

වී ගබඩා කිරීම සඳහා භාවිත කළ සුලභම ක්‍රමයයි. කවාකාර ලෙස සැකිල්ල ගසා, වහළක් යොදා ටැම් මත ඉදිකරනවා. මෙය එළිමහන් වී ගබඩාවක්. දැඩි සම්ප්‍රදායන් සහ වත් පිළිවෙත් අනුව බිස්ස භාවිත කරනවා. බිස්සට අලුත් වී පුරවන්නේ උඩින්. පහළ ඇති සිදුරෙන් පරණ වී එළියට ගන්නවා. අදත් රජරට පළාතේ ඇතැම් ගම්වල දැකිය හැකියි. සෞභාග්‍යය, සශ්‍රීකත්වය බිස්ස තුළින් නියෝජනය වෙනවා.

අඩු වීදි - වී ගබඩා කරන අටු එක යායට වහළ යොදා තැනූ විට 'අටු වීදිය' කියලා කියනවා.

පැරණි කිරුම් සහ මිනුම්

නැලි 4 - ලාස් 1යි

ලාස් 4 - බෙර 1යි

ලාස් 10 - පැල් 1යි - මලු 1යි (කුරුණි 12)

පැල් 4 - අමුණු 1යි

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ ජන කෞතුකාගාර අත්පොත අසුරිණි.

සකස් කළේ
නුරාණි තෙන්නකෝන්

